

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

ÚSTAV SOUDNÍHO INŽENÝRSTVÍ

INSTITUTE OF FORENSIC ENGINEERING

NÁVRH METODIKY VÝBĚRU POJIŠŤOVACÍCH PRODUKTŮ PRO FYZICKÉ OSOBY

METHODOLOGY SUGGESTION FOR THE CHOOSING OF INSURANCE PRODUCTS FOR
INDIVIDUALS

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Ing. JITKA GREGOROVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. STANISLAV ŠKAPA, Ph.D.

BRNO 2012

Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství

Akademický rok: 2011/12

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student(ka): Bc. Jitka Gregorová

který/která studuje v **magisterském studijním programu**

obor: **Řízení rizik firem a institucí (3901T048)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby

v anglickém jazyce:

Methodology Suggestion for the Choosing of Insurance Products for Individuals

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Úkolem bude kriticky analyzovat charakteristiku chování spotřebitelů na trhu s pojištěním s cílem návrhu metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby. V rámci práce bude provedeno šetření mezi mladou generací s cílem zjištění poptávky po těchto produktech. Dílčím cílem práce bude na základě zjištění navrhnout metodiku a algoritmus výběru vhodných pojišťovacích produktů s cílem optimalizace nákladů na jednotlivá pojištění.

Cíle diplomové práce:

Cílem práce je návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby s ohledem na jejich potřeby a náklady na toto pojištění. V rámci práce bude provedeno šetření mezi mladou generací s cílem zjištění poptávky po těchto produktech.

Seznam odborné literatury:

1. DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
2. KŘIVOHLÁVEK, V.; ZÁRYBNICKÁ, J. Pojištění a pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Eupress, 2005. 215 s. ISBN 80-86754-48-0.
3. MANDL, P.; ŠTÁSTKOVÁ, M. Matematika a řízení rizik 2008/09. 1. vyd. Praha: MATFYZPRESS, vydavatelství Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2009. 72 s. ISBN 978-80-7378-081-4.
4. ŠEFČÍK, V. Analýza rizik. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Academia centrum, 2009. 105 s. ISBN 978-80-7318-696-8.
5. ŠULISTA, M.; NÝDL, V.; MOORE, G. Úvod do finanční a pojistné matematiky. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2008. 156 s. ISBN 978-80-7394-127-7.
6. TICHÝ, M. Ovládání rizika – analýza a management. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415-5.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2011/12.

V Brně, dne 1.11.2011

prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc.
ředitel vysokoškolského ústavu

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem Návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby se věnuje návrhu metodiky vybraných produktů pojišťoven pro fyzické osoby s ohledem na jejich potřeby a náklady na toto pojištění. Zjištěné statistiky vybraných produktů pojišťovny byly komparovány s dotazníky, které se zabývaly skutečnými potřebami klientů v oblasti pojišťovnictví. Dále byla navrhována metodika a algoritmus výběru vhodných pojišťovacích produktů s cílem optimalizace nákladů na jednotlivá pojištění.

KLÍČOVÁ SLOVA

Riziko, pojištění, chování spotřebitele, finanční a pojistná matematika.

ABSTRACT

Diploma Thesis called "Methodology Suggestion for the Choosing of Insurance Products for Individuals" deals with Procedure design of selected insurance products for natural persons with regard for their insurance needs and costs. In order to see the differences between clients' real needs and what insurance companies offer I have compared insurance companies statistics with question-forms' results. The question-forms were focused on the needs of clients in insurance. After that I have designed a procedure and algorithm of choice of suitable insurance products for cost optimization for each assurance.

KEYWORDS

Risk, Assurance, Consumer Behaviour, Financial and Insurable Mathematics.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

GREGOROVÁ, J. *Návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství. 2012. 122 s., 40 s. příloh. Diplomová práce. Vedoucí práce: doc. Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou diplomovou práci na téma Návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou všechny citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Dále prohlašuji, že jsem neporušila autorská práva třetích osob a jsem si plně vědoma následků porušení ustanovení § 11 a následujících zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

V Brně dne 5. října 2012

.....

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych chtěla poděkovat všem, kteří mi věnovali svůj čas. A to především svému vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Stanislavu Škapovi, Ph. D. za poskytnutí odborných rad a praktických připomínek a Ing. Ondřeji Veselému za ochotu pomoci mi zorientovat se v oblasti pojišťovnictví. Také bych chtěla poděkovat rodině a přátelům za podporu a trpělivost.

OBSAH

ÚVOD.....	13
1 VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE, METODIKY A POSTUPU PRÁCE.....	15
1.1 Vymezení problému	15
1.2 Stanovení cíle	15
1.3 Metodika a postup práce.....	15
2 RIZIKO A ROZHODOVÁNÍ SPOTŘEBITELE.....	19
2.1 Základní charakteristika rizika	19
2.1.1 Původ slova riziko a jeho význam	20
2.1.2 Definice rizika	20
2.1.3 Analýza rizika	21
2.2 Rizikologie	22
2.2.1 Kategorizace rizik.....	22
2.2.2 Portfolio rizik.....	23
2.2.3 Analýza rizika	23
2.2.4 Kvantifikace rizika	25
2.2.5 Management rizika	25
2.3 Pojištění a pojišťovnictví.....	26
2.4 Chování spotřebitele z mikroekonomického pohledu	28
2.4.1 Rozhodování spotřebitele v podmínkách rizika	29
2.4.2 Vztah k riziku	30
2.4.3 Snižování rizika	32
2.5 Souhrnné poznatky z finanční a pojistné matematiky	32
3 POJIŠTĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	34
3.1 Zajištění současné životní úrovně příjmů a majetku	35
3.2 Zajištění budoucích příjmů.....	50
4 POJIŠTĚNÍ PODLE STATISTICKÝCH ÚDAJŮ	54
4.1 Struktura pojistného trhu	54
4.2 Životní a úrazové pojištění	56
4.3 Pojistná plnění	59

4.4	Srovnání pojistného trhu ČR s ostatními zeměmi EU	60
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	63
6	NÁVRH METODIKY VÝBĚRU POJIŠŤOVACÍCH PRODUKTŮ PRO FYZICKÉ OSOBY.....	67
6.1	Popis návrhu dle metody ETA.....	68
6.2	Vývojový diagram sloužící pro algoritmizaci problému.....	69
	ZÁVĚR.....	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
	SEZNAM ZKRATEK	81
	SEZNAM PŘÍLOH	82

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. č. 1: Ukázka stromového diagramu, zdroj: vlastní nákres</i>	17
<i>Obr. č. 2: Averze k riziku z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.</i>	31
<i>Obr. č. 3: Vyhledávání rizika z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.</i>	31
<i>Obr. č. 4: Neutrální vztah k riziku z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.</i>	32
<i>Obr. č. 5: Struktura osobních příjmů, zdroj: [31].</i>	34
<i>Obr. č. 6: Rozdělení životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	35
<i>Obr. č. 7: Následky úrazu, zdroj: vlastní zpracování.</i>	38
<i>Obr. č. 8: Pojištění pro případ nemoci, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.</i>	40
<i>Obr. č. 9: Výše životního pojištění při povolání v rizikové skupině 1, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.</i>	41
<i>Obr. č. 10: Výše zdravotního pojištění při povolání v rizikové skupině 3, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.</i>	42
<i>Obr. č. 11: Základní druhy nemovitostí, zdroj: vlastní zpracování.</i>	43
<i>Obr. č. 12: Obsah pojištění domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.</i>	43
<i>Obr. č. 13: Překlenovací úvěr, zdroj: [28].</i>	53
<i>Obr. č. 14: Struktura pojistného trhu u životního a neživotního pojištění, zdroj: [32].</i>	54
<i>Obr. č. 15: Tržní podíl pojišťoven v ČR v roce 2010, zdroj: [32].</i>	55
<i>Obr. č. 16: Příčiny úmrtí u mužů a žen v roce 1990 a 2010, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].</i>	56
<i>Obr. č. 17: Počet hospitalizovaných na 100 tis. obyvatel, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].</i>	58
<i>Obr. č. 18: Počet hospitalizovaných pro úrazy za rok 2009 celkem, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].</i>	59
<i>Obr. č. 19: Vyplacená pojistná plnění členů ČAP za rok 2010, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].</i>	60
<i>Obr. č. 20: Průměrné pojistné na obyvatele v Evropě, zdroj: CEA, Eurostat, čerpáno z: [32].</i>	61
<i>Obr. č. 21: Podíl pojistného na HDP v ČR a EU, zdroj: CEA, Eurostat, čerpáno z: [32].</i>	62
<i>Obr. č. 22: Návrh optimálního výběru pojistných produktů podle metody ETA, zdroj: vlastní zpracování.</i>	67
<i>Obr. č. 23: Vývojový diagram aplikovaný na životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	69
<i>Obr. č. 24: Vývojový diagram aplikovaný na pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.</i>	71

<i>Obr. č. 25: Vývojový diagram aplikovaný na pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.....</i>	<i>72</i>
<i>Obr. č. 26: Vývojový diagram aplikovaný na cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>74</i>
<i>Obr. č. 27: Životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>98</i>
<i>Obr. č. 28: Důvod uzavření životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>99</i>
<i>Obr. č. 29: Druh uzavřeného životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>100</i>
<i>Obr. č. 30: Úrazové pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>101</i>
<i>Obr. č. 31: Stavební spoření, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>102</i>
<i>Obr. č. 32: Havarijní pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.....</i>	<i>103</i>
<i>Obr. č. 33: Pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>104</i>
<i>Obr. č. 34: Cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>105</i>
<i>Obr. č. 35: Priority při sjednávání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>106</i>
<i>Obr. č. 36: Zdroj prvotních informací o pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>107</i>
<i>Obr. č. 37: Způsob uzavírání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>108</i>
<i>Obr. č. 38: Pohlaví, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>109</i>
<i>Obr. č. 39: Věk, zdroj: vlastní zpracování.....</i>	<i>110</i>
<i>Obr. č. 40: Vzdělání, zdroj: vlastní zpracování.....</i>	<i>111</i>
<i>Obr. č. 41: Status, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>112</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. č. 1: Modelový příklad kapitálového pojištění, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.</i>	<i>36</i>
<i>Tab. č. 2: Možnost pojištění nebezpečí u významných pojišťoven, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.</i>	<i>45</i>
<i>Tab. č. 3: Modelový příklad pojištění nemovitosti, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.</i>	<i>46</i>
<i>Tab. č. 4: Důvody zániku smlouvy o povinném ručení, zdroj: [18], vlastní zpracování.</i>	<i>47</i>
<i>Tab. č. 5: Výběr vhodné pojišťovny pro povinné ručení, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.</i>	<i>48</i>
<i>Tab. č. 6: Možnost připojištění u vybraných pojišťoven, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.</i>	<i>50</i>
<i>Tab. č. 7: Výše státních příspěvků, zdroj: [27].</i>	<i>51</i>
<i>Tab. č. 8: Pojistný trh České republiky, zdroj: [32].</i>	<i>55</i>
<i>Tab. č. 9: Seznam pojišťoven v ČR, zdroj: [21], upraveno.</i>	<i>93</i>
<i>Tab. č. 10: Životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>98</i>
<i>Tab. č. 11: Důvod uzavření životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>99</i>
<i>Tab. č. 12: Druh uzavřeného životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>100</i>
<i>Tab. č. 13: Úrazové pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>101</i>
<i>Tab. č. 14: Stavební spoření, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>102</i>
<i>Tab. č. 15: Havarijní pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>103</i>
<i>Tab. č. 16: Pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>104</i>
<i>Tab. č. 17: Cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>105</i>
<i>Tab. č. 18: Priority při sjednávání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>106</i>
<i>Tab. č. 19: Zdroj prvotních informací o pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>107</i>
<i>Tab. č. 20: Způsob uzavírání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>108</i>
<i>Tab. č. 21: Pohlaví, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>109</i>
<i>Tab. č. 22: Věk, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>110</i>
<i>Tab. č. 23: Vzdělání, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>111</i>
<i>Tab. č. 24: Status, zdroj: vlastní zpracování.</i>	<i>112</i>

ÚVOD

Pod pojmem riziko si každý představí něco jiného, ale ve většině z nás evokuje negativní odchylku od očekávaného. Riziko má vliv na každodenní aspekty života všech lidí. Někdo riskuje rád, jiný vůbec a třetímu je riziko lhostejné. Jelikož averze k riziku mezi lidmi převažuje, pojišťovny se velmi daří. V současné době působí na českém trhu 34 pojišťoven, pro obvyčejného člověka, který se v oblasti pojišťovnictví nepohybuje, je velice složité vybrat optimální produkt. V dnešní době převládá na trhu s pojistnými produkty nabídka nad poptávkou – ostatně jako ve většině oborů. Proto jsou pojišťovny nuceny nabízet stále nové, unikátní a lepší produkty nebo služby. Získání nového klienta je totiž desetkrát nákladnější než udržení toho stávajícího. Spokojení klienti jsou nezbytní pro fungování jakékoliv obchodní společnosti.

Pojištění bylo na začátku svého vzniku určené pro uzavřenou skupinu osob, např. obchodníků nebo řemeslníků. Tito lidé shromažďovali finanční prostředky a z nich kryli následky vzniklých nahodilých událostí jejich členů. První případy pojišťovnictví jsou známy ze starého Egypta, kdy se jednalo o krytí nákladů na pohřeb v případě úmrtí člena skupiny. Takové skupiny uzavírali například stavitelé pyramid. V Aténách kolem roku 400 př. n. l. vznikl první předvoj sociálního pojištění, kdy zranění vojáci ve válce dostávali finanční odškodné. Postupem času nabíralo pojišťovnictví stále komerčnější charakter, jeho vývoj souvisel s novými riziky, rozvojem ekonomiky a také s novými poznatky z oblasti medicíny, matematiky či statistiky.

Zkoumání této diplomové práce se zaměřuje na mladou generaci od 18 do 30 let, na generaci Y, někdy zvanou též generace Já nebo „millenians“. Tato generace zahrnuje lidi narozené v letech 1980 až 1995. Jedná se o optimistickou a sebevědomou generaci, ovlivněnou digitalizací světa, která jako první u nás nezažila žádné politické změny. Je to generace, kterou nové věci brzo nudí a informace musí mít a zpracovávat ihned. Podle některých sociologů představuje „příští velkou generaci“, která je vzdělanější, kosmopolitnější a tolerantnější než kterákoli před nimi. Následuje generace Z, tzv. generace Google, která se částečně kryje s výše uvedenou generací a tak zasahuje do sledované věkové skupiny této diplomové práce. Tato generace, narozená po roce 1990, požaduje veškeré informace dostupné online, 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a samozřejmě zadarmo.

Téma této diplomové práce Návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby bylo zvoleno z důvodu, aby bylo ukázáno, že volba optimálního produktu není jednoduchá. Sekundární data Českého statistického úřadu (ČSÚ), České asociace pojišťoven (ČAP) a Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) budou doplněna primárními daty z dotazníků. Dotazník je zaměřen na osoby od 18 do 30 let a věnuje se pojišťovnictví, resp. zjišťuje, jaké druhy pojištění mají uzavřené mladé lidi, kde čerpají informace apod. Na základě zjištěných dat bude vyhotoven návrh metodiky výběru pro fyzické osoby metodou ETA (Event Tree Analysis), kdy byl stanoven obecný strom událostí pro rozhodovací proces pojištění, a pomocí vývojového diagramu konkrétních oblastí pojištění.

1 VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE, METODIKY A POSTUPU PRÁCE

1.1 Vymezení problému

V současné době lze na pojišťovacím trhu pojistit snad vše, od nekonečně dlouhých nohou až po pojištění proti špatnému počasí na dovolené. Na trhu s pojišťovacími produkty vysoce převládá nabídka nad poptávkou. Nezbytné je také odlišit, které pojištění má skutečně význam a které jen vytahuje z lidí peníze. Tato práce je zaměřena na pojištění mladé generace lidí, jedná se o lidi, kteří studují vysoké školy, osamostatňují se, uzavírají sňatky a zakládají rodiny. Této generaci bude navržen logaritmus výběru pojistných produktů, respektive návod, jak by měl člověk postupovat při výběru pojištění.

1.2 Stanovení cíle

Cílem práce je návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby s ohledem na jejich potřeby a náklady na toto pojištění. V rámci práce bude provedeno šetření mezi mladou generací s cílem zjištění poptávky po těchto produktech. Ze statistik Českého statistického úřadu, České asociace pojišťoven a Ústavu zdravotnických informací a statistiky budou zjištěny relevantní údaje, které budou doplněny dotazníky zaměřenými na to, co si dnešní mladí lidé pojišťují, kde uzavírají smlouvy a kde sbírají informace o problematice pojišťovnictví. Na základě těchto výsledků bude vytvořena metodika dle metody ETA (*Event Tree Analysis*) a algoritmus pro optimální výběr produktů pomocí vývojového diagramu.

Cílová skupina byla vybrána z důvodu, že se většinou jedná o osoby, které opustí školu a rozhodují se, jakým směrem svůj život nasměrují. Povětšinou nemají žádné finanční rezervy, opouštějí rodné hnízdo a osamostatňují se.

1.3 Metodika a postup práce

Podklady potřebné pro rozebrání této problematiky budou získány ze zdrojů Českého statistického úřadu, České asociace pojišťoven a Ústavu zdravotnických informací. Tyto

statistiky slouží jako podklad pro získání informací a budou doplněny primárním zdrojem – dotazníkovým šetřením. Další potřebné informace budou čerpány z odborné literatury, zákona č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví, ve znění aktualizované podoby č. 277/2009 Sb., s účinností od 1. 1. 2010. Dalšími zdroji informací budou také internetové stránky, které se zabývají problematikou pojišťovnictví, a především rozprava s finančním poradcem, který se tomuto oboru věnuje již několik let.

Úkolem bude kriticky analyzovat charakteristiku chování spotřebitelů na trhu s pojištěním s cílem návrhu metodiky výběru pojišťovacích produktů pro fyzické osoby. V rámci práce bude provedeno šetření mezi mladou generací s cílem zjištění poptávky po těchto produktech. Dílčím cílem práce bude na základě zjištění navrhnout metodiku a algoritmus výběru vhodných pojišťovacích produktů s cílem optimalizace nákladů na jednotlivá pojištění.

Pro primární stanovení metodiky výběru pojistných produktů bude použita rozhodovací metoda ETA (řadící se mezi stromové diagramy) s následujícím postupem. Metoda ETA (z anglických slov Event Tree Analysis) neboli Analýza stromu stavů událostí je grafická deduktivní technika. Lze ji definovat jako uspořádaný a orientovaný graf popisující vývoj sledované události.

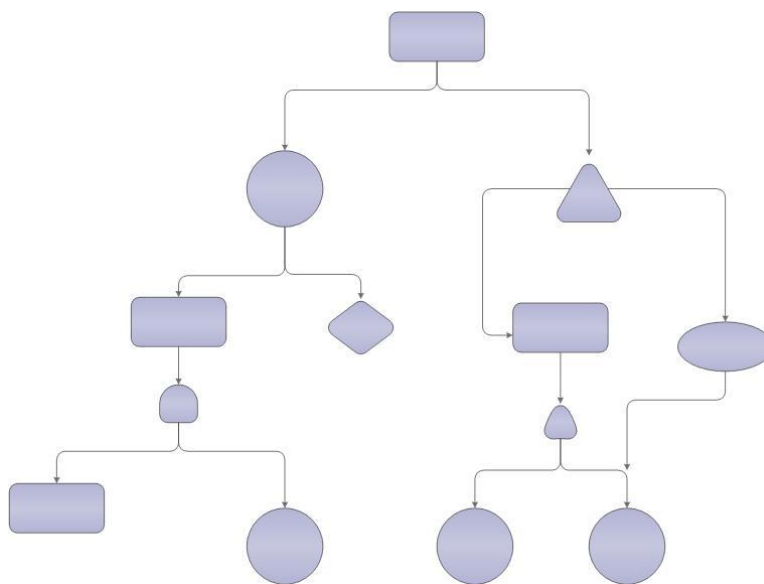
Stromové diagramy patří mezi kauzální analýzy, které představují velmi užitečný nástroj pro provádění rozborů procesů, rizik a událostí a následné rozhodování o nich. Použití diagramů je jednoduché. Tichý (2006, s. 163-196) definuje stromový diagram jako uspořádaný a orientovaný graf, který popisuje vývoj události, procesů nebo rizik. Je to také schematický a zjednodušený popis procesu. Stromové diagramy mohou popisovat objektivní rizika, které vyplývají z fyzikálních událostí nebo subjektivní rizika, které jsou výsledkem teoretických či empirických poznatků.

Identifikujeme dva druhy stromových diagramů a to:

- analytické diagramy - určují jaké následky E_i plynou z události E anebo jaké příčiny E_i vedou k události E tzn., že od jedné události E přecházíme k několika událostem E_i ,
- syntetické diagramy - určují, jaký následek E plyne z události E_i , anebo jaká příčina E vede k událostem E_i , tzn. od několika událostí E_i přecházíme k jediné události E.

Na obrázku (obr. č. 1) je uveden příklad stromového diagramy. Ten je graficky zobrazen pomocí bloků různých tvarů, vazeb mezi těmito bloky, které představují události

a vztahů mezi událostmi vykreslených pomocí hradel.

Obr. č. 1: Ukázka stromového diagramu, zdroj: vlastní nákres

Stromové diagramy se používají v mnoha oblastech managementu rizik, proto se můžeme setkat s různými druhy diagramů jako:

- strom událostí (ETA, Event Tree Analysis) - slouží k identifikaci možných následků a jejich pravděpodobností při výskytu události, jež následky iniciovala,
- strom poruch (FTA, Fault Tree Analysis) – slouží k systematické identifikaci podmínek, jež vedly k vrcholové nežádoucí události,
- strom příčin – hledají se příčiny událostí, které již nastaly nebo teprve mohou nastat,
- diagram následků – hledají se možné následky jedné nebo několika událostí, které již nastaly nebo teprve mohou nastat nebo,
- rozhodovací stromy – dle Merna (s.23-40 , 2007) zobrazují klíčové interakce mezi rozhodnutím a spojenými náhodnými událostmi, ukazují posloupnost rozhodnutí se vzájemnými vztahy a očekávané výstupy za všech možných okolností.

Obvyklý postup sestavení stromu poruch podle Kruliše (2011, s. 77) je tento:

1. určení a definice jedné nežádoucí události,
2. rozbor události a procesního systému, do něhož událost patří,
3. zpětná identifikace řetězce možných příčin,

4. sestavení stromu poruch s použitím logických členů A a NEBO, na vrcholu nežádoucí událost a k ní je vyznačena cesta z kořenových iniciátorů,
5. analýza stromového diagramu z hlediska možných opatření.

Pro aplikační účely, např. pro rozpracování do programu, bude použit vývojový diagram (dle SEVOCAB – *Software and Systems Engineering Vocabulary*), který slouží ke grafickému znázornění procesu nebo jednotlivých fází algoritmu. Znázorňuje se pomocí orientovaných šipek, které představují tok navzájem propojených procesů - symbolů. Symboly pro popis vývojových diagramů jsou:

- úsečka značí tok procesu. Jedná se o svislé nebo vodorovné čáry, které se mohou navzájem křížit nebo spojovat. Použití šipek je nutné použít jen v případě, že je směr procesu jiný než shora dolů nebo je nutné směr toku zvýraznit,
- obdélník s popisem definuje dílčí krok (činnost) zpracování algoritmu,
- kosočtverec se používá tam, kde je zapotřebí nějakého rozhodnutí, jelikož pokládá otázku (větví algoritmus) v závislosti na splnění předešlých podmínek. Z tohoto symbolu vychází dvě a více šipek v podobě odpovědi většinou ve tvaru *Ano/Ne* nebo *Pravda/Nepravda*,
- obdélník se zaoblenými rohy (popř. ovál nebo kruh) značí začátek nebo konec algoritmu,
- kruh funguje jako spojnice úseček.

2 RIZIKO A ROZHODOVÁNÍ SPOTŘEBITELE

Zde bude představena teoretická část, zabývající se především rizikem a chováním spotřebitele v podmínkách rizika z pohledu mikroekonomie.

2.1 Základní charakteristika rizika

Riziko je spojeno s pravděpodobností, že nastane možnost škody. Jedná se o kvantitativní a kvalitativní vyjádření, o jak velkou míru nebo stupeň ohrožení se jedná. Dle V. Šefčíka (2009) tento pojem také vyjadřuje pravděpodobnost, že vznikne negativní jev i s důsledky. Pojem riziko je často zaměňován s pojmem nebezpečí. Riziko vyjadřuje, kolikrát se negativní jev vyskytne a co způsobí. Kdežto nebezpečí vyjadřuje jistou reálnou hrozbu poškození vyšetřované objektu nebo procesu, proto je nutné tyto dva pojmy důsledně odlišovat. V praxi ji lze odlišit na ukázce činnost rizikové inženýra, jehož úkolem je zabývat se nejprve nebezpečím a poté rizikem. Dle M. Tichého (2006) jsou dvě základní oblasti zájmu rizikového inženýrství řízení nebezpečí a řízení rizika. Řízení nebezpečí zahrnuje pojmy *antihazarding*, což je volba postupů a řešení, která vylučují možnost realizace nebezpečí vůbec, a *dehazarding*, znamenající opatření směřující k omezení nebezpečí. Následné řízení rizika obsahuje *antirisking*, tzv. odstranění rizika, popř. její přenesení na jinou osobu, a pojem *derisking*, kdy se jedná o snížení hodnoty celkového rizika. [8, 11]

Riziko má vždy dva rozměry, a to pravděpodobnost vzniku nebezpečné situace a závažnost možného následku. Slovo riziko (podle *Glossary of Insurance and Risk Management Terms*, 1996) se používá v odlišných oblastech, jakými je např.:

- nebezpečí psychické, fyzické nebo ekonomické újmy,
- nejistotu vznikající v souvislosti s možným výskytem událostí,
- nebezpečí vzniku nějaké újmy,
- zdroj nebezpečí, jako např. osoby zvířata nebo přírodní jevy,
- psychologická nejistota vztahující se k újmě.

Výše uvedené definice umožňují pouze subjektivní kvantifikaci újmy, jelikož nevedou k žádným konkrétním číslům.

- odchylky od očekávaných ztrát,
- možnost zisku nebo ztráty při investování,
- pravděpodobnost vzniku příslušné újmy,
- kumulativní účinek pravděpodobnosti nejisté události, která může pozitivně nebo negativně ovlivnit cíle projektu.

Tyto čtyři poslední definice popisují objektivní kvantifikaci újmy. Protože se rizikové inženýrství snaží pracovat s co nejexaktnějšími daty, popisují definici rizika následovně: „Riziko je tedy pravděpodobná újma způsobená dotčené osobě – nositeli rizika, vyjádřená buďto penězi nebo jinými jednotkami, jako je počet dnů pracovní neschopnost, počet lidských obětí atd.“ Tyto definice také považují za riziko, jak záporné odchylky od očekávané hodnoty, tak i kladné. Nastalá situace, která je pro jednoho pohromou, může být pro druhého ziskem, tzv. benefitem. Je tedy potřeba rozlišit riziko absolutní a relativní. [11]

2.1.1 Původ slova riziko a jeho význam

Lze vycházet z arabského slova *risq* nebo z latinského slova *riscum*. Arabský význam vyjadřuje: „vše, co ti bylo dáno a z čeho, můžeš mít zisk“ a má význam příznivého výsledku. Latinský pojem *riscum* se vztahuje na pochybnosti, a představuje něco jako korálový útes pro námořníka. Používá se jak pro náhodu, tak pro nepříznivou událost. Moderní francouzské slovo *risqué* má většinou negativní význam, ale může popisovat i pozitivní událost. V běžné angličtině má běžné použité slova *risk* pouze negativní význam. [11]

2.1.2 Definice rizika

„Všechny projekty v sobě zahrnují riziko – projekt s nulovým rizikem nestojí za to, aby byl realizován. Organizace, které lépe chápou povahu těchto rizik a umí je řídit efektivněji, se mohou nejen vyhnout nepředvídatelným katastrofám, ale mohou pracovat s užšími odchylkami a menšími nahodilostmi, mohou uvolňovat zdroje pro vynaložení dalšího úsilí a mohou se chopit příležitostí výhodných investic, které mohou být jinak odmítnuty jako příliš riskantní.“

C. B. Chapman, S. C. Ward (1997)

„Riziko je nebezpečí, vysoká míra pravděpodobnosti nezdaru, ztráty.“

Slovník cizích slov (2005)

„Riziko je v technicko-ekonomickém významu pravděpodobná hodnota ztráty vzniklé nositeli, popř. příjemci rizika realizací scénáře nebezpečí, vyjádřená v peněžních nebo jiných jednotkách.“

M. Tichý (2006)

„Z hlediska oblasti řízení podnikatelských rizik je vhodné chápat riziko jako možnost, že s určitou pravděpodobností dojde k události, která je odlišná od předpokládaného stavu či vývoje, přičemž výsledek události je předem nejistý, alespoň jeden z možných výsledků je nežádoucí a kromě pravděpodobnosti je brán v potaz také kvantitativní rozsah události.“

I. Valová (2010)

„Rozhodnutí je podmíněno rizikem, když existuje celá řada možných výsledků a když mohou být připojeny k výsledku známé pravděpodobnosti“

L. E. Bussey (1978)

2.1.3 Analýza rizika

Analýza rizika je základním prvkem rizikového inženýrství a je nutnou podmínkou při rozhodování o riziku. Jedná se o tzv. signálový přístup (Extendent Signal Approach), kdy je signál informací, která může být přiřazena k nějaké události, resp. procesu v rámci vyvolávajících polí. Požadavky na straně vnímajícího je např. stav vědění, včasné rozpoznání signálu nebo čas pro reakci do vypuknutí krize. Stupně signálů jsou od mizivých, které rozpozná jen specialista, přes slabé a silné, až k velmi silným signálům, které vznikají bezprostředně před vypuknutím krize.

Cílem analýzy rizika pro manažera rizika je získat podklady pro ovládání rizik a pro rozhodovatele podklady pro rozhodování o riziku.

Při analýze rizika je třeba rozlišovat dva základní typy, které mají vliv na volbu metod a postupů. Jedná se o apriorní a aposteriorní analýzu. Apriorní analýzou je zkoumána situace, která již někdy v minulosti nastala a tudíž je znám jeho předpokládaný průběh a povaha. O aposteriorní analýze se hovoří v případech, pokud se jedná o tzv. vykonstruované situace, které v minulosti doposud nenastaly. Zde se riziko pouze odhaduje. [11]

2.2 Rizikologie

Věda o riziku – rizikologie – se zabývá uvědoměným a řízeným konáním, směřujícím k optimalizaci života. Rizikologie je velice široký obor, který je obtížné přesně vymezit. Jeho základním cílem je nahradit intuitivní rozhodování systematickým přístupem k jevům, dějům nebo událostem, které se staly nebo které se očekávají.

Rizikologie tvoří dvě úzce provázané disciplíny:

- rizikové inženýrství, které se zabývá technickými stránkami problémů rizik a jejich hodnocením, součástí rizikového inženýrství je analýza rizik;
- management rizika, který je zaměřen na oblasti řízení a ekonomiky organizací.

Rozdíl mezi oběma obory lze vyjádřit stručně tak, že můžeme říci, že je cílem:

- rizikového inženýrství – dávat podklady k rozhodování o riziku;
- managementu rizika – ovládat riziko a rozhodovat o riziku a tvořit cesty vedoucí k omezení nebo vyloučení dopadů nepříznivým událostí na bezprostřední příjemce rizik.

V současné době se však nedá říci, že by byla vybudovaná ucelená, jednotící koncepce, kterou by mohla být považována za „filozofii rizika“. Teorie rizika je zatím „fenomenologická“, založená na popisu skutečností pozorovaných ve společnosti a přírodě a na odhadech vývoje těchto skutečností. Zákonitosti, kterými se řídí systémy rizik, nejsou sice popsány, ale ukazuje se, že dá dobře vybudovat mechanika rizika vycházející ze zobecnění poznatků inženýrských systémů, např. mechanika tuhých těles, pohyblivých soustav apod.

Jedním z problémů dnešní rizikologie je skutečnost, že nelze uspořádat rizika a nebezpečí v nějakém univerzálním systému do kategorií nebo tříd. Pro potřeby informace nebo studia lze použít následující označení nebezpečí rizik, která se v rizikologii běžně používají. [11]

2.2.1 Kategorizace rizik

Hmotné riziko se projevuje tak, že je nějak měřitelné. *Nehmotná (psychologická) rizika* souvisejí s duševní činností nebo nečinností.

Spekulativní riziko je riziko podstupované s cíleným záměrem, kdy motivem je zisk

z rizika. Jsou to nepojistitelná rizika. (Rizika většinou pojistitelná ale po realizaci vždy nepříznivá jsou rizika čistá.)

Systematické riziko je riziko, kterému je vystaveno několik projektů určité třídy. Takové riziko se nedá regulovat diverzifikací – přestavbou portfolia rizik. (Portfolio rizik je souhrn všech rizik projektu). *Nesystematické riziko* se vztahuje na jeden, na ostatních nezávislý projekt.

Pojistitelné a nepojistitelné riziko se uplatní tam, kde jde o úplatné přenesení rizika na třetí osoby.

Strategické riziko se uplatní ve strategickém rozhodování typu „co se má dělat“. *Operační riziko* je prvkem operačního rozhodování „jak se to má dělat“.

Odhadované riziko nelze popsat a dá se o něm jen říct, že existuje nebo neexistuje. Z praxe lze říci, že každé riziko je odhadem. [11]

2.2.2 Portfolio rizik

V obecném případě působí na projekt řada nebezpečí, z nichž se odvozují různá rizika. Souhrn všech rizik projektu tvoří portfolio rizik. Při vyšetřování portfolia rizik je vždy nutné si uvědomit, jaká je povaha výskytu rizik vyplývajících z nebezpečí hrozících projektu. V portfoliu se dají nalézt rizika, jejichž původem jsou nebezpečí:

- stálá – vyskytují se po celou dobu existence projektu;
- nahodilá – vyskytují se jen po určitou dobu a nejsou nutným atributem existence objektu, jedná se o jednorázová nebo opakovaná rizika;
- mimořádná – vyskytují se za zvláštních situací a až v průběhu existence objektu, např. následkem změn prostředí. [11]

2.2.3 Analýza rizika

Analýza rizika je základním prvkem rizikového inženýrství a je nutnou podmínkou rozhodování o riziku a tedy základním procesem v managementu rizika. Rizikový inženýr musí vzít v úvahu, že rozvoj lidstva přináší nové jevy a druhy nepříznivých událostí, o nichž lidstvo nemělo ani tušení a data shromážděná v minulosti mají sice velkou hodnotu, ale mnohdy už nestačí.

Cílem analýzy rizika je dát:

- manažerovi rizika podklady pro ovládání rizik a
- rozhodovateli podklady pro rozhodování o riziku.

Předmětem a cílem analýzy rizika není zkoumání skutečností jistých. Nebezpečí, která jsou známa, nemusí být vyhledávána. V analýze rizika se dle V. Šefčíka (2009) dají rozlišit dva základní případy, které mají vliv na volbu metod a postupů:

- jev, který je zdrojem nebezpečí, již v minulosti nejméně jednou nastal. Jev je tedy předem, tj. a priori znám, i když nejsou podrobně známy jeho vlastnosti. Analýza rizika vycházející z takových jevů se nazývá apriorní analýza;
- rizikový inženýr musí ovšem pracovat s jevy a událostmi, o nichž se na základě rozumové úvahy domnívá, že mohou nastat, aniž by někdy v minulosti nastaly. Odhaduje tedy riziko na základě chování jevů, jež nastanou po analýze, tj. a posteriori. Hovoří se proto v takovém případě o aposteriorní analýze.

V praktických situacích, podle M. Tichého (2006), se vyskytují dva odlišné požadavky na analýzu rizika:

- absolutní analýza – analýza rizika vyšetřovaného projektu má sloužit ke stanovení pokud možno přesné hodnoty rizika pro rozhodování s cílem:
 - získat podklady pro rozhodování o peněžních tocích;
 - získat podklady pro převzetí rizika;
 - získat podklady pro eliminaci nebezpečí a rizik;
 - získat podklady pro přenesení rizik na třetí osoby, zejména v pojišťovnictví.
- relativní analýza – má sloužit k porovnání dvou nebo více projektů z hlediska jejich portfolia rizik, následně slouží k rozhodování o volbě projektu a porovnání rizik uvnitř projektu.

Na počátku každé analýzy rizika je nutno klást tři otázky:

1. Jaké nepříznivé události mohou nastat, popř. jaké poruchy mohou nastat ve vyšetřovaném objektu?
2. Jaká je pravděpodobnost výskytu nepříznivých událostí? Jak často mohou poruchy nastat?
3. Pokud některá nepříznivá událost nastane, jaké to může mít následky? Co všechno se po vzniku poruchy může stát? [8, 11]

2.2.4 Kvantifikace rizika

Kvantifikací rizika rozumíme úsek analýzy rizika, ve kterém se numericky hodnotí a popisuje účinek možné realizace scénářů nebezpečí. Cílem je:

- odhadnout četnost a závažnost ztrát, které mohou ohrozit projekt;
- priorizovat rizika podle jejich hodnoty a tím dát podklady pro management rizika.

Kvantifikace rizika jsou:

- absolutní – vyjadřuje riziko hodnotou pravděpodobné ztráty v měnových jednotkách, počtu lidských životů, či počtu dní pracovní neschopnosti;
- relativní – vyjadřuje riziko poměrnou hodnotou vztažené ke zvolené nebo někým určené základně.

V kvantifikaci rizika se uplatní:

- analytické odhady na základě matematicko-statistické a pravděpodobnostní analýzy;
- empirické odhady založené na zkušenosti z minulých událostí. V empirické kvantifikaci rozlišujeme:
 - finanční nebo hmotné ukazatele, vyjádřené měnovými jednotkami;
 - sociální ukazatele vyjádřené v kategorii zdraví nebo lidského života. [11]

2.2.5 Management rizika

Je jednou z disciplín obecného projektového managementu. Cílem je zajistit dodržení rozpočtu a lhůty projektu a zároveň chránit současný a budoucí majetek Osoby (Osoba je obecné označení pro jednotlivce, skupinu lidí, organizaci, právnickou osobu apod.) doporučeními:

- k omezení možných ztrát dříve než k nim dojde;
- k financování možných katastrofických ztrát vyvolaných zejména vyšší mocí, lidskými chybami a omyly, rozhodnutími soudů;

a to především pojištěním. Management rizika je tedy souhrn činností cílených na rozpoznání a minimalizaci možných ztrát Osoby.

Metody managementu rizika se většinou zaměřují na čisté riziko, ne na riziko spekulativní. Zahrnutí retenci rizika, smluvní nepojistný přenos rizika, ovládání ztrát a přenos rizik pojištěním či ručením. Náplní managementu rizika je např. zjišťování nebezpečí (jak

aktivních, tak pasivních), odhadování rizik, rozhodování o rizicích, ovládání nebezpečí a rizik atd. Na důležitou otázku odpovídá i ekonomický význam managementu rizika. Jeho vliv je patrný ve dvou rovinách. V primární, kdy je jedná o zkvalitnění strategických rozhodnutí, zlepšení alokace kapitálu, získání konkurenční výhody, zvýšení ratingu či důvěry investorů anebo získání úvěrů a bankovních záruk. V sekundární oblasti se pak řeší omezení ztráty dat či zvýšení podílu na trhu.

Postupy managementu rizika jsou dány šesti na sebe navazujícími kroky podle PMBOK 2004:

- plánování managementu rizika, kdy se stanoví cíle analýzy rizika a rozsah postupů k vymezení rizik;
- identifikace nebezpečí – zkoumají se samotná nebezpečí, jejich zdroje a možný rozsah;
- kvalifikace nebezpečí je odhad závažnosti nebezpečí, aby mohlo být kategorizováno;
- kvantifikace rizik je odhadem pravděpodobnosti, s jakou riziko nastane;
- rozhodování o riziku – s cílem minimalizovat nebo optimalizovat náklady spojené s hrozcím nebezpečím nějakému projektu, pojištění a rezervám;
- sledování a hodnocení realizací scénářů nebezpečí – analýzy průběhu, příčin a následků událostí, analýza událostí, kterým bylo zabráněno, přestože bezprostředně hrozily, atd. [9]

2.3 Pojištění a pojišťovnictví

Pojistné riziko je podle V. Šefčíka (2009) následující: „Pojistné riziko je možnost vzniku nahodilé události, se kterou je spojena povinnost pojišťovny uhradit vzniklou škodu nebo vyplatit sjednanou částku.“

Pojištění je nejčastějším způsobem přenosu rizika na třetí osobu. Jednotlivci nebo právnické osoby se snaží zmenšit dodat nenadálých událostí. Platí pojistné do pojistného fondu, který slouží k případnému zaplacení negativní události. O tento fond se stará pojišťovna. Pojištění se vztahuje pouze na předem dohodnuté, s odhadnutelnou pravděpodobností se vyskytující jevy. Jedná se například o úrazy, živelné pohromy (kroupy, záplavy), podnikatelská rizika, pojištění v zahraničí atd. Problematika pojištění a pojišťovnictví je čerpána z knih autorů V. Krivohlávka a J. Zárybnické (2005), F. Řezáče

(2011) a E. Ducháčkové (2009).

Pojišťovací činností se podle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění aktualizované podoby č. 277/2009 Sb., s účinností od 1. 1. 2010 rozumí přebírání pojistných rizik na základě uzavřených pojistných smluv a plnění z nich, správa pojištění, likvidace pojistných událostí, poskytování asistenčních služeb, nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny, uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovnami o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv atd. Za subjekty pojišťovny jsou považováni: pojistitel neboli pojišťovna, zajistitel, pojištěný, likvidátor pojistných událostí, zprostředkovatel pojištění, Česká asociace pojišťoven a Česká kancelář pojistitelů.

Účelem pojištění je zmírnit nebo odstranit nepříznivé důsledky prostřednictvím prevence, pojistné ochrany, která je uvedena v pojistné smlouvě, a následná likvidace pojistné události. Mezi hlavní úkoly pojišťovny lze zařadit preventivní opatření, které zahrnuje předcházení škod, dále se jedná o úkol investiční, kdy pojišťovna investuje své volné prostředky, které získala z pojištění, a úkol technický spočívá v náhradě škod vzniklé pojistné události.

Pojištění funguje na třech principech:

- solidárnosti, kdy pojistník společně přispívají do technických rezerv a respektují, že pojistné náhrady budou vyplaceny pouze těm, kteří měli pojistnou událost;
- podmíněné návratnosti, která nastane, jen pokud dojde k pojistné události dohodnuté v pojistné smlouvě;
- neekvivalentnosti, to znamená, že pojistné náhrady nejsou závislé na výši zaplaceného pojistného, mohou být tedy vyšší nebo nižší než dosud zaplacené pojistné.

Pojištění lze rozdělit do několika kategorií podle různých hledisek:

- podle obsahu pojištění:
 - pojištění osob (proti úrazu, nemocenské pojištění, důchodové pojištění);
 - pojištění majetku (proti živelné pohromě, proti krádeži, havarijní pojištění);
 - pojištění zájmu (povinné ručení, pojištění odpovědnosti za škodu);
- podle účasti:
 - povinné pojištění ze zákona;
 - dobrovolné pojištění nebo připojištění.

Je třeba rozlišovat pojmy pojištění a pojišťování. Pojištění je převzetí rizika pojištěného pojistitelem na základě pojistné smlouvy s pojistníkem. Pojišťování je činnost vedoucí k realizaci pojištění. Další pojem je pojišťovnictví, odvětví ekonomiky spadající do terciárního sektoru národního hospodářství, řešící minimalizaci rizik.

Pojišťovny jsou veřejnoprávní nebo soukromoprávní instituce, které nabízejí za úplatu ochranu před rizikem, s cílem dosažení zisku. Pojišťovny plní tři hlavní úlohy, a to preventivní, investiční a technický, to znamená, že povolení na podnikání v oblasti pojišťovnictví uděluje Ministerstvo financí České republiky. Některé druhy pojištění poskytují i banky, spořitelny a cestovní kanceláře. [1, 3, 6]

2.4 Chování spotřebitele z mikroekonomického pohledu

Chování spotřebitele, resp. jednotlivce, stejně jako všech ekonomických subjektů, je možné vysvětlit pomocí efektů ekonomické aktivity a výdaji a náklady (tzv. újma) s touto aktivitou spojenými. Efektem ekonomické aktivity se rozumí užitek plynoucí ze spotřeby jednotlivých statků a újma je chápána jako vynaložení důchodu nebo příjmu na nákup těchto statků.

Spotřebitel-jednotlivec řeší dvě základní otázky: Jak získat důchod? Jak ho vynaložit, neboli jak ho rozdělit na nákup různých statků?

Racionálně jednající spotřebitel chce maximalizovat užitek. Při svém rozhodování je ovšem omezen výší svého důchodu. Užitek přitom plyne z preferencí každého spotřebitele. Spotřebitel tedy vybírá z různých kombinací jednotlivých statků neboli spotřebních košů. A zvolí takový spotřební koš, který mu přináší největší užitek. Preference lze analyzovat na základě několika zjednodušujících předpokladů, které lze považovat za axiomy. Při *axiomu úplnosti srovnání* se vychází z toho, že dva koše statků mohou být srovnány na základě preferencí spotřebitele. Pro každé dva koše A a B musí nastat jedna ze tří následujících situací:

- $A > B$ (A je preferován před B);
- $A < B$ (B je preferován před A);
- $A = B$ (preferenze jsou shodné, stejně atraktivní).

U axiomu úplnosti srovnání je tedy spotřebitel schopen rozhodnout se, kterému koši dá na základě preferencí přednost. *Axióm tranzitivity* vyjadřuje možnost logicky odvodit

preferenci na základě daných vztahů. Pro každé tři koše A, B a C platí:

- je-li A preferován před B ($A > B$) a B preferován před C ($B > C$);
- pak potom je i A preferován před C ($A > C$).

Z těchto dvou axiómů plyne, že spotřební situace je možno seřadit podle preferencí spotřebitele, neboli pomocí preferenční stupnice. Někdy bývá ještě v modelu rozhodování spotřebitele zahrnut *axióm nepřesycení*. Podle tohoto axiómu je vždy větší množství statků preferováno před menším. Uvedené axiómy jsou jen zjednodušením, v realitě mohou nastat případy, kdy axiómy neplatí. [7]

2.4.1 Rozhodování spotřebitele v podmínkách rizika

V tradičním modelu rozhodování spotřebitele není brána v úvahu asymetrie informací, lidé tedy maximalizují svůj užitek v podmínkách jistoty a dokonalých znalostí ekonomického prostředí, všechny informace jsou dostupné bez dodatečných nákladů. Za těchto podmínek má každé rozhodnutí svůj předem známý výsledek. V realitě však probíhají rozhodnutí v podmínkách nejistoty, a každé rozhodnutí má několik scénářů, které mohou nastat. I při dokonalé znalosti prostředí mohou nastat nahodilé jevy, jako je počasí, politická a ekonomická situace, apod.

Riziko je, podle J. Soukupové a spol. (2002), situace, kdy ten, kdo se rozhoduje, zná všechny možné důsledky svého rozhodnutí a je schopen určit pravděpodobnost každého z nich. Důsledky musejí být na sobě navzájem nezávislé a součet jejich pravděpodobností se za daných předpokladů rovná jedné. Pravděpodobnost vyjadřuje možnost, že nastane nějaký výsledek, přičemž v teorii rozhodování za rizika se používá nejen objektivní, ale především subjektivní pravděpodobnost.

Objektivní pravděpodobnost je pravděpodobnost, u které je známa frekvence, s níž určité situace nastávají. Jedná se například o hod kostkou (pravděpodobnost a priori), pojišťovny vycházejí z empirických údajů, z nichž je poté možno zjistit pravděpodobnost. Objektivní pravděpodobnost může tedy nastat, když jsou k dispozici zkušenosti o frekvenci jednotlivých důsledků nebo technologické nebo logické informace určující pravděpodobnost důsledků.

Subjektivní pravděpodobnost je dána pouze na základě dojmu, který je založen na zkušenostech nebo znalostech člověka.

S použitím pravděpodobnosti se zjišťují dvě veličiny, které umožňují popsat

a srovnávat riskantní volby, a to očekávaný výsledek a očekávaný užitek.

Očekávaný výsledek (Expected Result, EX) – Spotřebitel se rozhoduje mezi známými spotřebními koši, ovšem ve složitější situaci, jakými jsou podmínky rizika, se situace mění. Nejde už jen o volbu mezi známými koši, ale o volbu mezi několika variantami s odlišnými výsledky, které mají podobu peněžní částky. Spotřebitel se pak tedy logicky rozhodne pro variantu, která mu přinese nejvyšší průměrný výsledek, resp. nejvyšší očekávaný výsledek. Očekávaný výsledek je střední hodnotou všech možných výsledků, tj. vážený průměr, kdy pravděpodobnost každého výsledku je brána jako váha. Očekávaný výsledek s n možnými důsledky pro výsledky $X_1, X_2, \dots, X_n$ je dán následujícím vztahem [7]

$$EX = \sum_{i=1}^n X_i \times \pi_i,$$

kde π_i je pravděpodobnost, že nastane důsledek X_i . Pro zjednodušení při dvou možných výsledcích X_1 a X_2 s pravděpodobnostmi π_1 a π_2 bude výsledek následující [7]

$$EX = X_1 \times \pi_1 + X_2 \times \pi_2.$$

Lidé ovšem ve skutečnosti nevolí pouze variantu, která jim přinese nejvyšší očekávaný výsledek, ale hodnotí také užitek každého možného výsledku, přiřazují tedy každému výsledku hodnotu užitku. Rozhodování v podmínkách rizika se za těchto předpokladů řídí snahou maximalizovat očekávaný užitek, nikoliv očekávaný výnos.

Očekávaný užitek (Expected Utility, EU) – jelikož výsledek je závislý od pravděpodobnosti, s níž daná situace nastane, je užitek funkcí těchto pravděpodobností. Očekávaný užitek je dán vzorcem pro situaci X , které náleží n důsledků X_j , které nastávají s pravděpodobnostmi π_j [7]

$$EU(X) = \sum_{j=1}^n U(X_j) \times \pi_j$$

pro dva možné výsledky X_1 a X_2 s pravděpodobnostmi π_1 a π_2 je očekávaný výsledek následující [3]

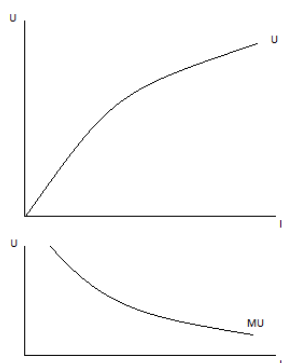
$$EU = U(X_1) \times \pi_1 + U(X_2) \times \pi_2.$$

2.4.2 Vztah k riziku

Lidé se liší v přístupu k riziku. Někteří jej vyhledávají, jiní k němu mají naopak averzi,

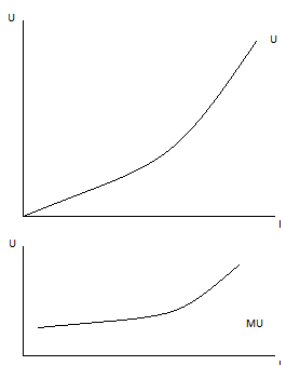
případně jim může být riziko lhostejné.

Averzi k riziku mají lidé, kteří požadují vysokou pravděpodobnost nejlepšího možného výsledku riskantní varianty. Jedná se o nejčastější přístup k riziku, tuto skutečnost také dokazuje velké množství rizik, proti kterým se lidé pojišťují. Při averzi k riziku je preferován jistý výsledek před rizikem se stejným očekávaným výsledkem. V takovém případě je funkce užitku konkávní, celkový užitek U tedy roste pomaleji než důchod spotřebitele I . Mezní užitek MU je klesající.

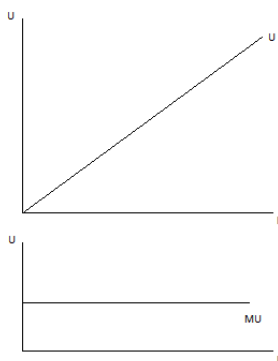
Obr. č. 2: *Averze k riziku z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.*

Opačná situace nastane, pokud se jedná o *vyhledávání rizika*. Takoví lidé jsou ochotni podstoupit poměrně velké riziko s malou pravděpodobností, že bude dosaženo nejvyššího možného výsledku restantní alternativy. Funkce užitku je konvexní, celkový užitek roste rychleji než důchod spotřebitele. Mezní užitek je rostoucí.

Obr. č. 3: *Vyhledávání rizika z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.*

Mají-li lidé *neutrální vztah k riziku*, jsou nerozhodní při volbě mezi jistým výsledkem a rizikovou alternativou, pokud je jistý výsledek stejný jako očekávaný výsledek rizikové alternativy. V takové situaci je funkce užitku lineární. Funkce mezního užitku je konstantní.

Obr. č. 4: Neutrální vztah k riziku z pohledu mikroekonomie, zdroj: [7], upraveno.

2.4.3 Snižování rizika

Jelikož všeobecně převažuje averze k riziku, lidé se snaží toto riziko, co nejvíce eliminovat. Což je možné uskutečnit třemi způsoby:

- pojištění – lidé s averzí k riziku jsou ochotni vzdát se určité částky z příjmu, aby se riziku vyhnuli. Lidé se tedy pojistí tehdy, když jsou náklady na pojištění shodné s očekávanou ztrátou, popř. nižší. Jak již bylo řečeno, mezní užitek je v tomto případě konkávní (lidé si raději platí pojistné tak vysoké, že v průměru zaplatí více pojišťovně, než ona jim). V tomto případě je pojistka z pohledu vynaložení peněz nevýhodná, ale pojištění přináší pojištěným jistý příjem a tato částka pro ně znamená vyšší užitek, než ten očekávaný v situaci rizika. Pokud je hodnota majetku, resp. bohatství W člověka v době jistoty dosažená pojištěním shodná jako očekávaná hodnota bohatství bez pojištění, potom je náklad na pojištění označen jako spravedlivá pojistka – výše pojistky je shodná s očekávanou ztrátou;
- diverzifikace – je snížení rizika formou rozdělení mezi různé aktivity, jejichž výsledek je na sobě nezávislý;
- získání více informací o různých alternativách rozhodnutí a o jejich možných výsledcích. [7]

2.5 Souhrnné poznatky z finanční a pojistné matematiky

“If you owe a bank \$ 1000 you have a problem, if you owe a bank \$ 10 000 000, the bank has problem!”

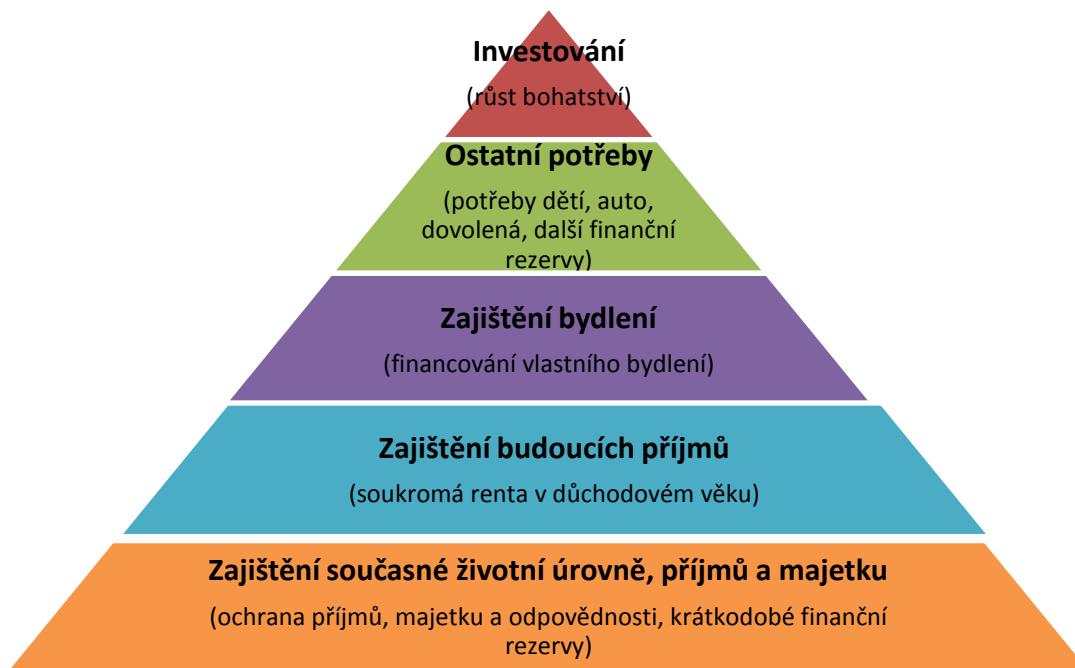
John Maynard Keynes

Finanční matematika je oblastí aplikované matematiky zabývající se finančními daty s využitím matematiky a statistiky. Pojistná matematika je oblastí aplikované matematiky, která používá matematické a statistické metody k určení míry rizika v pojišťovnictví a ve finančnictví. Pojmy související s touto problematikou jsou uvedeny v příloze (Příloha A).
[10]

3 POJIŠTĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

V České republice k 17. srpnu 2012 podle serveru ePojistovny.com působilo 34 pojišťoven. Všechny pojišťovny včetně stručného popisu a jejich internetových stránek jsou uvedeny v příloze (příloha B).

Jednotlivé formy zajištění a investování budou logicky uspořádány dle struktury osobních financí (obr. č. 5), dle jejich důležitosti. Modelové příklady budou počítány pro mladou generaci, resp. člověka kolem třiceti let. Jako první bude blíže popsáno zajištění současné životní úrovně, příjmů a majetku, kam spadá životní pojištění (včetně úrazového pojištění a pojištění pro případ nemoci) a pojištění majetku, zahrnující pojištění nemovitostí a automobilu. Smlouvy nejvýznamnějších produktů pojišťoven jsou uvedeny v příloze (Příloha E – G). Druhá kategorie se věnuje zajištění budoucích příjmů. Zbylé tři stupně pyramidy jsou zde jen pro celkový obraz struktury zajištění osobních příjmů a nebudou v této práci již dále rozebírány, jelikož první dvě kategorie obsáhnou veškeré možnosti pojištění, na které se tato diplomová práce zaměřuje.

Obr. č. 5: Struktura osobních příjmů, zdroj: [31].

3.1 Zajištění současné životní úrovně příjmů a majetku

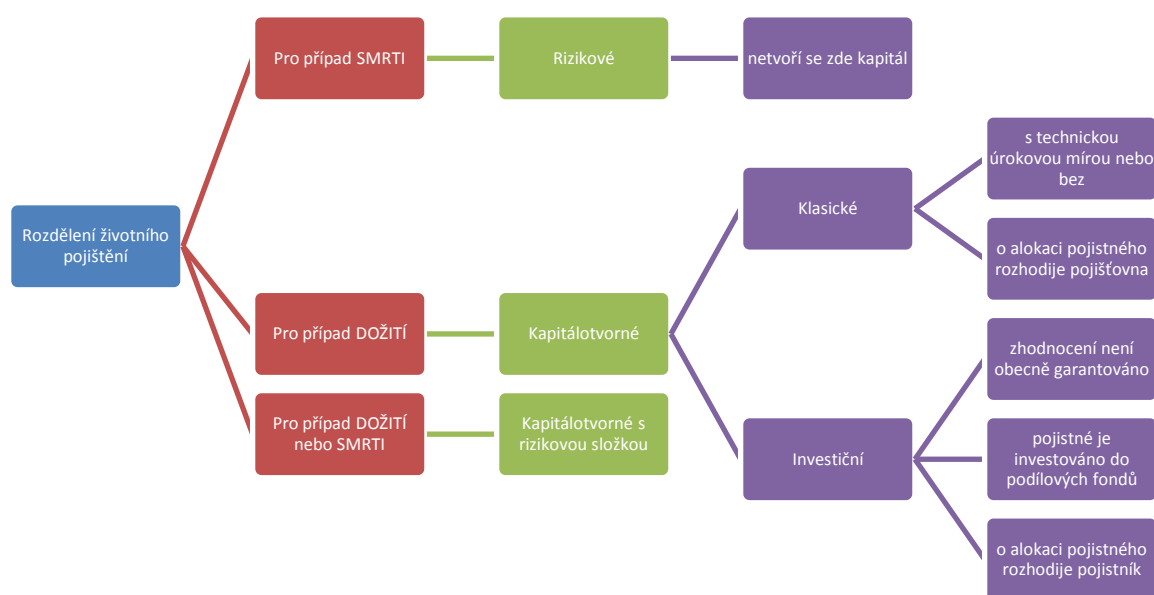
Druhy pojištění:

1) Životní, úrazové pojištění

a) Životní pojištění

Životní pojištění kryje rizika, která ohrožují zdraví nebo životy lidí. Výše pojistného plnění je odvozena od velikosti pojistné částky do jaké míry má být riziko kryto. Mezi základní druhy životního pojištění patří: rizikové, investiční, kapitálové, flexibilní a důchodové. [26]

Na obrázku pod textem (obr. č. 6) je graficky znárodněno rozdělení životního pojištění, včetně komentářů.

Obr. č. 6: Rozdělení životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Rizikové životní pojištění je typem pojištění, kdy pojištěný platí výlučně za to, že je pojištěn na určitou částku na smrt. Neobsahuje spořicí složku a zaplacené pojistné je spotřebováno na krytí pojistné ochrany a poplatky pojišťovny, tj. k výplatě sjednané pojistné částky dochází pouze v případě, že dojde k úmrtí klienta nebo v případě sjednání připojištění je pojistné plnění vyplaceno podle sjednaných podmínek. Tento produkt je vhodný pro ty, kteří chtějí zabezpečit své blízké pro případ smrti. Výhodou tohoto pojištění je garantovaná pojistná částka pro případ smrti, připojištění a tím zvýšení pojistné ochrany klienta, sjednání

pevné nebo klesající pojistné částky a možnost pojištění již na dobu jednoho roku. Nevýhodou tohoto pojištění je, že neobsahuje spořicí složku. [25]

Kapitálotvorné „klasické“ životní pojištění zahrnuje pojištění pro případ smrti nebo dožití. Pojistná částka může být pro obě rizika stejná nebo si klient může zvolit odlišnou výši pojistné částky pro případ smrti a odlišnou pro případ dožití. Kapitálové životní pojištění nabízí garantované zhodnocení finančních prostředků, když maximální výše technické úrokové míry činí 2,4 % (vyhláška č. 458/2006 Sb.). Pro maximalizaci zhodnocení je doporučená doba trvání pojištění od 10 let výše. Výhodou tohoto pojištění je garantovaná pojistná částka pro případ smrti nebo dožití, rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění a daňová uznatelnost zaplaceného pojistného. Nevýhodou je nemožnost libovolně měnit nastavení pojištění a také nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění. V tabulce (tab. č. 1) je uveden modelový příklad pro muže, který má 30 let, pojistná částka činí 1 500 000 Kč a pro porovnání je zde uvedena odlišná pojistná doba 10, 15, 20 a 25 let. Hodnoty v tabulce jsou časově rozlišené průměrné roční pojistné s diskontním faktorem 2,4 % a jsou seřazeny dle pojistné doby a podle nejvýhodnějšího pojištění podle ceny. Nejlevnější kapitálové životní pojištění nabízí, bez ohledu na rozsah pojištění Pojišťovna České spořitelny. Termínem bez zproštění je myšleno bez doplacení, tzn., když není pojištění schopen nadále hradit pojištění z důvodu např. nemoci nebo úrazu, pojišťovna jej platí za něho. [19]

Tab. č. 1: Modelový příklad kapitálového pojištění, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.

Pojištění	Roční pojistné, pojistná doba 10 let		Roční pojistné, pojistná doba 15 let		Roční pojistné, pojistná doba 20 let		Roční pojistné, pojistná doba 25 let	
	bez zproštění	se zproštěním	bez zproštění	se zproštěním	bez zproštění	se zproštěním	bez zproštění	se zproštěním
PČS	1 178 Kč	x	1 466 Kč	x	1 921 Kč	x	2 618 Kč	x
Generalli	1681 - 1852	x	1688 - 1980	x	1898 - 2250	x	2250 - 2695	x
Uniqa	2 071 Kč	x	2 283 Kč	x	2 620 Kč	x	3 074 Kč	x
ČPP	2 273 Kč	2 387 Kč	2 592 Kč	2 705 Kč	3 069 Kč	3 183 Kč	3 717 Kč	3 831 Kč
ČPP	2 461 Kč	2 508 Kč	2 625 Kč	2 684 Kč	3 094 Kč	3 199 Kč	3 727 Kč	3 902 Kč
Wüstenrot	3 020 Kč	3 308 Kč	3 295 Kč	3 575 Kč	3 776 Kč	4 098 Kč	4 481 Kč	4 861 Kč
Axa	2 381 Kč	2 507 Kč	3 299 Kč	3 473 Kč	4 616 Kč	4 859 Kč	6 548 Kč	6 894 Kč
Allianz	3 743 Kč	4 277 Kč	4 081 Kč	4 615 Kč	4 841 Kč	5 404 Kč	5 833 Kč	6 395 Kč
Kooperativa	4 250 Kč	x	4 250 Kč	x	4 250 Kč	x	4 250 Kč	x
ING	5 028 Kč	5 102 Kč	5 417 Kč	5 548 Kč	5 890 Kč	6 096 Kč	6 463 Kč	6 775 Kč
ČSOB	7 980 Kč	x	5 883 Kč	x	4 852 Kč	x	4 242 Kč	x

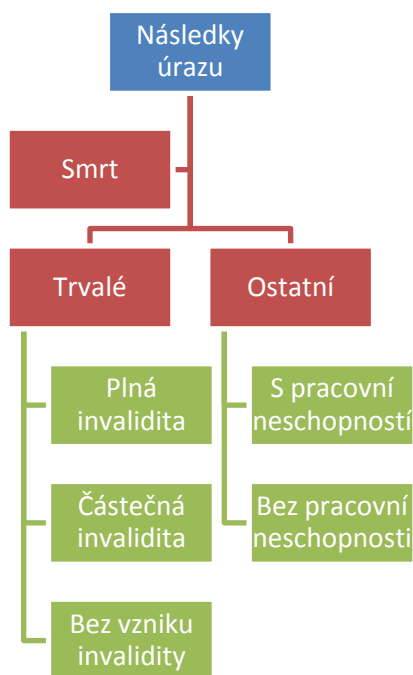
Kapitálotvorné investiční životní pojištění kombinuje pojistnou ochranu a zhodnocení finančních prostředků, kdy si klient může zvolit z nabídky několika investičních

fondů lišících se předpokládaným zhodnocením finančních prostředků a podstupovanou mírou rizika. Míra dosaženého zhodnocení je závislá na zvolené investiční strategii a postoupené investiční riziko je celé na straně klienta. Mezi výhody patří možnost měnit nastavení pojištění a rozsah pojistné ochrany, rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění, aktivně měnit investiční strategii během trvání pojištění, daňová uznatelnost a také možnost vkládat a čerpat finanční prostředky v průběhu trvání pojištění. Nevýhodou je, že zde není garantována výše zhodnocení a ani pojistná částka při dožití. Pro maximalizaci zhodnocení a omezení investičního rizika je minimální doporučená doba trvání pojištění 10 let a více. Kratší doba pojištění může vzhledem ke kolísání kapitálového trhu negativně ovlivnit výši zhodnocení. Kapitálové pojištění je starý typ pojištění, kdy byla garantovaná kapitálová hodnota vyplácené částky, jež mohla být vyplácena jednorázově nebo v pravidelných měsíčních splátkách. V dnešní době se již nevyužívá z důvodu, že byla pro klienta vysokónákladová. [17]

b) Úrazové pojištění

Úrazové pojištění kryje rizika úrazu z hlediska zmírnění finančních důsledků, které by mohly zhoršit životní situaci. I když k úrazům nejčastěji dochází u dětí nebo starších lidí, toto pojištění bývá využíváno zejména u dospělých, u nichž může z důvodu úrazu poklesnout příjem v době léčby. Úrazové pojištění je značně variabilní a můžete si jej sjednat pro různá rizika. Funkci hlavního pojištění zpravidla má tzv. smrt úrazem. Při sjednávání pojištění je třeba dbát na dostatečnou výši pojistné částky, od které se odvíjí jak výše pojistného i výše plnění. Odborníci radí zvolit výši částky podle příjmu pojištěného. Je zbytečné částku zbytečně navyšovat nebo podhodnocovat.

Následky úrazu (obr. č. 7) mohou být smrt, trvalé následky zahrnující plnou invaliditu, částečnou invaliditu nebo následky bez vzniku invalidity. Mezi ostatní následky úrazu se řadí možnosti s pracovní nebo bez pracovní neschopnosti.

Obr. č. 7: Následky úrazu, zdroj: vlastní zpracování.

Typy úrazového pojištění:

- Smrt úrazem – V případě smrti pojištěného následkem úrazu vyplátí pojišťovna osobám blízkým sjednanou pojistnou částku pro případ smrti následkem úrazu.
- Trvalé následky úrazu – O plnění pro trvalé následky musí pojištěný zažádat, na základě posouzení zdravotního stavu lékařem jsou pojištěnému uznána určitá procenta trvalých následků, podle nichž vyplátí pojišťovna pojistné plnění. Pojišťovny mají své smluvní lékaře, kteří úraz hodnotí individuálně případ od případu. Při uznávání trvalých následků nehodnotí se stav bezprostředně po úraze, to řeší pojištění tělesného poškození způsobené úrazem. Pojištěný si může zvolit násobek pojistné částky při sjednávání pojištění, má na výběr lineární a progresivní plnění. Trvalé následky s progresivním plněním znamenají, že se částka zvyšuje v závislosti na rozsahu trvalých následků. Progresivní plnění znásobuje pojistnou částku. V případě vyšších trvalých následků je plnění pojišťovny daleko vyšší než při plnění více menších úrazů. Opakem progresivního plnění je plnění lineární. Pokud dojde k trvalým následkům úrazu, vyplátí pojišťovny částku, dle výše procentuálního podílu, který je uveden v tabulkách pojišťoven podle rozsahu trvalých následků.
- Denní odškodné při úrazu – Jedná se o bolestné nebo odškodnění za úraz. U tohoto typu pojištění je rozhodující počet dnů nutných k léčbě. Většinou jde o počet dnů pracovní neschopnosti. Pojišťovny si stanovují maximální délku léčby, takže i když

se zraněný léčí déle, pojišťovna mu vyplatí jen maximální limit. Pokud se pojištění denního odškodného při léčbě úrazu nevyplatí, je vhodnější uzavřít pojištění denního odškodného při pracovní neschopnosti, které se vztahuje jak na nemoc, tak i na úraz. Tento produkt je sice dražší, ale jeho využití je vzhledem k jeho šíři krytí rizik častější.

- Tělesné poškození při úrazu – Stejně jako u denního odškodného se jedná o bolestné či odškodnění za úraz, zde je ovšem důležité procento poškození, které uzná smluvní lékař pojišťovny. Ty pak vyplácejí plnění ve výši procentuálního podílu ze sjednané pojistné částky podle oceňovacích tabulek pro příslušné tělesné poškození platné v době vzniku úrazu. Nelze jednoznačně určit, který zda je finančně výhodnější denní odškodné nebo tělesné poškození při úrazu. Při denním odškodném musí zraněný setrvat v pracovní neschopnosti co nejdéle. Komu delší pracovní neschopnost nevyhovuje, měl by zvolit pojištění tělesného poškození.
- Pobyť v nemocnici v důsledku úrazu – Denní odškodné lze sjednat také pro pobyt v nemocnici při léčbě úrazu. Za každý den pobytu v nemocnici v důsledku úrazu vyplatí pojišťovna sjednané pojistné plnění, počínaje n-tým dnem pobytu v nemocnici, který si stanovují pojišťovny odlišně, jde o tzv. čekací dobu. [31]
- Částečná nebo plná invalidita

c) Pojištění pro případ nemoci

- Vážná onemocnění – např. pojišťovna Kooperativa nabízí tři varianty pojištění vážných onemocnění v různých cenových hladinách podle rozsahu pojištění. Jedná se o varianty Basic, Standard a Exclusive, na následujícím obrázku (obr. č. 8) je rozsah jednotlivých pojištění dle konfigurátoru životního pojištění pojišťovny Kooperativa:

Varianta Basic	Varianta Standard	Varianta Exclusive
infarkt myokardu	totalní selhání ledvin	primární kardiomyopatie
náhle cévní mozková příhoda	příčná míšní léze	roztoušená skleróza
nitrolební nádory nezhoubného původu	transplantace důležitých tělesných orgánů	fulminantní meningokokové onemocnění
rakovina	hluchota	idiopatická plicní fibróza
	slepota	
	Parkinsonova choroba	snížená soběstačnost
	amyotrofická laterální skleróza	
	Alzheimerova choroba	+ onemocnění varianty Basic
	Lupus erythematodes	+ onemocnění varianty Standard
	akutní koronární syndrom	
	+ onemocnění varianty Basic	

Obr. č. 8: Pojištění pro případ nemoci, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.

- Pracovní neschopnost – může nastat jako důsledek nemoci, kterou je např. astma nebo Alzheimerova choroba, kdy dochází k neurodegenerativnímu onemocnění mozku.
- Pobyt v nemocnici – např. z důvodu infekce.
- Částečná nebo plná invalidita – např. na následky boreliózy.

Na čem závisí výše pojistného:

- Výše limitů pojištění – Čím je pojištění dražší, tím je i vyšší výplata limitů.
- Věk pojištěného – Podle výše věku pojištěného bývá stanovena i výše pojistného (obvykle čím starší, tím vyšší pojistné je stanoveno). Není možné sjednat pojištění pro případ smrti dítěte do jeho třech let věku. Rozhodujícím faktorem je také pohlaví pojištěného (žena má například pojištění na smrt zpravidla levnější, ovšem pojištění pobytu v nemocnici je dražší z důvodu, že toto pojištění zahrnuje i pobyt v nemocnici při těhotenství, resp. při porodu). Rozdíl ceny pojištění dle pohlaví je ovšem podle různých zájmových skupin diskriminující a proto bude tato cena sjednocena.
- Povolání pojištěného – Dle rizika jsou povolání pojišťovny Kooperativa, za použití konfigurátoru životního pojištění PERSPEKTIVA, rozdělena do tří skupin, kdy riziková skupina (RS) 1 má nejlevnější pojištění a zahrnuje povolání jako např. administrativní pracovník, advokát, číšník, ekonom, grafik, jednatel nebo učitel. Modelový příklad u RS 1 je uveden na obrázku (obr. č. 9), životní pojištění a úrazové pojištění pro muže ve věku 30 let, který je pojištěn do věku 65 let, je doporučeno ve výši 609,- Kč.

Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA

Platba 1	Minimální	Doporučené	Na rizika	Doba trvání pojištění	35 let
Měsíční pojistné	400 Kč	609 Kč	183 Kč	Celkem zaplacen klientem	168 000 Kč
Pojistné období	měsíční	Min. lhůt. poj. hrazené pojistníkem-zam. 1		Daňová úspora (v 1.roce) 1	133 Kč
Lhůtní pojistné	400 Kč			Předpokládaná prémie za BŠ	7 518 Kč
Zvolená investiční varianta		Garantovaná		Modelový stav účtu na konci	96 633 Kč

Hlavní pojištěný	☐ Druhý pojištěný	☐ 1. pojištěné dítě	☐ 2. pojištěné dítě	☐ 3. pojištěné dítě	Fondy	Průběh pojištění	Osobní údaje	
Hlavní pojištěný ☒ Dospělý ☐ Dítě Počátek pojištění 01.09.2012 Pojistné za pojistné období hrazené zaměstnavatelem 0 Kč								
Jméno	Jan Nový	Muž	Rok narození	1982	Věk	30	Povolání	advokát
Do věku	65	Doba trvání	35	☐ Předběžné pojištění	Kontrola ZS	zkrácený ZD		

Riziko	Varianta	Parametr	Do věku	PČ/Roč. důchod	Měs. poplatek
☒ Základní pojištění – smrt	Maximum	☐ automatické snížení v	65	10 000 Kč	3.60 Kč
☐ Smrt s klesající poj. částkou	anuitně klesající PČ	5.00 %	65	0 Kč	0.00 Kč
☐ Důchod pro pozůstalé		doba výplaty 5 let	65	0 Kč	0.00 Kč
Úrazové pojištění					
☒ Smrt následkem úrazu			65	100 000 Kč	8.00 Kč
☒ Trvalé následky úrazu	4násobná progrese	od 0,1%	65	100 000 Kč	20.00 Kč
☒ Trvalé následky závažného úrazu	4násobná progrese	od 10,1%	65	100 000 Kč	7.00 Kč
☒ Tělesné poškození úrazem			65	30 000 Kč	39.00 Kč
☐ Denní odškodné za následky úrazu		karenční doba 7 dnů	65	0 Kč	0.00 Kč
☐ Pracovní neschopnost následkem úrazu		karenční doba 7 dnů	65	0 Kč	0.00 Kč
☒ Pobyt v nemocnici následkem úrazu		karenční doba 3 dny	65	100 Kč	5.00 Kč
☒ Invalidita následkem úrazu s výplatou důchodu		plná invalidita	65	24 000 Kč	100.00 Kč
☐ Invalidita následkem úrazu s výplatou poj. částky	konstantní PČ	plná invalidita	65	0 Kč	0.00 Kč

Obr. č. 9: Výše životního pojištění při povolání v rizikové skupině 1, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.

Riziková skupina 2 je dražší a spadají do ní povolání jako archeolog, deratizátor nebo dlaždič. Nejdražší skupinou je riziková skupina 3 a obsahuje např. povolání artisty, hasiče či slévače. Pro porovnání je také vyhotoven modelový příklad pro povolání v rizikové skupině 3, kdy ostatní náležitosti pojištěného zůstávají shodné (obr. č. 10). Doporučená měsíční částka tak činí 1 239,- Kč, což o víc než 100 % vyšší částka v porovnání s rizikovou skupinou 1.

Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA

	Platba	Minimální	Doporučené	Na rizika		
Měsíční pojistné	450 Kč	449 Kč	1 239 Kč	372 Kč	Doba trvání pojištění	35 let
Pojistné období	měsíční	Min. lhůt. poj. hrazené pojistníkem-zam.			Celkem zapláceno klientem	189 000 Kč
Lhůtní pojistné	450 Kč				Daňová úspora (v 1.roce)	49 Kč
Zvolená investiční varianta		Garantovaná			Předpokládaná prémie za BŠ	15 456 Kč
					Modelový stav účtu na konci	0 Kč

Hlavní pojištěný	Druhý pojištěný	1. pojištěné dítě	2. pojištěné dítě	3. pojištěné dítě	Fondy	Průběh pojištění	Osobní údaje	
Hlavní pojištěný	☒ Dospělý ☐ Dítě					Pojistné za pojistné období hrazené zaměstnavatelem	0 Kč	
Počátek pojištění	01.09.2012							
Jméno	Jan Nový	Muž	Rok narození	1982	Věk	30	Povolání	slévač
Do věku	65	Doba trvání	35	☐ Předběžné pojištění	Kontrola ZS	zkrácený ZD		

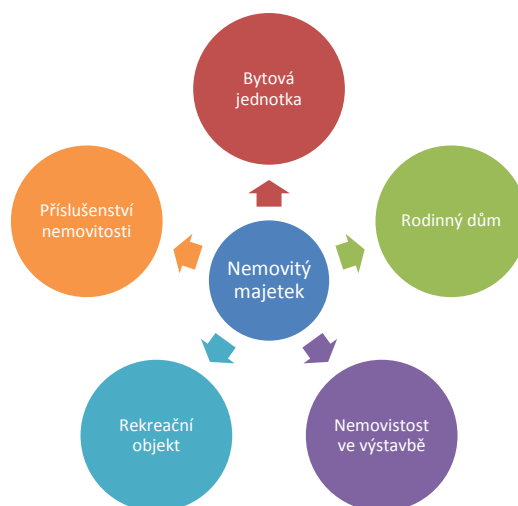
Riziko	Varianta	Parametr	Do věku	PČ/RoČ. důchod	Měs. poplatek
☒ Základní pojištění – smrt	Maximum	☐ automatické snížení v	65	10 000 Kč	3.60 Kč
☐ Smrt s klesající poj. částkou	anuitně klesající PČ	5.00 %	65	0 Kč	0.00 Kč
☐ Důchod pro pozůstalé		doba výplaty 5 let	65	0 Kč	0.00 Kč
Úrazové pojištění					
☒ Smrt následkem úrazu			65	100 000 Kč	23.00 Kč
☒ Trvalé následky úrazu	4násobná progresse	od 0,1%	65	100 000 Kč	80.00 Kč
☒ Trvalé následky závažného úrazu	4násobná progresse	od 10,1%	65	100 000 Kč	24.00 Kč
☒ Tělesné poškození úrazem			65	30 000 Kč	129.00 Kč
☐ Denní odškodné za následky úrazu		karenční doba 7 dnů	65	0 Kč	0.00 Kč
☐ Pracovní neschopnost následkem úrazu		karenční doba 7 dnů	65	0 Kč	0.00 Kč
☒ Pobyt v nemocnici následkem úrazu		karenční doba 3 dny	65	100 Kč	12.00 Kč
☒ Invalidita následkem úrazu s výplatou důchodu		plná invalidita	65	24 000 Kč	100.00 Kč
☐ Invalidita následkem úrazu s výplatou poj. částky	konstantní PČ	plná invalidita	65	0 Kč	0.00 Kč

Obr. č. 10: Výše zdravotního pojištění při povolání v rizikové skupině 3, zdroj: Konfigurátor životního pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa.

d) Činnosti ve volném čase – Do rizikových skupin trávení volného času patří např. amatérský sport, turistika, atd.

2) Pojištění majetku

a) **Pojištění nemovitosti a domácnosti** – Základním cílem pojištění majetku je ochrana v případě škody v důsledku živelní události, krádeže, loupeže nebo vandalismu. Předmětem pojištění nemovitosti může být rodinný dům, bytový dům apod. Pojistit lze i tzv. vedlejší stavby (garáž, ploty, bazén) po přesném vymezení a stanovení v pojistné smlouvě. U většiny pojišťoven lze pojistit budovu již ve fázi výstavby, stavební materiál, dočasné objekty a např. zařízení staveniště. Na obrázcích pod textem (obr. č. 11 a obr. č. 12) jsou graficky popsány základní druhy nemovitostí jako byt, dům, chata, nemovitost ve výstavbě nebo příslušenství nemovitosti, které se bráno jako součást objektu (např. topení). Obsahem pojištění nemovitosti mohou být např. cennosti, sportovní náčiní, nábytek, elektronika apod.

Obr. č. 11: Základní druhy nemovitostí, zdroj: vlastní zpracování.

Obr. č. 12: Obsah pojištění domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.

Pojištění domácnosti se vztahuje na všechny členy domácnosti. Při pojištění domácnosti je také důležitá lokalita, kde se nachází. Domácnosti ve velkých městech jsou ohroženy z pohledu pojistných rizik více, např. odcizení nebo vandalismus, proto je zde uplatňováno vyšší pojistné než na vesnicích a v malých městech. Mezi výluky z pojistného plnění patří např. úmyslné jednání nebo hrubá nedbalost pojištěného a válečné události, terorismus, pronikání spodní vody nebo plísň na zdech.

Výše pojistného je ovlivňována výší pojistné částky, výší zvolené spoluúčasti, rozsahem sjednaných připojištění a také lokalitou místa pojištění s ohledem na možnost

výskytu povodně, či vloupání. Při pojištění majetku je také nezbytné věnovat pozornost rozdílu mezi novou a časovou cenou. Nová cena - při poškození, zničení pojištěné věci obdrží klient takovou sumu peněz, která postačí k opravení nebo pořízení nové věci stejného druhu, rozsahu, užitné hodnoty a kvality. Časová cena - pojistné plnění je sníženo o částku vyjadřující opotřebení (amortizaci) a vyplacená náhrada pak nemusí stačit na pořízení věci nové. Některé pojišťovny automaticky pojišťují na časovou cenu nemovitosti starší např. 25, 30 let (např. Allianz).

V tabulce pod textem (tab. č. 2) jsou uvedeny ukázky možností pojištění nebezpečí u významných pojišťoven, jako např. Allianz, Axa, Česká pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna, Československá obchodní banka a Generali.

Tab. č. 2: Možnost pojištění nebezpečí u významných pojišťoven, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.

Rozsah pojištění	Allianz	Axa	ČP	ČPP	ČSOB	Generali
Požár	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Výbuch	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Úder bleskem nebo přepětí	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• přímý úder blesku	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• nepřímý úder blesku	Exkluziv	✗	✗	✓	✗	přípojištění
• zkrat nebo přepětí ne následkem požáru, výbuchu, přímého úderu	Exkluziv	✗	✗	✗	✗	✓
Náraz nebo zřícení letadla, jeho části nebo nákladu	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vichřice nebo krupobití	✓	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Voda z vodovodního zařízení	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• voda unikající z vodovodního zařízení	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• kapalinou nebo párou unikající z topení včetně kotlů nebo ze solárního systému	✓	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
• pronikáním spodní vody	✗	✗	✗	✗	✗	✗
• působením vlhkosti, hub nebo plísní	✗	✗	✗	✗	✗	✗
• voda z akvária	Exkluziv	✗	✓	✓	✓	✓
Krádež vloupáním	✓	✓	✓	přípojištění	přípojištění	✓
• škody vzniklé poškozením nebo zničením stavební součásti pojištěné věci	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• škody vniknutím do místa pojištění pomocí ukradeného klíče	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• stavební materiál, stavební mechanismy a nářadí, uložené v pojištěné garáži v OV	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Loupež	✓	✓	✓	přípojištění	přípojištění	✓
• odcizení dětského kočárku a invalidního vozíku ze společných prostor	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Loupežné přepadení	Optimal, Exkluziv	✓	✓	✓	přípojištění	✓
Povodeň nebo záplava	Optimal, Exkluziv	přípojištění	✓	přípojištění	přípojištění	✓
Náhly sesuv zemin a hornin	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Zřícení laviny	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Tíha sněhu nebo námrazy	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Pád stromů, stožárů a jiných předmětů	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Náraz vozidla	Optimal, Exkluziv	✓	✗	rozšířená var.	✓	✓
Mráz na topném systému a vodovodním zařízení	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Zemětřesení	Optimal, Exkluziv	✓	✓	rozšířená var.	✓	✓
Rázová vlna nadzvukovými letouny	Exkluziv	✓	✗	rozšířená var.	✓	✓
Kouř	Exkluziv	✓	✗	rozšířená var.	✓	✓
Vandalismus	Exkluziv	✓	✓	přípojištění	přípojištění	✗
• úmyslné zničení nebo poškození pojištěné věci	Exkluziv	✓	✓	✓	✓	✗
• rozbití skla	✗	✓	✗	✗	✓	✗
Ztráta vody	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Rozbití skla z jiné příčiny než pojištěným nebezpečím	Exkluziv	✗	✗	přípojištění	✗	✓
Hrazené náklady, vzniklé v příčinné souvislosti s pojistnou událostí	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• výměna vložky zámku vstupních dveří z důvodu odcizení	✓	✗	✗	✓	✗	✓
• náhradní ubytování pojištěných osob, pokud je byt neobyvatelný	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• po dobu	6 měsíců	-	6 měsíců	30 dní	neurčeno	100 dní
• vyčištění a vysušení bytu	✓	✗	✗	✓	✓	✓
• zablokování výběru z platební karty nebo jiného dispozičního dokladu	✓	✗	✗	✓	✗	✓
Náhrada nepřímých škod (ušlý zisk, ušlý výdělek, pokuty...)	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Zničení kresbami, nápisy, zabarvením apod.	Exkluziv	✗	✗	✗	✗	✗

Pro lepší pochopení problematiky je zde uveden modelový příklad na pojištění bytové jednotky v osobním vlastnictví v Praze se 72 m² (tab. č. 3).

Tab. č. 3: Modelový příklad pojištění nemovitosti, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.

Předmět pojištění	bytová jednotka v osobním vlastnictví, 3. patro, stáří 8 let									
Místo pojištění	Praha									
Typ konstrukce:	zděná									
Celková plocha	72 m ²									
Domácnost	vybavení nákladnějším zařízením, stupeň 2 (z max. 3), zabezpečená vyšším stupněm zabezpečení									
Povodňová zóna	I.									
Žádaná ochrana	standardní, zvýšené limity za cennosti a elektroniku, věci k výdělečné činnosti a věci v nebyt. prostorách									
Pojišťovna	Allianz	Axa	ČP	ČPP	Generali	Koop	Maxima	ČSOB	Uniqua	Wüstenrot
Produkt	Pojištění nemovitosti	Axa Domov	RD a rekr. stavba	Domex	Pojištění RD	Pojištění B. a N. J.	MaxDomov	ČSOB Domov	Stavby standard	Poj.RD.
Sleva za bezškodní průběh	5%	3%	0%		5%	0%		5%	0%	0%
Poj. částka určená pojišťovnou	972 000	-	-	-	-	1 440 000	1 584 000	1 065 600	1 116 000	-
Pojistná částka	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Spoluúčast	5 000 Kč	5 000 Kč	bez spoluúčasti	5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč	500 Kč	5 000 Kč	bez spoluúčasti
Roční pojistné v 1.roce	1 260 Kč	1 400 Kč	2 100 Kč	1 690 Kč	1 520 Kč	1 360 Kč	1 176 Kč	1 360 Kč	1 400 Kč	1 600 Kč
Roční pojistné v 2.roce	1 197 Kč	1 358 Kč	2 100 Kč	1 690 Kč	1 444 Kč	1 360 Kč	1 176 Kč	1 292 Kč	1 400 Kč	1 600 Kč
Roční pojistné v 5.roce	1 137 Kč	1 239 Kč	2 100 Kč	1 690 Kč	1 238 Kč	1 360 Kč	1 176 Kč	1 108 Kč	1 400 Kč	1 600 Kč
Domácnost										
Pojistná částka	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč	650 000 Kč
Spoluúčast	bez spoluúčasti	1 000 Kč	bez spoluúčasti	500 Kč	bez spoluúčasti	1 000 Kč	bez spoluúčasti	500 Kč	1 000 Kč	bez spoluúčasti
Roční pojistné v 1.roce	4 419 Kč	2 870 Kč	3 725 Kč	3 545 Kč	3 595 Kč	4 745 Kč	2 300 Kč	3 424 Kč	3 752 Kč	2 600 Kč
Roční pojistné v 2.roce	4 198 Kč	2 784 Kč	3 725 Kč	3 545 Kč	3 415 Kč	4 745 Kč	2 300 Kč	3 253 Kč	3 752 Kč	2 600 Kč
Roční pojistné v 5.roce	3 599 Kč	2 541 Kč	3 725 Kč	3 545 Kč	2 928 Kč	4 745 Kč	2 300 Kč	2 789 Kč	3 752 Kč	2 600 Kč
Celkem										
Celkové pojistné v 1.roce	5 679 Kč	4 270 Kč	5 825 Kč	5 235 Kč	5 115 Kč	6 105 Kč	3 476 Kč	4 784 Kč	5 152 Kč	4 200 Kč
Celkové pojistné v 2.roce	5 395 Kč	4 142 Kč	5 825 Kč	5 235 Kč	4 859 Kč	6 105 Kč	3 476 Kč	4 545 Kč	5 152 Kč	4 200 Kč
Celkové pojistné v 5.roce	4 736 Kč	3 780 Kč	5 825 Kč	5 235 Kč	4 166 Kč	6 105 Kč	3 476 Kč	3 897 Kč	5 152 Kč	4 200 Kč

b) Pojištění automobilu

- Povinné ručení – neboli zákonné pojištění motorových vozidel. Jedná o povinně smluvní pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při provozu vozidla. Od 1. ledna 2000 je každý majitel vozidla, který chce vozidlo provozovat na pozemních komunikacích povinen uzavřít pojištění dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Z tohoto pojištění se platí škody způsobené poškozené osobě při provozování automobilu. Pojišťovna zaplatí tedy způsobenou opravu automobilu, které pojištěný poškodil, škody na vlastním automobilu se z povinného ručení nehradí, na to se sjednává havarijní pojištění. Toto pojištění se vztahuje i na úhradu zdraví, včetně úmrtí, škodu na majetku, např., které bylo v automobilu, i na další škody vyjmenované v zákoně, jako je ušlý zisk. Pojistná ochrana se vztahuje nejen na majitele vozidla, ale i na kohokoli, kdo pojištěné vozidlo v době nehody řídil. Při cestě do zahraničí v rámci Evropské unie je auto automaticky pojištěno v rámci povinného ručení. Seznam těchto států je uveden mj. na zelené kartě, což je mezinárodně uznávaný doklad a zajišťuje uplatnění náhrady škody. Organizace spravující zelené karty se nazývá česká kancelář pojistitelů a zajišťuje

řešení pojistných událostí v rámci Evropské unie. Cena povinného ručení v jednotlivých státech je odlišná. V západních zemích Evropy jsou ceny vyšší než v méně vyspělých státech. Vozidlo musí být pojištěno ve státě, kde je registrováno. Smlouvu o povinném ručení je možné vypovědět ze čtyř důvodů (tab. č. 4), hlavním důvodem výpovědi je vzniklá úspora plynoucí z nové výhodnější smlouvy u konkurenční pojišťovny. [18]

Tab. č. 4: Důvody zániku smlouvy o povinném ručení, zdroj: [18], vlastní zpracování.

Důvod zániku smlouvy	K ověření nastalé skutečnosti je třeba doložit:
Výpověď	- doručení výpovědi ve stanovené zákonné lhůtě (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění platnosti do 31.12.2004, Občanský zákoník; zákon č. 37/2004 Sb., v platném znění, o pojistné smlouvě).
Změna v osobě vlastníka	- kopii rozhodnutí o ukončeném dědickém řízení; - nebo kopii velkého TP; - příp. kopii kupní smlouvy.
Vyřazení vozidla z evidence (dočasné/trvalé)	- kopii velkého TP s úředním záznamem o vyřazení vozidla z evidence.
Odcizení vozidla	- kopii protokolu Policie ČR o odcizení vozidla.

Jednotlivá nabídka produktů povinného ručení se u různých pojišťoven liší zejména cenou a rozsahem benefitů. Neexistuje pojišťovna, která by byla výhodnější než pojišťovny jiné pro všechny typy vozidel a řidičů. Při výběru co nejvhodnějšího povinného ručení je třeba vycházet ze základních potřeb, jakými jsou limity a možné připojištění. Důležité je také přihlídnutí k dalším faktům, jako je věk, objem a typ automobilu, místo trvalého bydliště apod. V tabulce (tab. č. 5) je uvedeno doporučení na základě modelových příkladů, kde byly zadány následující parametry: věk pojistníka 30 let, při stáří vozidla 5 let, a dvě varianty pro menší objemy (40 kW, 1 200 ccm) a větší objemy (100 kW, 2 000 ccm), kde je proměnnou velikost města, ve kterém má pojistník trvalé bydliště. Jako neoptimálnější volba se ukázalo povinné ručení od pojišťoven Axa a Wüstenrot bez ohledu na objem auta. Povinné ručení od České pojišťovny a Československé obchodní banky je rovněž vhodným kandidátem, však s přihlídnutím na ccm každého automobilu.

Tab. č. 5: Výběr vhodné pojišťovny pro povinné ručení, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.

	Místo bydliště				
	Praha	nad 90 000 obyv.	do 90 000 obyv.	do 30 000 obyv.	do 1 000 obyv.
Menší objemy	Axa, Wüstenrot, ČP	Axa, Wüstenrot, ČP	Axa, Wüstenrot, ČP	Axa, Wüstenrot, ČP	Axa, Wüstenrot, ČP
Větší objemy	Axa, Wüstenrot, ČSOB	Axa, Wüstenrot, ČSOB	Axa, Wüstenrot, ČSOB	Axa, Wüstenrot, ČSOB	Axa, Wüstenrot, ČSOB

- Havarijní pojištění** – je pojištění proti poškození vlastního automobilu. U vozidel nižší a střední třídy se toto pojištění vyplatí do pěti, maximálně šesti let stáří auta, u aut vyšších tříd je tato doba delší. Některé pojišťovny mají základní havarijní pojištění omezené stářím vozidla, např. Allianz pojišťuje havarijním pojištěním jen do deseti let stáří vozidla. Jiné pojišťovny, např. Kooperativa omezují možnost sjednání havarijní pojistky technickým stavem vozidla. U nových vozidel se vyplatí havarijní pojištění, které kryje komplexní škody, tj. zahrnuje nehodu, živelní pohromu, vandalismus i odcizení. Pro auta staršího data výroby je nejvýhodnější pojištění kombinace rizik, která je dle majitele vozidla nejpravděpodobnější. Havarijní pojistka kryje škody na pojištěném vozidle způsobené vlivem dopravní nehody, odcizená vozidla nebo jeho části, vandalismu anebo živelné pohromy (záplavy, kroupy, vichřice, sesuv půdy, blesk). Havarijní pojistka se vypočítá podle aktuální ceny vozidla. Nová vozidla se oceňují tzv. novou cenou, ojetá pak obecnou neboli časovou. Rozhodující pro výši havarijní pojistky je také výše spoluúčasti, která může být stanovena na určitou částku nebo se jedná o procentuální spoluúčast z pojistného plnění. Dalšími důležitými faktory jsou stáří a typ vozidla, účel používání, jeho vybavenost a zabezpečení. Horní hranice vyplacené částky pojistného nikdy nemůže překročit aktuální cenu auta v okamžiku poškození. Výplata pojistného plnění z vlastního havarijního pojištění může být někdy překvapivě rychlejší i výhodnější než z povinného ručení protistrany viníka. Platí to třeba v situaci, kdy majitel vozidla nechce čekat na někdy zdlouhavé potvrzení o určení jednoznačného viníka nehody. [20]
- Připojištění** – Jedná se o připojištění automobilu k havarijnímu pojištění motorových vozidel. Pojišťovny nabízejí různé produkty při odlišných cenách. Připojištění vybraných pojišťoven je uvedeno v tabulce (tab. 6). Pojišťovny také nabízejí připojištění v různých balíčcích. Např. ČPP - Servis - vyřízení škody, odtah vozidla, náhradní vozidlo (roční pojistné 1 105 - 1 300 Kč dle zvolené varianty), ČPP - Servis

Maxi - Servis Plus, úrazové pojištění všech osob ve vozidle (2 506 - 3 701 Kč dle zvolené varianty) nebo Allianz - Garance Mobility - jednorázová výplata při úrazu, výplata ročního důchodu po dobu 10 let, denní odškodné za průměrnou dobu léčení následků úrazu, denní odškodné při pobytu v nemocnici. Celkové náklady spojené s pojištěním automobilu zvyšují průměrnou cenu základní pojistky na českém trhu o 28 procent. Komplexní pojistná ochrana řidiče a jeho automobilu zvýší cenu havarijního pojištění celkem o 1566 korun ročně bez ohledu na cenu vozu. Např. běžná havarijní pojistka nekryje nejčastější rizika a to škody způsobené na zavazadlech ani rizika úrazu řidiče. V tabulce (tab. č. 6) jsou uvedeny jednotlivé příklady připojištění pro jednotlivé pojišťovny. [24]

Tab. č. 6: Možnost připojištění u vybraných pojišťoven, zdroj: internetové stránky pojišťoven, vlastní zpracování.

Připojištění / Pojišťovna	Allianz	Axa	ČPP	ČP	ČSOB
Skla:	✓	✓	✓	✓	✓
• limit pojistného plnění	5 000 - 100 000 Kč	20 000 Kč	5 000 - 120 000 Kč	6 000 - 100 000 Kč	5 000 - 30 000 Kč
• spoluúčast	10%	20%, min. 1 000 Kč	ne, 30% (pouze při výměně skla v prvním roce)	bez spoluúčasti	500 Kč
• pojištěná skla	čelní, obvodová, střešní	čelní, obvodová, střešní	všechna skla	čelní sklo/všechna skla	všechna skla
• roční pojistné (dle zvolené varianty)	467 Kč - 5 164 Kč	540 Kč	595 Kč - 7 900 Kč	500 Kč - 5 000 Kč	488 Kč - 2 892 Kč
Náhradní vozidlo:	✓	✗	✓	✗	✓
• limit pojistného plnění	1 000 Kč/den	-	max. 1 000 Kč	-	10 000 Kč
• maximální počet dní	5 dní	-	10 dní	-	-
• spoluúčast	bez spoluúčasti	-	-	-	500 Kč
• roční pojistné	935 Kč	-	70 Kč/den	-	792 Kč
Rozšířené asistenční služby:	✓	✗	✓	✓	✓
• roční pojistné	398 Kč - 967 Kč	-	395 Kč/750 Kč	300 Kč - 1 500 Kč	272 Kč
Úrazové pojištění osob ve vozidle:	✓	✓	✓	✓	✓
• roční pojistné	912 Kč - 2 736 Kč	600 Kč	120 Kč / sedadlo	672 Kč - 2 688 Kč	420 Kč - 2 046 Kč
Zavazadla ve vozidle:	✗	✓	✓	✓	✓
• limit pojistného plnění	-	30 000 Kč	10 000 Kč/30 000 Kč	10 000 - 50 000 Kč	10 000/20 000 Kč
• spoluúčast	-	bez spoluúčasti	-	1 000 Kč	500 Kč
• roční pojistné	-	600 Kč	96 Kč/1 855 Kč	50 Kč - 250 Kč	444 Kč/888 Kč
Právní asistence:	✗	✓	✗	✓	✗
• limit pojistného plnění (dle zvolené varianty)	-	-	-	10 000/20 000 Kč	-
• spoluúčast	-	bez spoluúčasti	-	-	-
• roční pojistné	-	600 Kč	-	zdarma	-
Živel:	✗	✗	v rámci pojištění přírodních rizik (živel, střet se zvířeti, poškození vozidla zvířetem)	✗	✓
• limit pojistného plnění	-	-	25 000 - 100 000 Kč	-	50 000/100 000 Kč
• spoluúčast	-	-	10%	-	500 Kč
• roční pojistné	-	-	900 - 1 950 Kč	-	555 Kč/1 111 Kč
Střet se zvířeti:	✗	✗	v rámci pojištění přírodních rizik	✓	✗
• limit pojistného plnění	-	-	25 000 - 100 000 Kč	100 000 Kč	-
• spoluúčast	-	-	10%	5 000 Kč	-
• roční pojistné	-	-	900 - 1 950 Kč	350 Kč	-
Odcizení vozidla:	✗	✗	✗	✗	✓
• limit pojistného plnění	-	-	-	-	dle ceny vozidla
• spoluúčast	-	-	-	-	3%, 5%, 10%, 20%

3.2 Zajištění budoucích příjmů

Zajištění budoucích příjmů obsahuje investiční životní pojištění, penzijní připojištění a stavební spoření.

Investiční životní pojištění – Toto pojištění spadá jak do oblasti zajištění současných, tak i budoucích příjmů. Podrobně je tato problematika rozebrána v podkapitole 3.1.

Penzijní připojištění – Jedná se o pravidelné měsíční (čtvrtletní, pololetní i jednorázové roční) částky posílané na účet penzijního fondu. Určitou částku si platí klient

sám, dle zasílané výše částky přispívá stát, popř. může přispívat i zaměstnavatel. Penzijní připojištění si může založit jakákoliv osoba starší 18 let, která je občanem České republiky nebo Evropské unie s trvalým pobytem v ČR. Penzijní připojištění je upraveno zákonem č. 42/1994 Sb. a má určitá specifika. Jedná se o garanci, státní příspěvky, příspěvky zaměstnavatele a úlevy na dani. Garance s sebou přináší množství výhod jako např., že penzijní připojištění nemůže být prodělečné, jelikož jsou používány investice s minimálním rizikem a stabilními výnosy. Jedná se o státní cenné papíry, dluhopisy a termínované vklady. Existují však i nevýhody – v případě, že se stát přestane vyplácet závazky, vyhlásí bankrot nebo se zhroutí peněžní systém. Pokud by to znamenalo připsání záporného úroku, v tomto případě se odpovědnost přenáší na akcionáře a klientům by bylo připsáno 0% zhodnocení. Průměrné zhodnocení penzijních fondů činí 2-4%. Stát na penzijní připojištění přispívá částkou maximálně 150 Kč, výše příspěvků je následující:

Tab. č. 7: Výše státních příspěvků, zdroj: [27].

Příspěvek účastníka v Kč	Státní příspěvek
100 – 199	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 – 299	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 – 399	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 – 499	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Pro lepší orientaci v problematice je zde uveden příklad. Při příspěvku účastníka 370 Kč, přispěje stát dle tabulky 120 Kč + 20 % z částky na 300 Kč, tj. 20 % ze 70 Kč, což je 14 Kč. Dohromady tedy státní příspěvek činí $120 + 14 = 134$ Kč.

Existuje také možnost příspěvků od zaměstnavatele, který za tyto příspěvky pro svého zaměstnance nemusí platit odvody na sociální a zdravotní pojištění a zároveň si je může odečíst z daní. Jedná se o levnou formu ohodnocení, připoutání a také benefitů pro zaměstnance.

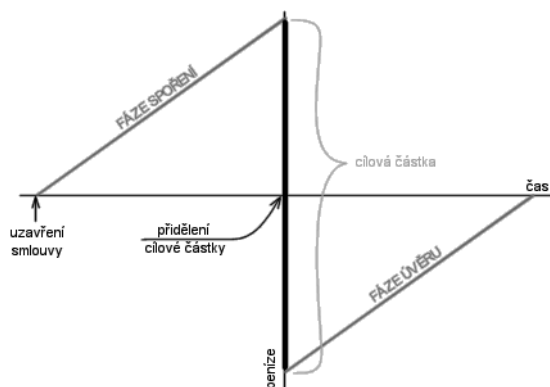
Při penzijním připojištění jsou možné daňové úlevy, které umožňují odečíst od daňového základu až 12 000 Kč ročně. Pro maximální odpočet je potřeba posílat měsíčně 1 500 Kč. Podmínky pro uplatnění těchto slev jsou:

- penzijní připojištění sjednané minimálně do 60 let,
- penzijní připojištění je již sjednané alespoň 60 měsíců, resp. 5 let,
- pojistník je zároveň pojištěným.

Možnostmi čerpání finanční prostředků z penzijního připojištění jsou penze starobní, výsluhová, invalidní, pozůstalostní a odbytné. Starobní penze je primárním produktem penzijního připojištění. Nárok na její výplatu vzniká po dosažení 60 let věku klienta a po minimálně pěti letech placení penzijního připojištění. Může být vyplacena jednorázově nebo ve formě měsíční renty. Obsahuje samotné spoření klienta, příspěvky státu i zaměstnavatele. Výsluhovou penzi je možné čerpat po 15 letech placení penzijního připojištění kdykoliv (není nutné čekat na dovršení 60 let jako u starobní penze). Výsluhová penze je vyplácena do výše až 50 % naspořené částky. Čerpání této penze není povinné. Invalidní penze je vyplácena doživotně po prokázání plného invalidního důchodu a po minimálně pěti letech placení penzijního připojištění. Pozůstalostní penze je vyplácena pozůstalým po smrti pojištěného po dobu jednoho až deseti let, nárok na ni vzniká po placení penzijního připojištění minimálně tři roky. Odbytné je výplata naspořených peněz před nárokem na starobní penzi, právo na odbytné vzniká po placení penzijního připojištění minimálně po dobu jednoho roku. [27]

Stavební spoření – je typ spoření, kdy za finanční spoluúčasti státu může klient vytvořit vlastní kapitál a spolu s výhodným úvěrem vyřešit financování vlastního bydlení. První předvoj stavebního spoření vznikl ve Velké Británii v 18. století. Z důvodu finanční náročnosti nebylo možné individuálně postavit vlastní středu nad hlavou. Z tohoto důvodu se spojilo více takových lidí a společně spořili. Následně byla naspořená částka poskytnutá tomu, kdo potřeboval otázku bydlení vyřešit nejurgentněji. Ten dále nespořil, ale platil splátky. Celá situace se opakovala tak dlouho, dokud všichni neuspokojili své potřeby. Naspořené peníze lze po uplynutí smluvně stanovené doby použít na cokoliv, částka získaná jako úvěr smí být použita pouze na účely spojené s bydlením ve prospěch klienta nebo osoby blízké. Stavební spoření se vztahuje na koupi, výstavbu či opravy ubytovacích prostor nebo pořízení pevně vestavěného vybavení (rekonstrukce koupelny).

Pokud klient potřebuje peněžní prostředky na lepší bydlení dříve, než dosáhne požadované částky, řeší se tato situace překlenovacím úvěrem neboli meziúvěrem (obr. č. 13), o který musí požádat klient stavební spořitelnu, u které si spoří. Úroky z úvěru ze stavebního spoření je možné odečíst od základu daně do výše až 300 000 Kč ročně na rodinu. Na následujícím obrázku je graficky přehledně ukázán průběh překlenovacího úvěru:

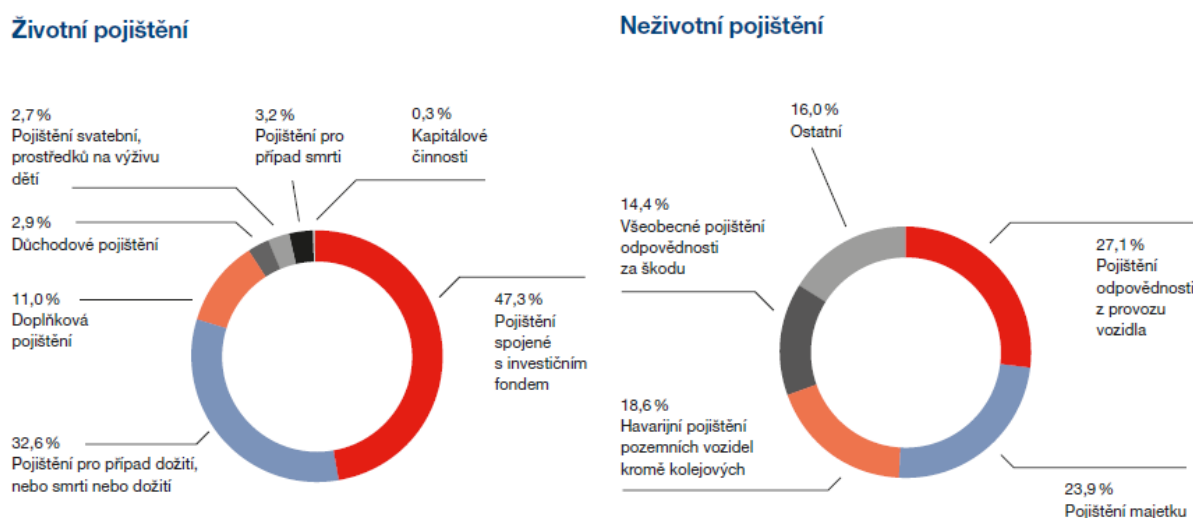
Obr. č. 13: Překlenovací úvěr, zdroj: [28].

Dle zjištění Evropského sdružení stavebních spořitelen je stavební spoření v České republice třetím nejrozšířenějším v Evropě – za Rakouskem a Německem. K 1. lednu 2011 existovalo v České republice pět spořitelen poskytujících stavební spoření. Jedná se o: Stavební spořitelnu České spořitelny, Českomoravskou stavební spořitelnu, Modrou pyramidu stavební spořitelnu, Raiffeisen stavební spořitelnu a Wüstenrot stavební spořitelnu. [29, 30]

4 POJIŠTĚNÍ PODLE STATISTICKÝCH ÚDAJŮ

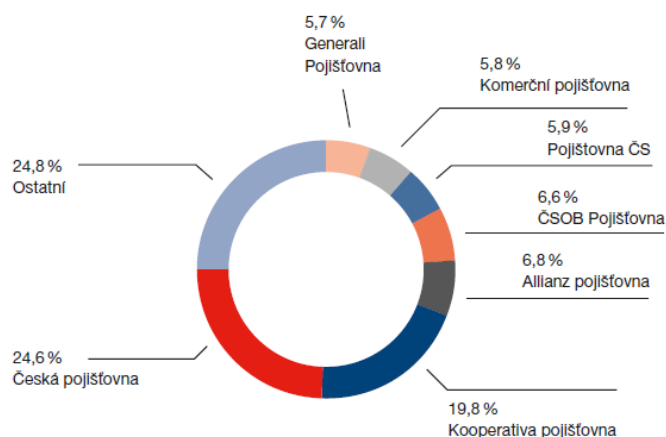
4.1 Struktura pojistného trhu

Dle údajů Výroční zprávy z roku 2010 České asociace pojišťoven (ČAP) vyplývá, že skoro polovina životního pojištění je uzavřena na „Pojištění spojené s investičním fondem“. Významnou část – téměř třetinu – zaujímá pojištění „Pro případ dožití, nebo smrti nebo dožití“. U neživotního pojištění nejsou rozdíly tak markantní, nejvíce zde dominuje „Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla“ s 27,1 %, „Pojištění majetku“ zaujímá 23,9 % a „Havarijní pojištění“ se týká 18,6 % případů. Při porovnání životního a neživotního pojištění bylo zjištěno, že oblast neživotního pojištění v roce 2010 představuje stále větší část předepsaného pojistného (54 %), přestože změnil se podíl mezi oběma druhy pojištění v ČR ve prospěch životního (46 %). Zcela opačně jsou na tom státy Evropské unie, kde i přes zavedenou tradici životního pojištění došlo kvůli vlivům ekonomické krize k poklesu poptávky. Přesné údaje jsou uvedeny na následujícím obrázku:

Obr. č. 14: Struktura pojistného trhu u životního a neživotního pojištění, zdroj: [32].

Pro celistvý obraz je zde uvedeno (obr. č. 15) tržní zastoupení jednotlivých pojišťoven na českém trhu v roce 2010 dle údajů ČAP. Náklady na pojistná plnění v roce 2010 v České republice činily 81 638 454 tisíc Kč.

Obr. č. 15: Tržní podíl pojišťoven v ČR v roce 2010, zdroj: [32].

Pojistný trh v České republice dle údajů České asociace pojišťoven s využitím souhrnných údajů České národní banky a Českého statistického úřadu ukazuje přehled pojistných událostí za rok 2009 a 2010 (tab. č. 8).

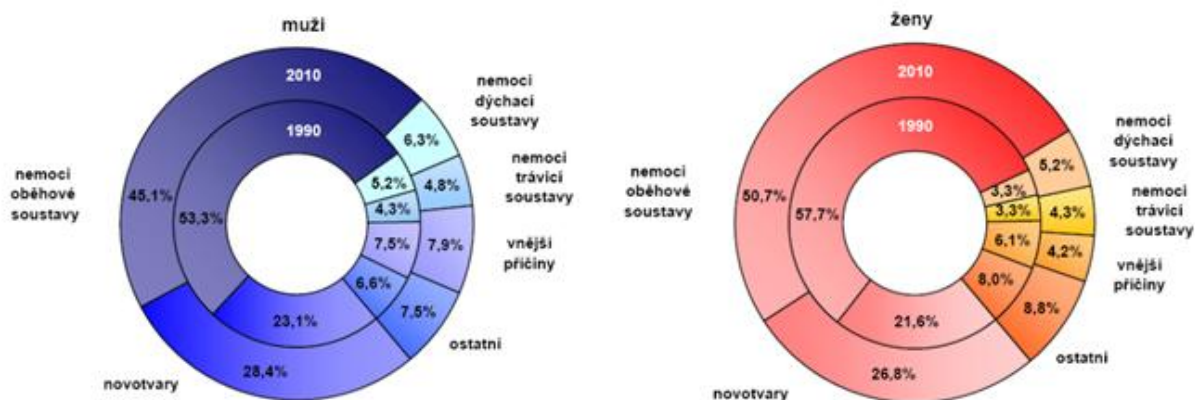
Tab. č. 8: Pojistný trh České republiky, zdroj: [32].

Ukazatel	Jednotky	2010	2009
Předepsané pojistné celkem	tisíc Kč	155 998 162	144 170 957
z toho: životní pojištění	tisíc Kč	71 764 861	60 209 323
neživotní pojištění celkem	tisíc Kč	84 233 301	83 961 634
z toho: úrazové pojištění	tisíc Kč	2 678 178	2 398 477
havarijní pojištění vozidel	tisíc Kč	16 713 238	16 858 662
pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	tisíc Kč	24 367 313	23 948 009
zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	tisíc Kč	6 094 095	6 139 931
Výsledek (po zdanění)	tisíc Kč	21 309 421	15 480 429
Počet zaměstnanců	osoby	14 359	14 498
Neživotní pojištění – členové ČAP	tisíc Kč	81 092 468	81 212 599
z toho: pojištění budov a staveb obyvatel	tisíc Kč	4 208 507	3 943 742
pojištění domácnosti	tisíc Kč	2 561 935	2 509 710
pojištění odpovědnosti za škody obyvatel	tisíc Kč	1 060 322	1 025 253
léčebné výlohy v zahraničí	tisíc Kč	1 274 292	1 251 431
pojištění průmyslu a podnikatelů	tisíc Kč	17 206 224	17 208 236
z toho: zemědělské pojištění	tisíc Kč	1 050 132	1 017 028

4.2 Životní a úrazové pojištění

Tato kapitola se věnuje čistě rizikovému pojištění, tedy nikoliv investičnímu či kapitálovému, které jsou spojeny s investicí. Je zde pracováno s daty Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS).

Je třeba se zaměřit na statistiky z reálného života, abychom získali informace, na co se má cenu pojišťovat a zda pojistka pokrývá nejpravděpodobněji nastalé situace. Životní pojištění blízko souvisí se smrtí a jejími příčinami. Jelikož se mění počet obyvatel i jeho věková struktura v čase, je v grafu (obr. č. 16) pod textem znárodněn rozdíl příčin úmrtí v roce 2010 a o 20 let dříve.

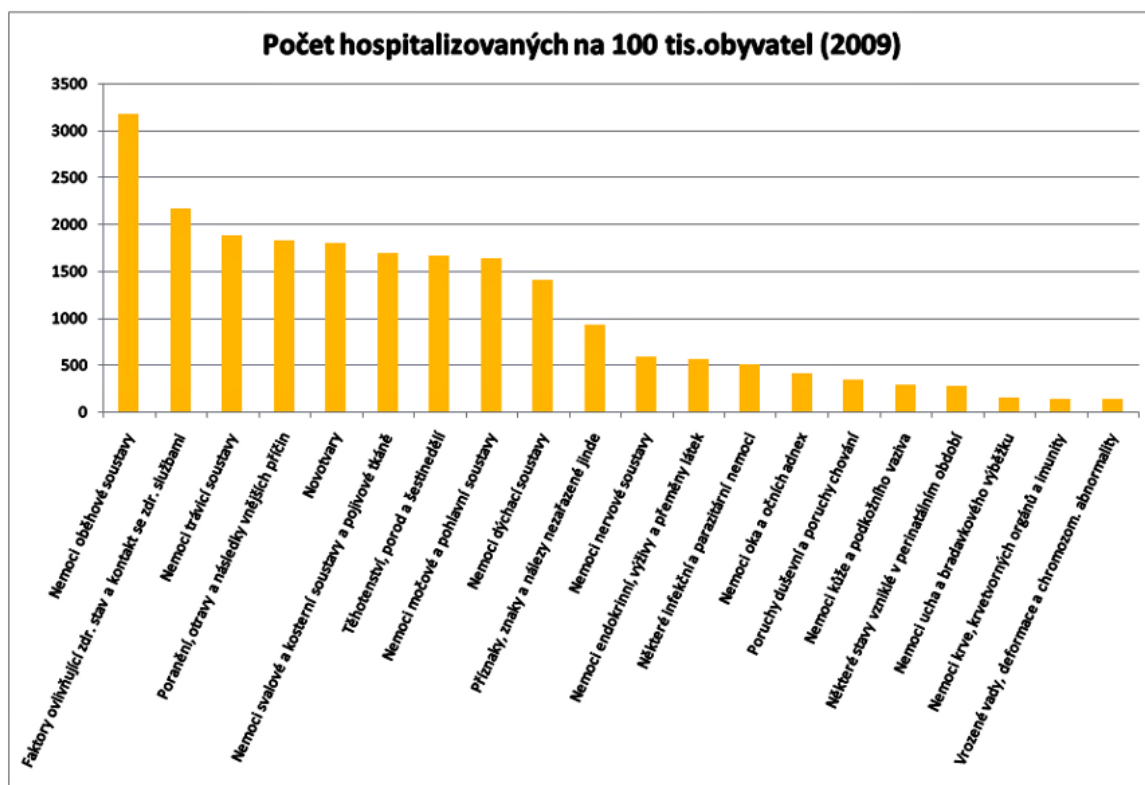
Obr. č. 16: Příčiny úmrtí u mužů a žen v roce 1990 a 2010, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].

Z dat ÚZIS jednoznačně vyplývá, že přibližně 75 % obyvatel zemře na nemoci oběhové soustavy (infarkt, mrtvice) nebo na následky novotvarů (rakovina). Poměr úmrtí v důsledku novotvarů se od roku 1990 zvýšil až o 5 %. Ovšem také platí, že díky novým medikamentům a léčebným postupům, že se vzrůstajícím počtem nových případů rakoviny klesá úmrtnost na následky této choroby. Pokud je tedy při sjednávání životního pojištění ve výlukách některá z dvou výše uvedených příčin, pojištění nemá smysl uzavírat. [23]

Úrazové pojištění kryje úrazy, které mohou být i důvodem pracovní neschopnosti. Tato statistika je brána z pohledu indikace úrazovosti z pohledu úrazového pojištění, nikoliv pojištění pracovní neschopnosti. Dle údajů webových stránek Bozpinfo.cz: „Nejčastější příčinou pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny bylo v roce 2011 „Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ (83 %). Ukazatele pracovní úrazovosti se v roce 2011 vztahují k 4,211 mil. nemocensky pojištěným osobám, které byly v rámci České republiky zahrnuty

do statistického zjišťování pracovní neschopnosti. V roce 2011 bylo v České republice nově hlášeno celkem 47 111 případů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy, z toho 13 492 pracovních úrazů utrpěly ženy. Proti předcházejícímu roku došlo v roce 2011 k poklesu počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností (o 8,8 %). Celkově 45 482 pracovních úrazů bylo spojeno s následnou pracovní neschopností delší než 3 dny. Bez následné pracovní neschopnosti bylo vykázáno celkem 25 528 pracovních úrazů.“ Mezi nejrizikovější odvětví v roce 2011 podle počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností patřil zpracovatelský průmysl zpracovatelský průmysl se 43,1 %, dalším rizikovým odvětvím je velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel s 10,6 %, doprava a skladování (9,4 %) nebo stavebnictví (8,1 %). Nejčastějšími zdroji úrazů v roce 2011 byla materiál, břemena, výrobky a strojní součástky (35,9 %), budovy, konstrukce a povrchy (30,7 %) anebo ruční nářadí s 10 %. Dle uvedených statistiky je podíl práce neschopných pro nemoc na 100 nemocensky pojištěných přibližně 5%. Na základě zjištěných údajů má úrazové pojištění smysl u osob, které vykonávají rizikové činnosti, jako např. ve zmíněném zpracovatelském průmyslu, či ve stavebnictví. Přibližně třetina úrazů jsou úrazy pracovní, kde člověk pojištění nepotřebuje, jelikož by je měl hradit zaměstnavatel. [22, 23]

Dalším pohledem na nemoci a úrazy jsou hospitalizace a důvody, proč se lidé ocitnou v nemocnici. Údaje ÚZIS za rok 2009 jsou uvedeny na následujícím obrázku:

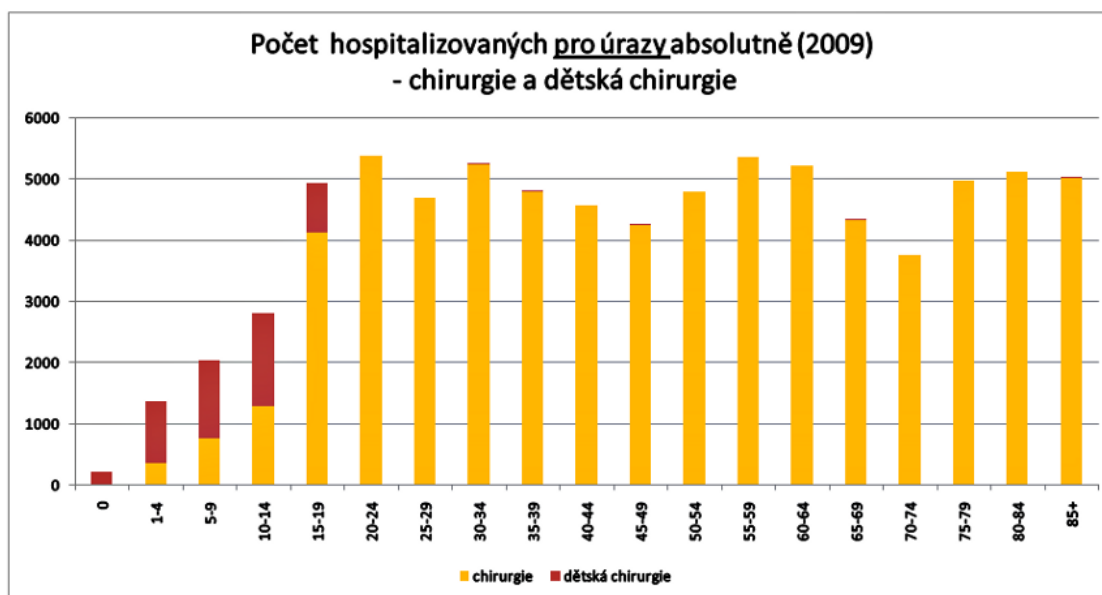

Obr. č. 17: Počet hospitalizovaných na 100 tis. obyvatel, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].

Ze zjištěných údajů vyplývá, že většina hospitalizací v nemocnici se týká nemocí, nikoliv z důvodu úrazů. Poranění, otravy a následky vnějších příčin, což jsou především zlomeniny, vymknutí nebo nitrolební poranění představuje asi 1,8% osob, tedy přibližně 1 800 hospitalizací na 100 000 obyvatel. Úrazy jako zlomenina či podvrtnutí nepatří mezi vážné úrazy, aby proti nim musel být člověk pojištěn. Horší je to ovšem s nitrolebními poraněními, což je např. otřes mozku nebo jeho zhmoždění a stlačení. Pravděpodobnost hospitalizace v nemocnici je u takových případů 0,3 %, čili 300 hospitalizovaných na 100 000 obyvatel. Otázkou je, zda se vyplatí pojistit se při tak nízké pravděpodobnosti.

Mezi nejčastější příčiny hospitalizací při úrazech jsou jednoznačně pády, tato situace nastane přibližně v 11 %. Dalšími důvody, které ovšem nejsou vyšší než 2 %, jsou dopravní nehody, vystavení neživotným mechanickým silám nebo zásah elektrickým proudem, ozáření, plamen atd.

Pro úplnost zjištěných informací jsou na obrázku (obr. č. 18) uvedeny statistiky z chirurgií nemocnic za rok 2009 pro různé věkové skupiny, jelikož na tomto oddělení je při úrazech hospitalizováno nejvíce lidí.

Obr. č. 18: Počet hospitalizovaných pro úrazy za rok 2009 celkem, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].

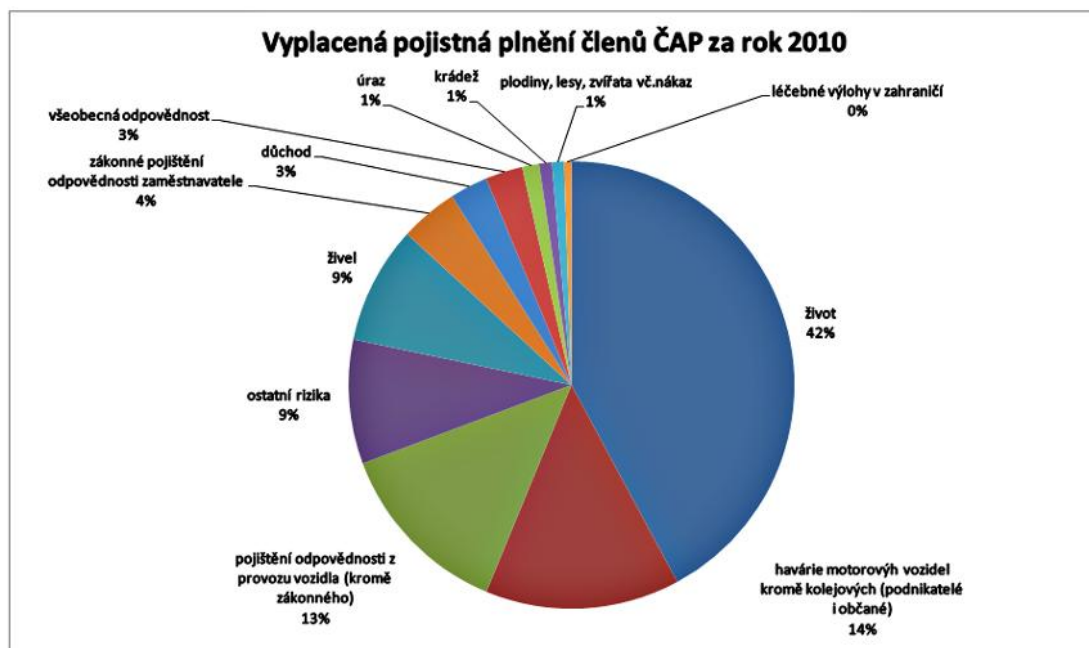
Na základě těchto údajů lze říci, že pojištění dětí do věku 10 let je na zvážení. Graf také naznačuje, že lidé kolem 45 let jsou hospitalizováni méně, což je však zavádějící vzhledem k demografickým údajům o obyvatelstvu České republiky, kdy je zde nejvíce lidí ve věku kolem 35 let a s narůstajícím věkem počet obyvatel klesá až k věku padesátníků a následně počet obyvatel opět mírně stoupá kolem roku 60 let, načež pak už definitivně s věkem klesá.

Závěr: V oblasti životního pojištění by mělo být sjednáno pojištění zahrnující oběhového systému či novotvary. Samozřejmostí je podrobné prostudování podmínek pojištění. Životní pojištění je otázkou spíše osobní preference a osobního pocitu, než výsledkem nějaké čistě racionální úvahy. U úrazového pojištění je na zvážení, zda si jej vůbec sjednávat. Pokud ano, tak získává smysl přibližně od puberty a je vhodné pro člověka s rizikovějším nebo aktivnějším povoláním, kde mu hrozí pády, pracuje v blízkosti strojů či zařízení nebo zvířat, jež jej mohou poranit, často řídí auto nebo výkon jeho povolání bezprostředně závisí na možnosti plného pohybu, kdy i málo závažná zlomenina znamená vyřazení z pracovního procesu. [23]

4.3 Pojistná plnění

V této podkapitole je zaměřena pozornost na nejčastěji vyplácené pojistky, jelikož by se mohlo stát, že tyto nejpravděpodobněji nastalé situace budou pojišťovny chtít vyjmout

z pojistných plnění. Je zde vycházeno z výroční zprávy České asociace pojišťoven za rok 2010, tyto údaje do velké míry odpovídají i předešlým letům a liší se jen minimálně. Následující obrázek ukazuje nejčastěji vyplacená pojistná plnění. [23]

Obr. č. 19: Vyplacená pojistná plnění členů ČAP za rok 2010, zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky, převzato z [23].

Nejvíce peněz vyplatily pojišťovny na životním pojištění, při tak vysokém objemu je možné očekávat, že dají pozor, aby plnění poskytovaly jen, když skutečně musejí, a toho mohou plynout následné potíže s vyplácením tohoto pojistného plnění. Pojistné se vyplácí jak v případě úmrtí pojištěné osoby, tak z důvodu dožití konkrétního věku. Zajímavé je, že platby životního pojištění od pojištěných pojišťovnam tvoří téměř polovinu všech peněz, co pojišťovny od svých zákazníků zinkasují. Platby za úrazové pojištění činí asi 1,6% celkově vybraného pojistného. [23]

4.4 Srovnání pojistného trhu ČR s ostatními zeměmi EU

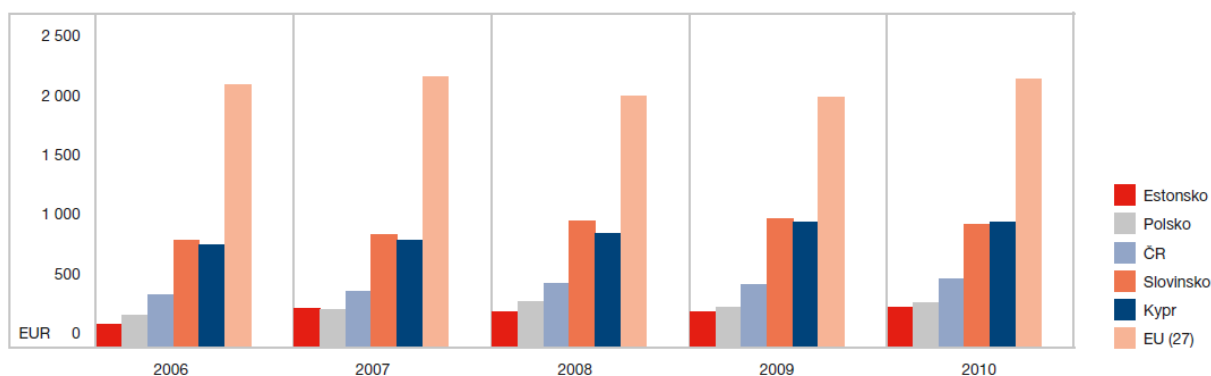
Podle údajů Výroční zprávy 2010 (výroční zpráva za rok 2011 nebyla k 20. září 2012 stále uveřejněna) České asociace pojišťoven¹ (ČAP) došlo v roce 2010 k navýšení průměrného pojistného na obyvatele Evropské unie na 1 887 eur oproti 1 800 eur v roce 2009. Přestože se tempo růstu v jednotlivých zemích lišilo a ne všude dosáhlo plusových hodnot, svědčí tento ukazatel obecně o překonání krize roku 2009. Nejvyšším průměrným pojistným 4 780 Eur na obyvatele se v roce 2010 pyšnilo Nizozemsko, naopak nejnižší průměrné

¹ Členské pojišťovny ČAP tvoří 98 % celkového předepsaného pojistného ČR.

pojistné 78 eur uvádí Rumunsko. V České republice v roce 2010 činilo pojištění na jednoho obyvatele průměrně 554 eur.

Dle zjištěných údajů v České republice ostatně jako v ostatních zemích Evropské unie pokračovalo zlepšování výsledků. Byl zaznamenán růst členů CEA (Evropské pojišťovací a zajišťovací federace) o 3,6 % oproti loňským výsledkům z roku 2009, kdy růst dosáhl 3,0 %. V evropských zemích k tomuto zotavení přispěl rychlejší růst v oblasti neživotního pojištění, kde byl zaznamenán nárůst 2,6 % v porovnání s 0,5 % z roku 2009. U životního pojištění nastal pokles ze 4,6 % na 4,2 %. Strukturu neživotního pojištění v zemích EU tvoří z 30 % pojištění motorových vozidel, 25 % zdravotní pojištění a pojištění majetku je na třetím místě v četnosti uzavření smluv s 19,5 %.

Na obrázku pod textem (obr. č. 20) je uvedeno srovnání pojistného na jednoho obyvatele České republiky a ostatních zemí EU v porovnání s průměrem všech zemí EU. Pro srovnatelnost byly přepočítány ostatní měny na eura s použitím konstantních měnových kurzů.

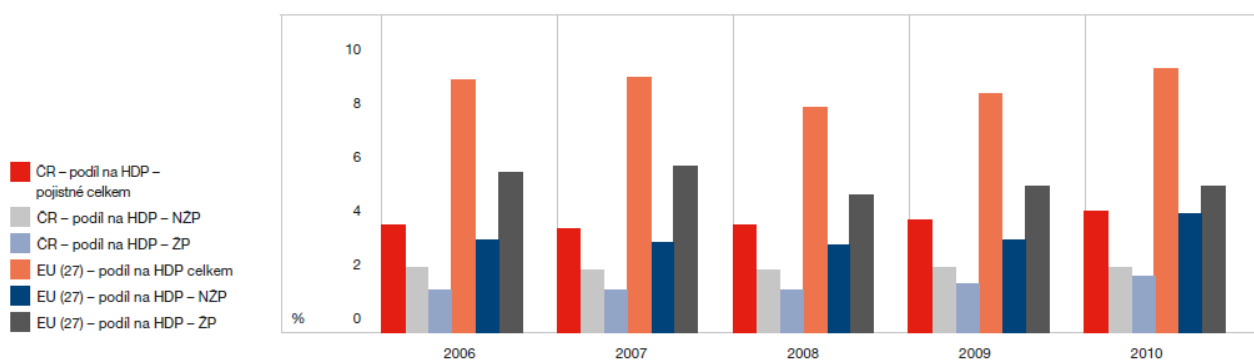

Obr. č. 20: Průměrné pojistné na obyvatele v Evropě, zdroj: CEA, Eurostat, čerpáno z: [32].

Na základě uveřejněných poznatků je pojistné na obyvatele České republiky v komparaci s Evropskou unií podprůměrné a to až pětinasobně, i když v porovnání vývoje tohoto pojištění v letech 2006 až 2010 byl v ČR zaznamenán mírný nárůst. Státy EU v letech 2008 a 2009 zaznamenaly mírný pokles a to z důvodu často zmiňované celosvětové ekonomické krize z roku 2008, jejíž příčinou byla americká hypoteční krize v roce 2007.

Následuje porovnání podílu pojistného na hrubém domácím produktu (HDP) v České republice a ve 27 zemích Evropské unie (obr. č. 21). Je zde zkoumáno zvlášť životní pojištění, neživotní pojištění a pojistné celkem. HDP v Evropské unii, podobně jako u předchozího

grafu týkajícího se pojistného, zaznamenalo pokles v letech 2008 a 2009. Vývoj HDP s ohledem na pojistné od roku 2006 mírně stoupá. [32]

Obr. č. 21: Podíl pojistného na HDP v ČR a EU, zdroj: CEA, Eurostat, čerpáno z: [32].

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro tento výzkum byli osloveni mladí lidé do třiceti let prostřednictvím sociální sítě formou dotazníku, kde byly zjišťovány zkušenosti a spokojenost s pojistnými produkty. Dotazník sestává z 12 otázek a skládá se ze dvou částí. První kategorie zkoumá, jaké produkty mají respondenti sjednané. Druhá část je věnována obecným demografickým údajům. Vzor dotazníku je uveden v příloze.

Definování problému a způsob řešení

Pomocí výzkumu primárního charakteru – dotazníku – byla zjištěna míra pojištěnosti mladých lidí, resp. respondentů od 18 do 30 let. Na základě zjištěných údajů a pomocí metody ETA (*Event Tree Analysis*) bude navržen algoritmus pro optimální výběr produktů.

Sběr dat

Dotazník byl šířen prostřednictvím sociální sítě Facebook. Vzhledem k šíření dotazníku přes známé a jejich známé, nelze definovat návratnost dotazníku. Sběr dat započal začátkem května a k 25. srpnu bylo navraceno 156 dotazníků.

Zpracování údajů

Údaje byly zkontrolovány, zda respondenti odpověděli na otázky logicky a zda jsou všechny odpovědi čitelné. Zjištěné informace byly v pořádku.

Analýza údajů

Zjištěné odpovědi na kladené otázky byly analyzovány, co z nich plyne, zda se odpovědi shodují nebo jestli mají nějaké společné rysy. Údaje byly vyhodnoceny ze 156 navracených dotazníků, podrobnější výsledky včetně tabulek, grafů a komentářů jsou uvedeny v příloze (příloha C). Dotazník byl určen výhradně pro osoby mezi 18 a 30 lety. Z výzkumu vyplynulo, že životní pojištění má uzavřeno 70 % respondentů a 13 % uvažuje o jeho uzavření. Důvodem k uzavření životního pojištění bylo nejčastěji spoření (44 %), sleva na dani pracujících respondentů (20 %) a s ohledem na cílovou skupinu je zde vysoká četnost odpovědí, kdy životní pojištění uzavřeli za dotázané rodiče (13 %). Vzhledem k věku dotázaných se zde vyskytuje nižší počet odpovědí u možností zajištění na stáří a zajištění rodiny z důvodu úmrtí. 70 % respondentů uzavřelo životní pojištění. Nejčastějším typem je investiční životní pojištění (46 % ze všech dotázaných). Druhým nejčastějším typem životního pojištění je rizikové, to je primárně určeno na úraz a má vyšší limity plnění. Je

vhodné např. pro osoby, které vykonávají rizikovější povolání. Kapitálové pojištění je starším typem pojištění, proto jej má uzavřeno jen 5 % ze všech respondentů mladé generace. Úrazové pojištění má uzavřeno necelá polovina dotázaných (46 %). Tato otázka vychází z předešlého zjištění, kdy 70 % dotázaných má sjednáno životní pojištění. Úrazové pojištění je součástí rizikového životního pojištění a dle zájmu se sjednává s investičním životním pojištěním.

S ohledem na nízký věk má stavební spoření uzavřeno pouze 30 % respondentů. Havarijní pojištění motorového vozidla má sjednáno i v rámci rodiny 39 % dotázaných. Pojištění domácnosti nebo nemovitosti uzavřelo 99 % ze všech odpovědných. Nejčastěji mají mladí lidé pojištěnou pouze nemovitost (54 %) a nemovitost vč. domácnosti (44 %). Při cestě do zahraničí si cestovní pojištění sjednává 95 % dotázaných.

Prioritou pro mladé lidi do 30 let je při uzavírání pojištění cena (41 %), toto zjištění není vzhledem k životní situaci této věkové skupiny překvapivé. Dalšími důležitými faktory jsou doporučení známých (20 %), dobré jméno pojišťovny (16 %) či rozsah pojištění (14 %). Jako možnost jiné bylo uvedeno: podmínky služby, výše plnění, flexibilita a nabídka bonusů. Respondenti jako zdroj prvotních informací uváděli internet (59 %) a zjišťování informací u svého finančního poradce zaškrtno 27 %. Nejčastější formou uzavírání smluv je dle odpovědí dotázaných přes finančního poradce (57 %), druhé místo obsadilo uzavírání smluv přes internet, které s ohledem na věkovou strukturu respondentů bylo očekáváno vyšší.

156 dotazníků vyplnilo 60 % mužů a 40 % žen. Dotazník byl určen výhradně pro osoby od 18 do 30 let, nejpočetnější skupinou se stali lidé ve věku 27 až 30 let. Při otázce na nejvyšší dosažené vzdělání 57 % uvedlo vysokoškolské, 20 % středoškolské a 11 % vyšší odborné. Tato čísla jsou vyšší než republikový průměr, a to z důvodu, že respondenti patří do okruhu známých autorky práce, např. spolužáci z vysoké školy nebo gymnázia. S ohledem na následující otázku mnozí respondenti nadále studují, proto jejich uvedené vzdělání nemusí být konečné. Dotazník vyplnilo 59 % pracujících, 34 % studentů a 7 % uvedlo možnost jiné – jedná se např. o ženy na mateřské dovolené, nezaměstnané nebo invalidního důchodce.

Shrnutí nejčtenějších odpovědí zjištěných údajů

1. Máte uzavřeno životní pojištění?

70 % ano

17 % ne, neuvažují o jeho uzavření

- 13 % ne, ale uvažuji o jeho uzavření
- 2. Pokud máte uzavřeno životní pojištění, z jaké důvodu jste ho uzavíral/a?**
(možnost označení více odpovědí)
- 44 % spoření
20 % sleva na dani
13 % rodiče jej uzavřeli za mě
- 3. Pokud máte sjednané životní pojištění, o jaký druh se jedná?**
- 46 % investiční životní pojištění
30 % nemám
19 % rizikové životní pojištění (bez spořicí složky)
- 4. Máte sjednáno úrazové pojištění?**
- 54 % ne
46 % ano
- 5. Máte sjednáno stavební spoření?**
- 70 % ne
30 % ano
- 6. Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané havarijní pojištění motorového vozidla?**
- 50 % ne
39 % ano
11 % nevlastním motorové vozidlo
- 7. Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané pojištění nemovitosti či domácnosti?**
- 54 % pouze nemovitost
44 % ano, nemovitost i domácnost
- 8. Sjednáváte si při cestě do zahraničí cestovní pojištění?**
- 95 % ano
5% ne
- 9. Podle čeho se při sjednávání pojištění řídíte? (možnost označení více odpovědí)**
- 41 % cena
20 % doporučení známých
16 % známé jméno pojišťovny
15 % rozsah pojištění
- 10. Kde byste hledal/a prvotní informace o pojištění?**
- 60 % na internetu
27 % u svého finančního poradce

11. Jakým způsobem nejčastěji sjednáváte pojištění?

57 % přes svého finančního poradce

29 % přes internet

12. Osobní údaje

Pohlaví 60 % muž

40 % žena

Věk 51 % 27 – 30 let

38 % 22 – 26 let

10 % 18 – 21 let

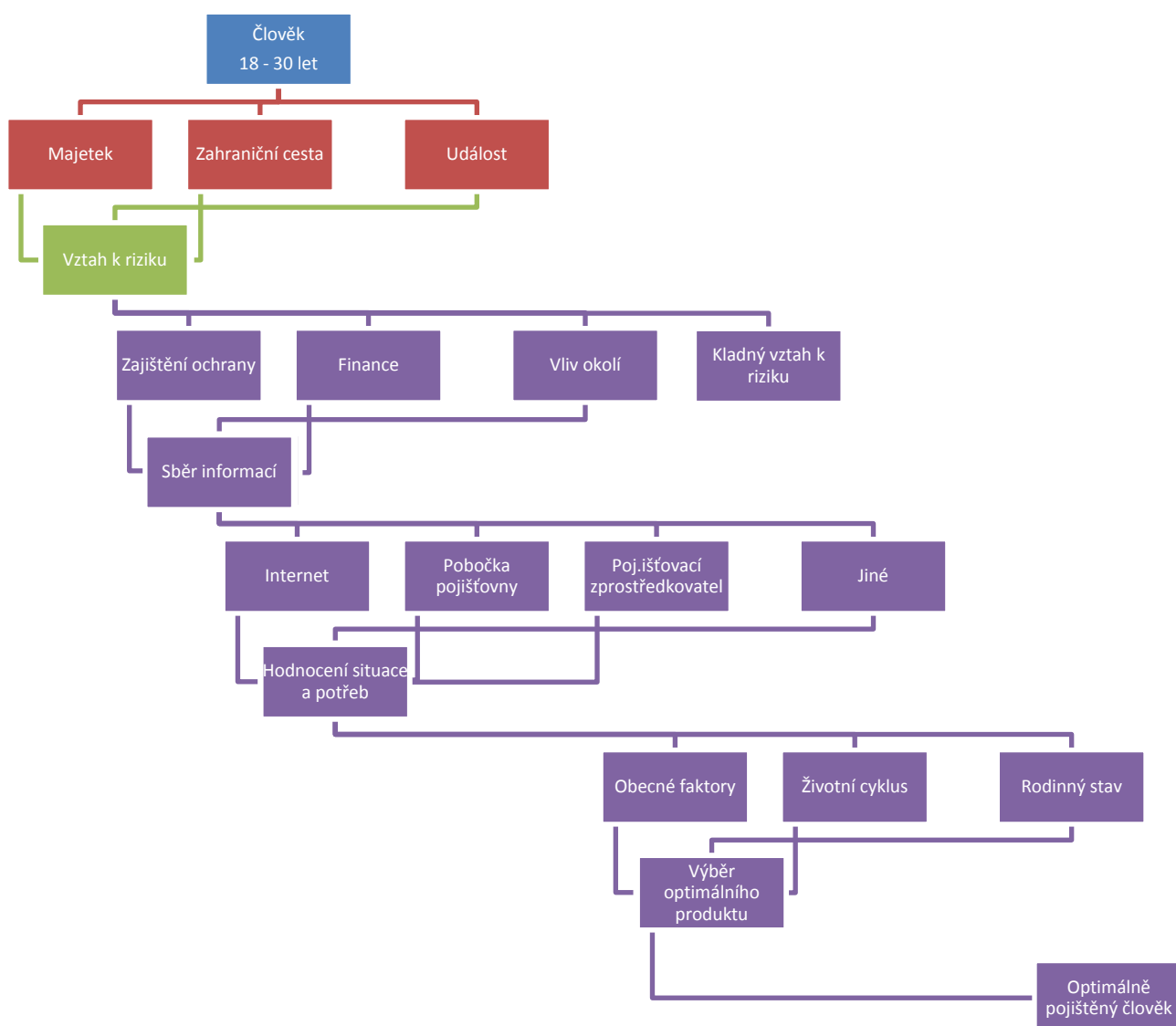
Vzdělání 57 % vysokoškolské

20 % středoškolské

11 % vyšší odborné

6 NÁVRH METODIKY VÝBĚRU POJIŠŤOVACÍCH PRODUKTŮ PRO FYZICKÉ OSOBY

Cílem této práce je navrhnout na základě zjištěných údajů – jak primárních z dotazníků, tak sekundárních ze statistik České asociace pojišťoven, Českého statistického úřadu a Ústavu zdravotnických informací a statistiky – metodiku výběru pojišťovacích produktů. Tato metodika bude vyhotovena na základě metody ETA a slouží pouze pro první potřeby problému. Podrobněji bude rozpracována ve vývojovém diagramu.

Obr. č. 22: Návrh optimálního výběru pojistných produktů podle metody ETA, zdroj: vlastní zpracování.

6.1 Popis návrhu dle metody ETA

Návrh logaritmu, jenž lze aplikovat na osobu, která se chce pojistit, byl zpracován metodou ETA (*Event Tree Analysis*), viz kapitola 1 Metodika práce. Pro podrobnější rozpracování a účely algoritmizace bude využit algorizační diagram, který bude rozpracován níže. Tato metodika je určena pro osoby od 18 do 30 let a s určitými úpravami by ji bylo možné použít pro každého potenciálního zájemce o pojištění.

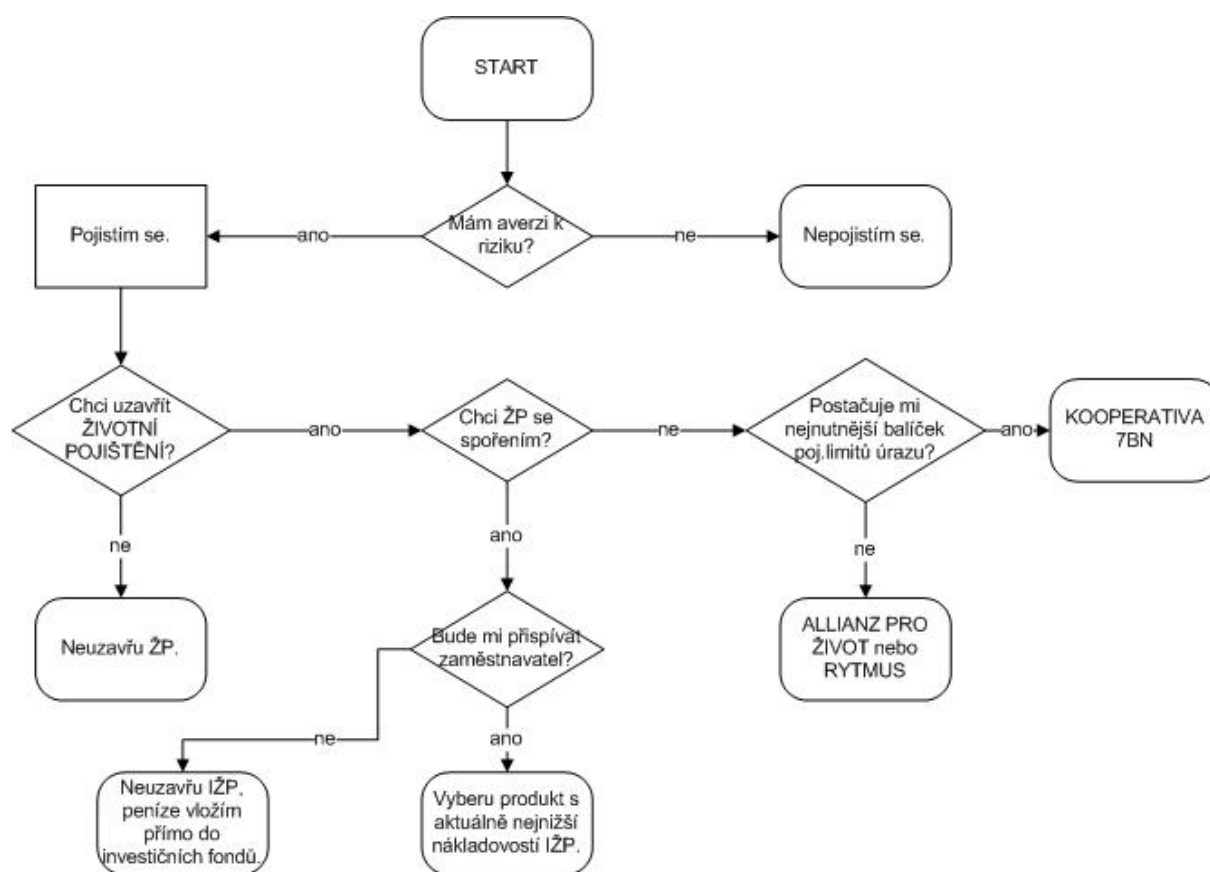
S ohledem na téma této práce byla pozornost zaměřena na mladou generaci lidí, kteří se chtějí pojistit. Na začátku této metodiky stojí mladý člověk, který dostal impuls, aby se pojistil. Tímto impulzem může být například pořízení nového majetku, jako je například auto nebo nemovitost. Dalším podnětem může být plánování zahraniční cesty, a s tím související uzavření cestovního pojištění. Důvodem pro zamýšlení pojištění může být také negativní zkušenost nebo událost, tím je myšleno např. nová informace, rada známého, událost v rodině nebo nová zkušenost. V takovém případě člověk uvažuje o uzavření např. životního nebo úrazového pojištění.

Po zhodnocení situace záleží na vztahu k riziku dotyčné osoby, pokud já vztah kladný, nepojistí se. V tomto případě zde metodiku ukončí, jelikož vyhledává riziko, pojištění je pro něj nevhodné. V opačném případě, tedy při averzi k riziku, mohou nastat následující podněty k uzavření pojištění. Důvodem je zajištění – rodiny, na stáří, kvůli hypotéce – jedná se o opatrnostní faktor. Dalším motivačním činitelem jsou finance, především spoření nebo sleva na dani. Vlivem okolí je myšleno, že jde člověk s davem a pojištění si uzavírá z důvodů, že jej mají lidé v jeho okolí. Tři poslední důvody vedou k pojištění a následnému sběru informací o něm, kdy prvotním zdrojem informací může být internet, pobočka pojišťovny nebo finanční zprostředkovatel. Možností jiné je mj. myšlena rada známých. Po sběru informací následuje jejich analýza a následné vyhodnocení s ohledem na vlastní situaci a současné potřeby, které zahrnují obecné faktory, životní fázi člověk a rodinný stav. Obecné faktory představují cenu či rozsah pojištění, minulé zkušenosti, doporučení známých nebo dostupnost produktu - možnost uzavření přes internet. Životní cyklus značí, zda je dotyčná osoba student, absolvent nebo pracující, rodinný stav vystihuje situaci, ve které se člověk nachází. Zda je svobodný, ženatý či má potomka. Na konci tohoto procesu je výběr optimálního produktu a tím pádem ideálně pojištěný člověk.

6.2 Vývojový diagram sloužící pro algoritmizaci problému

Po primárním rozpracování metodou ETA a následném grafickém návrhu, bude na základě zjištěným informací podrobněji rozpracován vývojový diagram za účelem algoritmizace. Vývojový diagram je z teoretického hlediska zpracován v metodice (viz kapitola 1 Metodika práce).

Vývojový diagram byl rozpracován pro čtyři různá pojištění a to životní pojištění, pojištění majetku, pojištění motorového vozidla a cestovní pojištění. Na základě rozhodnutí bude klientovi nabídnuto nejoptimálnější řešení, resp. pojištění, za použití znalostí a zkušeností Ing. Veselého, který se tomuto oboru věnuje již několik let.

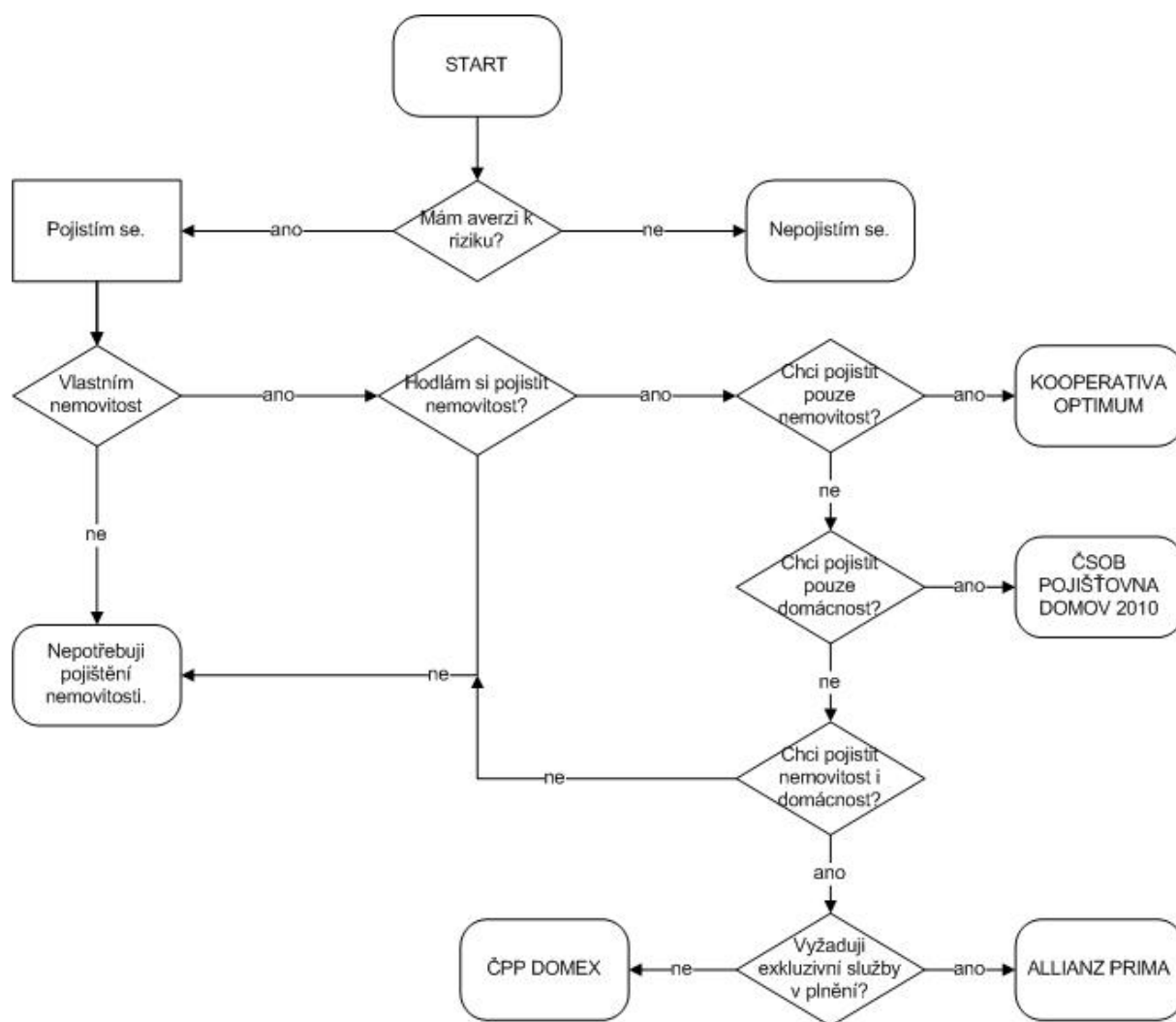
Obr. č. 23: Vývojový diagram aplikovaný na životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Na základě averze k riziku se klient pojistí či nikoliv. Dle jeho osobních preferencí si vybere optimální typ pojištění. Obrázek nad textem (obr. č. 23) definuje pomocí vývojového diagramu životní pojištění.

Z dotazníkového šetření, zkoumaného v kapitole 5, vyplynulo, že má životní pojištění

uzavřeno 70 % respondentů a 13 % uvažuje o jeho uzavření. Nejčastějším typem uzavíraného životního pojištění je investiční pojištění s 46 %. Úrazové pojištění má sjednáno rovněž 46 %. Podle výroční zprávy České asociace pojišťoven z roku 2010 zaujímá životní pojištění 42 % ze všech možných pojištění. Jedná se tedy o nejčastější typ pojištění a je nezbytné věnovat mu dostatek pozornosti.

Pro základní balíček pojištění pojistných limitů úrazu bez spořicí složky je nejvhodnějším pojištěním produkt pojišťovny Kooperativa s názvem 7BN. Výhodou tohoto pojištění je především jeho nízká cena, připojištění při dopravní nehodě a v ceně je také hrazený pobyt v nemocnici, což je vhodné především pro těhotné ženy. Ženy mají toto pojištění za výhodnější cenu, z důvodu odstranění diskriminace pohlaví bude cena od počátku roku 2013 pro muže a ženy shodná. Smlouva životního pojištění 7BN od pojišťovny Kooperativa, která byla vytvořena pouze pro účely této diplomové práce, je uvedena v příloze (Příloha E). Konkrétní smlouva je uvedena pro názornější představení problematiky. V případě, že klient vyžaduje rozšířený balíček služeb, je optimální variantou životní pojištění pojišťovny Allianz Pro život, popř. Rytmus. Jeho cena je sice vyšší, ale nabízí výplatu ihned. Je vhodná především pro osoby, které žádají jistotu a rychlost plnění a nízká cena pro ně není prioritní. V případě životního pojištění se spořením, je důležitou otázkou, zda bude klientovi přispívat na toto pojištění zaměstnavatel (nejčastěji se jedná o částku 500 – 1500,- Kč). Nejvhodnější je pak produkt investičního životního pojištění (IŽP) s aktuálně nejnižší nákladovostí na toto pojištění. Toto spoření se děje prostřednictvím investic do různých fondů, proto je výběr zcela individuální a záleží na vztahu k riziku daného klienta. V případě IŽP, na které nepřispívá zaměstnavatel, je nejvhodnějším řešením investice do fondů, protože takto je IŽP pouze řešeno přes dalšího zprostředkovatele, kdy je opět následně investováno do fondů. IŽP nelze odepisovat a je zde srážková daň ve výši 15 %. U fondů, kde je investice delší než půl roku, se srážková daň neplatí.

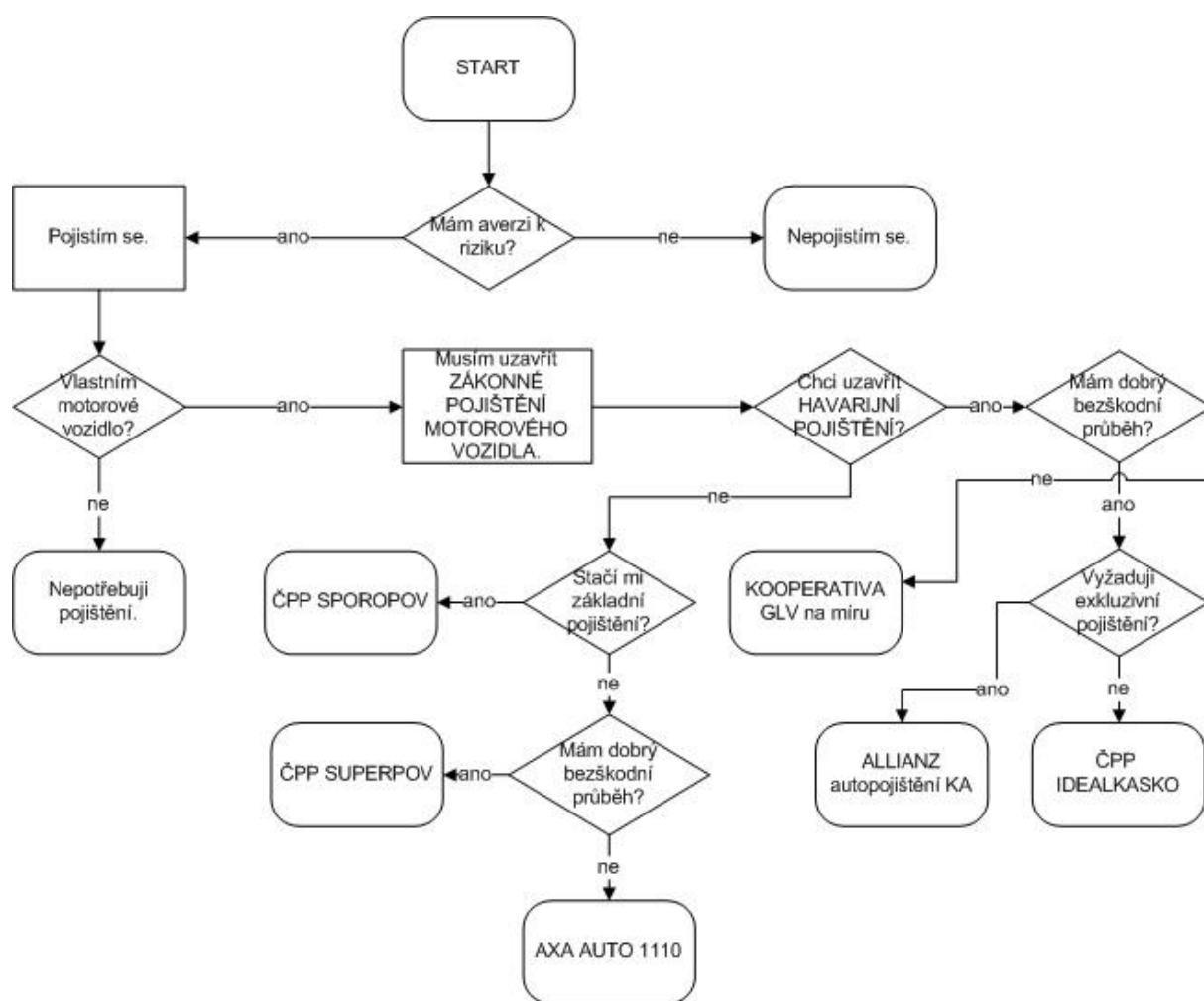

Obr. č 24: Vývojový diagram aplikovaný na pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.

V případě pojištění nemovitosti a/nebo domácnosti je počáteční postup stejný, zjišťuje vztah klienta k riziku. Pojištění nemovitosti a domácnosti patří mezi častější případy, proto je u tohoto druhu pojištění uvedeno více příkladů. Primární data z dotazníků vypovídají o tom, že pojištění domácnosti nebo nemovitosti uzavřelo 99 % ze všech dotázaných. Nejčastěji mají mladí lidé pojištěnou nemovitost (54 %) a nemovitost vč. domácnosti (44 %).

Pojištění nemovitosti se používá především při vinkulaci hypotéky. Pro toto pojištění je nejvhodnější pojištění od pojišťovny Kooperativa Optimum. Výhodou je nízká cena v odpovídajícím rozsahu, nevýhodou je naopak, že tento produkt nezahrnuje nadstandardní služby. Pro pojištění domácnosti je nejlepší volbou ČSOB pojišťovna s produktem Domov 2010. Přijatelná cena zahrnuje množství připojištění, jako např. v případě zkratu, přepětí, poškození sklokeramické nebo indukční desky atd. Návrh smlouvy tohoto pojištění je uveden

v příloze (Příloha F). Při volbě pojištění obsahující pojištění nemovitosti a domácnosti záleží na požadování exkluzivních služeb v plnění. Pokud klient vyžaduje exkluzivní služby, je nejoptimálnější variantou pojištění Allianz Prima. Za vyšší cenu nabízí okamžitou likvidaci, zahrnuje veškeré pojištění a bonifikaci za bezeškodní průběh. V situaci, kdy je pro klienta dostačující základní plnění, je vhodnou možností zvolení pojištění od České podnikatelské pojišťovny Domex. Jedná se o pojištění za rozumnou cenu při přiměřené nabídce služeb a pojištění. Vyřízení pojistné události sice trvá delší dobu, ale ČPP je plní v celkové výši a je zde možná bonifikace za bezeškodní průběh.

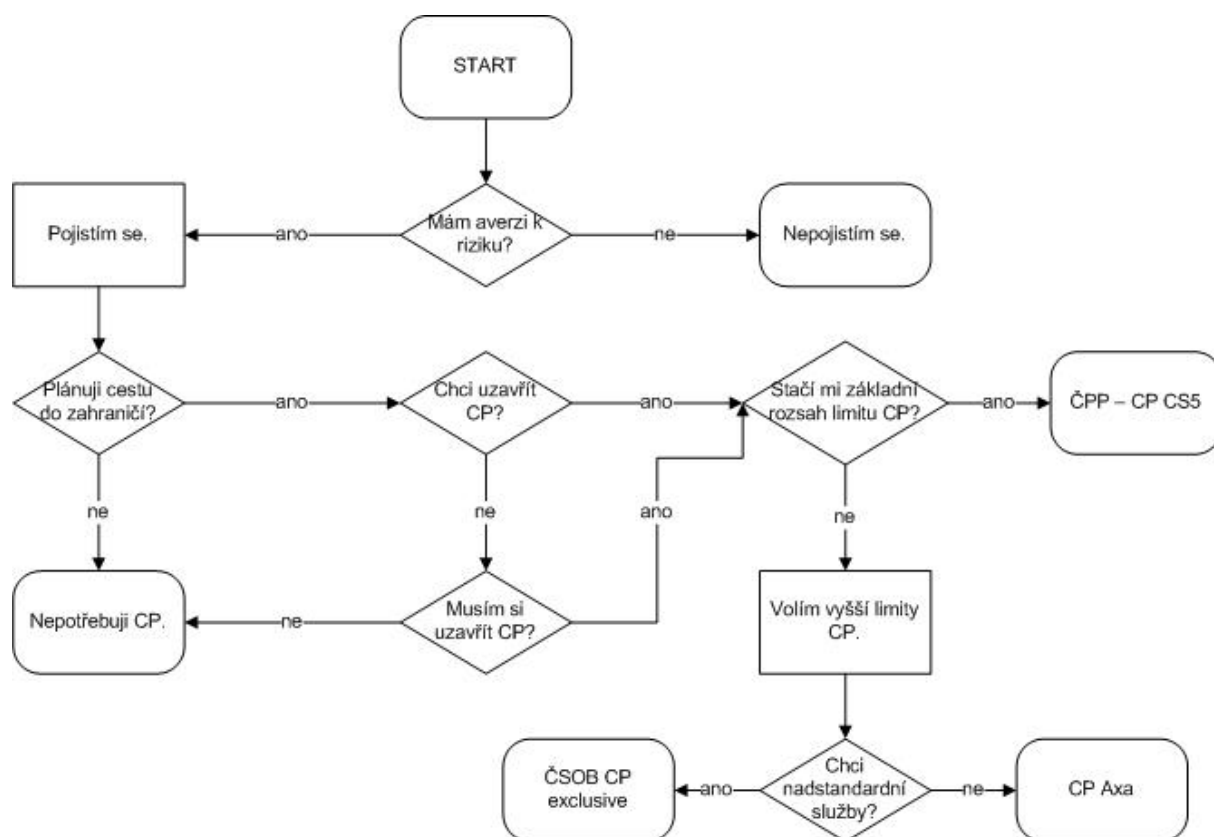

Obr. č. 25: Vývojový diagram aplikovaný na pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.

V případě, že klient vlastní motorové vozidlo, je nezbytné uzavřít zákonné pojištění motorového vozidla. Pokud klientovi stačí základní pojištění motorových vozidel, je nejlepší

volbou pojištění od České podnikatelské pojišťovny SPOROPOV, kde je limit plnění pouze 35 mil. (zdraví)/35 mil. (finanční škoda), spoluúčast při autonehodě v zahraničí je 12 000,- Kč a toho pojištění zahrnuje minimální asistenční služby. Jeho velkou výhodou je opravdu velmi nízká cena. Pokud klient vyžaduje lepší zákonné pojištění a má dobrý bezškodní průběh je patřičnou možností pojištění České podnikatelské pojišťovny SUPERPOV. V ceně tohoto pojištění je úrazové pojištění zahrnující pojištění trvalých následků nebo smrti, denní odškodné, připojištění přídavného vozíku za automobil, rozšířené asistenční služby i v zahraničí (např. ubytování v hotelu), otažení nebo oprava vozidla. Velkou výhodou je také možnost vysoké obchodní slevy až 25 % z ceny. Pokud klient nemá dobrý bezškodní průběh, tj. že měl v nedávné době pojistnou událost s motorovým vozidlem, je vyhovující variantou pojištění od společnosti AXA Auto 1110, která nabízí fiktivní bonusy, asistenční služby a možnost levného připojištění čelního skla.

Havarijní pojištění motorového vozidla má sjednáno, dle údajů z dotazníků, 39 % dotázaných. Jelikož se jedná o mladé lidi, jsou tyto údaje brány za celou rodinu. I při výběru havarijního pojištění je nezbytnou otázkou bezškodní průběh pojištění klienta v minulých letech. V případě, že nemá bezeškodní průběh je vyhovující eventualitou pojištění od Kooperativy GLV na míru. Toto havarijní pojištění obsahuje mimořádný bonus ve výši 84 měsíců bezškodní události, což tvoří přibližně 30 % z celkové ceny a možnost obchodní slevy. Pokud má klient bezeškodný průběh a nevyžaduje exkluzivní pojištění, pak je tím správným pojištěním IDEALKASKO od České podnikatelské pojišťovny. Toto pojištění se vztahuje na havárii, živél, odcizení a vandalismus. Je zde možno uplatnit bonus převedený z povinného ručení a také velmi vysoká obchodní sleva ve výši až 40 %. V případě pojistné události nastane její rychlá a plnohodnotná likvidace. Připojištění servisu zahrnuje rozšířené asistenční služby, a to náhradní automobil aj. Toto havarijní pojištění, vč. zákonného, je uvedeno v příloze (Příloha G), jelikož se jedná o oblíbený produkt. Pojištění od pojišťovny Allianz Autopojištění KA je příhodnou variantou při požadování exkluzivního pojištění. Za vysokou cenu nabízí to nejlepší, co se na trhu vyskytuje a vše vyřizuje prioritně a velmi rychle, kdy se klient nemusí o nic starat a tato pojišťovna vše vyřeší za něj.

Obr. č. 26: Vývojový diagram aplikovaný na cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

V případě zahraniční cesty je vhodné se pojistit. I když má klient kladný vztah k riziku, jedná-li se o pracovní zahraniční cestu, v některých případech se musí na podnět zaměstnavatele pojistit. Dle zjištěných údajů z dotazníků se při cestě do zahraničí pojišťuje 95 % dotázaných. Zda klientovi stačí základní rozsah limitu cestovního pojištění je patřičným pojištěním CP CS5 od České podnikatelské pojišťovny. Výhodou tohoto pojištění je nízká cena a např. ošetření zubu až do výše 5000,- Kč. Turistický pobyt na 8 dní po Evropě stojí při volbě tohoto pojištění přibližně 260,- Kč. Pokud klientovi nepostačuje základní rozsah, zvolí vyšší limity cestovního pojištění s ohledem volbu nadstandardních služeb. Pokud klient požaduje nadstandardní služby, je optimální variantou cestovní pojištění ČSOB pojišťovny produkt CP Exklusive. Toto pojištění je dražší, ale nabízí vyšší limity plnění, včetně nadstandardní rychlosti plnění pojistné události. Např. při tomto pojištění se při ošetření neplatí u doktora při zahraniční cestě s následným vymáháním po pojišťovně v ČR jako obvykle, ale pojišťovna si zašitíuje renomé a situaci řeší přímo s daným lékařem či nemocničním zařízením bez prostředníka – klienta. Cestovní pojištění Axa je vhodné pro osoby, které vyžadují vyšší limity plnění a postačují jim standardní služby cestovního pojištění. Pojišťovna Axa nabízí v porovnání s konkurencí nižší cenu, v tomto pojištění je

např. zahrnut úraz při rekreačních sportech. Cena cestovního pojištění se liší s ohledem na územní rozsah (Evropa, Svět) a typ cesty (standardní, pracovní či nebezpečné sporty) s přihlédnutím k individuálním nabídkám konkrétních pojišťoven.

ZÁVĚR

Každý člověk touží po určité míře zajištění nejen majetkových hodnot. Již od rané dospělosti existuje snaha o dobré místo ve společnosti s odpovídajícím majetkovým zázemím. Pojištění nabízí určitou jistotu při zachování těchto hodnot, i když jen ve formě finanční kompenzace. Pojištění sice neeliminuje rozsah nastalých škod, ani tomuto vzniku škod nekáže zabránit, ale je vhodným způsobem, jak rozložit riziko v prostoru a čase a učinit jeho důsledky pro člověka ekonomicky únosnější.

Na začátku této práce byl stanoven cíl, kterým je návrh metodiky výběru pojišťovacích produktů pro mladou generaci lidí od 18 do 30 let. Dále bylo stanoveno, že bude vytvořen algoritmus výběru zmíněných pojistných produktů. Tato metodika byla vyhotovena také na základě výsledků dosažených prostřednictvím dotazníkového šetření a sekundárních dat ze statistik Českého statistického úřadu, České asociace pojišťoven a Ústavu zdravotnických informací, shromažďující data týkající se struktury pojistného trhu a pojistných plnění, a prostřednictvím pyramidy struktury osobních příjmů, kde byly rozebrány její dva nejnižší stupně týkající se zajištění současných a budoucích příjmů, doplněné praktickými příklady.

Dotazníkové šetření vycházelo ze 156 navracených dotazníků a zkoumalo pojištění mladých lidí. Z výzkumu např. vyplynulo, že životní pojištění má uzavřeno 70 % respondentů, především z důvodu spoření (44 %) či slevy na dani pracujících respondentů (20 %). Vzhledem k věku dotázaných byla nižší četnost odpovědí zajištění na stáří a zajištění rodiny z důvodu úmrtí. Jako nejčastější typ životního pojištění bylo uvedeno investiční životní pojištění (46 % ze všech dotázaných). Úrazové pojištění má uzavřena necelá polovina dotázaných (46 %). Havarijní pojištění motorového vozidla má sjednáno i v rámci rodiny 39 % dotázaných. Pojištění domácnosti nebo nemovitosti uzavřelo 99 % respondentů. Při cestě do zahraničí si cestovní pojištění sjednává 95 % dotázaných. Prioritami při uzavírání pojištění je především cena (41 %), doporučení známých (20 %), dobré jméno pojišťovny (16 %) či rozsah pojištění (14 %).

Zjištěná data z dotazníku byla doplněna se zmíněnými sekundárními statistickými daty a také na základě těchto údajů byla navržena metodika a algoritmus výběru vhodných pojišťovacích produktů. Nejprve byl rozebrán obecný návrh optimálního výběru pojistných produktů podle metody ETA, který byl podrobněji rozpracován pomocí vývojového diagramu, který se týká čtyř nejrozsáhlejších okruhů pojištění – životního pojištění, pojištění nemovitosti a domácnosti, pojištění motorového vozidla a cestovního pojištění. Vývojový

diagram z každé oblasti pojištění nabídne zájemcům dle jejich priorit vhodný produkt. Na základě dosažených výsledků je zřejmé, že bylo dosaženo vytyčeného cíle práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

České tištěné dokumenty

- [1] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
- [2] KRULIŠ, J. *Jak vítězit nad riziky: Aktivní management rizik - nástroj řízení úspěšných firem*. Praha: Linde Praha a.s., 2011. 568 s. ISBN 978-80-7201-835-2.
- [3] KŘIVOHLÁVEK, V.; ZÁRYBNICKÁ, J. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Eupress, 2005. 215 s. ISBN 80-86754-48-0.
- [4] MANDL, P.; ŠTÁSTKOVÁ, M. *Matematika a řízení rizik 2008/09*. 1. vyd. Praha: MATFYZPRESS, vydavatelství Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2009. 72 s. ISBN 978-80-7378-081-4.
- [5] MERNA, T.; AL-THANI F. F. *Risk management: Řízení rizik ve firmě*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 194 s. ISBN 978-80-251-2547-3.
- [6] ŘEZÁČ, F. *Pojišťovnictví*. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické, 2011. 110 s. ISBN 978-80-214-4242-9.
- [7] SOUKUPOVÁ, J.; HOŘEJŠÍ, B.; MACÁKOVÁ L.; SOUKUP J. *Mikroekonomie*. 3. doplněné vyd. Praha: Management Press, 2002. 548 s. ISBN 80-7261-061-9.
- [8] ŠEFČÍK, V. *Analýza rizik*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Academia centrum, 2009. 105 s. ISBN 978-80-7318-696-8.
- [9] ŠÍDLO, D. *Život jako riziko aneb zásady pojišťování životních rizik*. 1. vyd. Praha: Aladin Agengy, 2010. 188 s. ISBN 978-80-904345-1-6.
- [10] ŠULISTA, M.; NÝDL, V.; MOORE, G. *Úvod do finanční a pojistné matematiky*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2008. 156 s. ISBN 978-80-7394-127-7.
- [11] TICHÝ, M. *Ovládání rizika – analýza a management*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415-5.
- [12] VALOVÁ, I. *Řízení rizik podle Basel II.: se specifickým zaměřením na interní rating v rámci úvěrového rizika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 187 s. ISBN 978-80-210-5410-3.

Zahraniční tištěné zdroje

- [13] BUSSEY, L. E. *The Economic Analysis of Industrial Projects*. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1978. 843 s. ISBN 9780132238014.
- [14] CHAPMAN, C. B.; WARD, S. C. *Project Risk Management: Processes, Techniques and Insights*. 2nd edition. Chichester: John Wiley&Sons, 1997. 389 s. ISBN 978-0470853559.

Elektronické zdroje

- [15] Definice rizika [online]. 2005 [cit. 2011-09-13]. *Slovník cizích slov*. Dostupné z WWW: <<http://www.slovník-cizich-slov.cz/riziko.html>>.
- [16] Flowchart. *SEVOCAB: Software and Systems Engineering Vocabulary* [online]. c2012 [cit. 2012-09-30]. Dostupné z: http://pascal.computer.org/sev_display/index.action.
- [17] Investiční životní pojištění. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-08-21]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/investicni/>.
- [18] Jak zrušit povinné ručení. *ABC pojištění* [online]. 2011 [cit. 2012-08-26]. Dostupné z: <http://www.abcpojisteni.cz/jak-zrusit-povinne-ruceni>.
- [19] Kapitálové životní pojištění. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-08-21]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/kapitalove/>.
- [20] Kdy má havarijní pojištění smysl. *Peníze* [online]. 2008 [cit. 2012-08-27]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni/41848-kdy-ma-smysl-havarijni-pojisteni-auta>
- [21] Pojišťovny v ČR [online]. 2012 [cit. 2012-17-08]. *EPojistovny*. Dostupné z WWW: <<http://epojistovny.com/seznam-pojistoven>>.
- [22] Pracovní úrazovost v České republice v roce 2011. *BOZP* [online]. 2012 [cit. 2012-08-29]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozp/citarna/tema_tydne/prac_urazovost120711.html.
- [23] Případ – na co si dát pozor při sjednávání životní či úrazové pojistky, výluky z plnění pojistného. *Malé peníze: Prakticky o penězích* [online]. 2011 [cit. 2012-08-29]. Dostupné z: <http://www.malepenize.cz/2011/10/07/pripad-%E2%80%93-na-co-si-dat-pozor-pri-sjednávání-zivotni-ci-urazove-pojistky-vyluky-z-plnění-pojistneho.html>.
- [24] Připojištění auta zvýší v Česku celkové náklady na pojistku o 28 procent. *Kurzy* [online]. 2012 [cit. 2012-08-27]. Dostupné z: <http://zpravy.kurzy.cz/334291-pripojisteni-auta-zvysi-v-cesku-celkove-naklady-na-pojistku-o-28-procent/>

- [25] Rizikové životní pojištění. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-08-21]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/rizikove/>.
- [26] Slovníček pojmů ČSOB. *ČSOB Pojišťovna* [online]. c2012 [cit. 2012-08-21]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/pruvodce-pojistenim/Stranky/slovnicek-pojmu.aspx>.
- [27] Státní příspěvek penzijního připojištění. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-09-18]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisti/abeceda-penzijniho-pripojisti/statni-prispevek-penzijniho-pripojisti/>.
- [28] Stavební spoření. *Broker Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-09-18]. Dostupné z: <http://www.broker-finance.cz/cs/sluzby-stavebni-sporeni>.
- [29] Stavební spoření. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-09-18]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bydleni/stavebni-sporeni/>.
- [30] Stavební spoření. *Peníze* [online]. c2012 [cit. 2012-09-18]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/stavebni-sporeni>.
- [31] Úrazové pojištění. *Finance* [online]. c2012 [cit. 2012-08-21]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/urazove-pojisteni/ucel/>.
- [32] Výroční zpráva 2010. *Česká asociace pojišťoven* [online]. 2011 [cit. 2012-08-29]. Dostupné z: http://cap.cz/ItemF.aspx?list=DOKUMENTY_01&view=pro+web+V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD+zpr%C3%A1vy.
- [33] Základní informace o společnosti Fincentrum. *Fincentrum* [online]. c2012 [cit. 2012-09-19]. Dostupné z: <http://www.cermak.fincentrum.com/prezentace-fincentra>.

SEZNAM ZKRATEK

CP	Cestovní pojištění
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČP	Česká pojišťovna
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ETA	Event Tree Analysis, Analýza stromu stavů událostí
HDP	Hrubý domácí produkt
I	Důchod spotřebitele
IŽP	Investiční životní pojištění
MU	Mezní užitek
PČS	Pojišťovna České spořitelny
RS	Riziková skupina
U	Užitek
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
W	Wealth, bohatství
ŽP	Životní pojištění

SEZNAM PŘÍLOH

A	SOUHRNNÉ POZNATKY Z FINANČNÍ A POJISTNÉ MATEMATIKY	83
B	SEZNAM POJIŠŤOVEN	93
C	DOTAZNÍK	96
D	VÝSLEDKY VÝZKUMU	98
E	ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ (SMLOUVA)	113
F	POJIŠTĚNÍ NEMOVITOSTI (SMLOUVA)	117
G	POJIŠTĚNÍ AUTOMOBILU (SMLOUVA)	121

A SOUHRNNÉ POZNATKY Z FINANČNÍ A POJISTNÉ MATEMATIKY

A.1 Základní pojmy

Úrok (Interest)

Z hlediska věřitele je to peněžitá odměna za půjčení peněz. Z hlediska dlužníka se jedná o cenu za poskytnutí úvěru. Použitá sazba – úroková míra, je procentuální vyjádření úroku.

Jednoduché úročení (Simple Interest) – jednoduchý úrok je úrok vypočítávaný stále ze stejné jistiny (tj, částka, která byla investovaná nebo půjčená a dále se neúročí). Převážně se používá u investic na dobu kratší než jeden rok. Jednoduché úročení je definováno následujícím vztahem [10]

$$I = P \times r \times t, \quad (1.1)$$

kde I představuje úrok, P jistinu, r je roční úroková míra a t označuje úrokovací období. Úročená částka A je dána vztahem [10]

$$A = P + I \quad (1.2)$$

nebo

$$A = P \times (1 + r \times t). \quad (1.3)$$

Složené úročení (Compound Interest) – složený úrok je úrok, který se vypočítává z jistiny a z úroků, které se během období připočítávají k jistině.

Frekvence:

- p.a (per annum) - ročně;
- p.s (per semestre) – pololetně;
- p.q (per quartale) – čtvrtletně;
- p.m (per mensem) – měsíčně.

Budoucí hodnota neboli zúročená částka je dána vztahem [10]

$$A = P(1 - \frac{r}{f})^k, \quad (1.4)$$

kde P představuje jistinu, r úrokovou míru, f frekvenci úročení a k značí počet úrokovacích období. Pro roční úročení je dán vzorec [10]

$$A = P \times (1 + r)^n, \quad (1.5)$$

kde n značí počet let.

Spojité úročení (Continuous Interest) – je složený úrok s frekvencí úročení rovnou nekonečnu. Budoucí hodnota je vypočtena [10]

$$A = P \times e^{r \times t}, \quad (1.6)$$

kde e tvoří základ přirozeného logaritmu a nabývá hodnoty $e \cong 2,718$.

Smíšené úročení (Combination of Interests) – způsob výpočtu úroku používá složené úročení na celé úrokovací období a jednoduché na dobu necelých úrokovacích období (před prvním a posledním úrokovacím obdobím). Smíšené úročení je dáno vzorcem [10]

$$A = P(1 + r \times t_1) \times \left(1 + \frac{r}{f}\right)^k \times (1 + r \times t_2), \quad (1.7)$$

kde t_1 představuje období od začátku doby úročení do začátku prvního úrokovacího období a t_2 dobu mezi posledním úrokovacím obdobím a koncem doby úročení.

Efektivní úroková míra (Effective Interest Rate) – sazba, je roční úroková míra, která přináší stejný úrok každý rok jako úrokové míry s vyšší frekvencí úročení. Efektivní úrokovou míru popisuje vztah [10]

$$r_{eff} = \left(1 + \frac{r_{nom}}{f}\right)^f - 1, \quad (1.8)$$

kde r_{nom} představuje nominální úroková míru a f frekvenci úročení.

Reálná úroková míra (Real Interest Rate) – je úroková míra, která zohledňuje inflaci. Inflace (Inflation) znamená všeobecný růst cenové hladiny v čase, vychází z měření spotřebitelského koše zboží a služeb pomocí indexů spotřebitelských cen (CPI). Míra inflace se vypočítá [10]

$$r_{inf} = \frac{I_2 - I_1}{I_1}, \quad (1.9)$$

I_1 představuje CPI na začátku sledovaného období a I_2 CPI na konci sledovaného období. Reálná úroková míra je definovaná vztahy [10]

$$r_{real} = \frac{r_{eff} - r_{inf}}{1 + r_{inf}}, \quad (1.10)$$

$$r_{real} \sim (r_{eff} - r_{inf}), \quad (1.11)$$

druhý vzorec je využíván pro malé hodnoty míry inflace.

Běžný účet (Current Account)

Je základní bankovní nástroj pro správu financí vedený pro klienta za účelem hotovostního a bezhotovostního platebního styku.

- zůstatek – peněžní částka, která je na účtu k danému datu po realizaci všech úhrad, plateb a výběrů;
- debet, dluh – peněžní částka stržená z účetního zůstatku;
- kreditní/debetní úrok – úrok z kreditního (kladného)/debetního (záporného) zůstatku kontokorentního účtu;
- kontokorent umožňuje majiteli běžného účtu přecerpat prostředky na účtu do povoleného úvěrového limitu.

Bankovní diskont (Bank Discount)

Je to úrok stržený z nominální hodnoty pohledávky splatné před dobou splatnosti. Diskontní míra – sazba je úroková míra používaná při aplikaci bankovního diskontu. Diskont je formulován jako [10]

$$D = A \times d \times t, \quad (1.12)$$

kde A vyjadřuje budoucí hodnotu a t představuje dobu úročení. Současná hodnota je definována [8]

$$P = A - D \quad (1.13)$$

nebo

$$P = A \times (1 - d \times t). \quad (1.14)$$

Směnka (Bill of Exchange)

Představuje nástroj placení mezi dodavatelem (věřitelem) a odběratelem (dlužníkem). Odběratel neboli emitent má povinnost uhradit osobě (remitentovi) uvedené na směnce danou sumu do data splatnosti.

Eskontovat směnku znamená prodat nebo koupit směnku za cenu nižší než je její

nominální hodnota před dobou splatnosti.

Důchody (Annuities)

Jednoduchý důchod (Simple Annuity) – důvod je posloupnost pravidelných plateb (anuit), obvykle ve stejné výši, vyplácených po stejně dlouhých intervalech.

- výplatní období – období mezi dvěma po sobě jdoucími platbami;
- jistý důchod – zaručené platby, předem známý počet období;
- případný důchod – platby podmíněné splněním určitých podmínek;
- polhůtný důchod – platby na konci výplatního období;
- předlhůtný důchod – platby na začátku výplatního období;
- odložený důchod – počátek plateb odložen alespoň o jedno období;
- roční důchod – důchod s ročními platbami (výplatami).

Krátkodobý polhůtný model definuje vztah pro budoucí hodnotu FV jako [10]

$$FV = m \times K \left(1 + \frac{m-1}{2m} \times r \times t \right), \quad (1.15)$$

kde K značí pravidelnou platbu, r nominální úrokovou míru a t představuje dobu úročení v letech.

Krátkodobý předlhůtný model budoucí hodnoty je definován následujícím vztahem [10]

$$FV = m \times K \left(1 + \frac{m+1}{2m} \times r \times t \right), \quad (1.16)$$

Dlouhodobý polhůtný model je dán následujícím vzorcem [10]

$$FV = K \times s_{k|i} = K \times \frac{(1+i)^k - 1}{i}, \quad (1.17)$$

$s_{k|i}$ značí střadatele pro polhůtný model, k reprezentuje počet plateb a i určuje úrokovou míru.

Dlouhodobý předlhůtný model definuje vztah [10]

$$FV = K \times \ddot{s}_{k|i} = K \times \frac{(1+i)^k - 1}{i} \times (i + 1), \quad (1.18)$$

kde $\ddot{s}_{k|i}$ je střadatel pro předlhůtný model.

Klesající fond (Sinking Fond) – je fond zřízený za účelem krytí výdajů předem známé výše v budoucnu.

Obecný důchod (General Annuity) – je důchod, při kterém se frekvence plateb (výplat) nevyrovná frekvenci úročení. Polhůtný model pro obecný důchod je následující [10]

$$FV = m \times K \left(1 + \frac{m-1}{2m} \times r \times t \right) \times \frac{(1+i)^k - 1}{i} \quad (1.19)$$

a předlhůtný model je dán vztahem

$$FV = m \times K \left(1 + \frac{m+1}{2m} \times r \times t \right) \times \frac{(1+i)^k - 1}{i}. \quad (1.20)$$

Umořování dluhu (Loan Redemption)

- půjčka – poskytnutí peněz věřitelem dlužníkovi na určité dohodnuté období, včetně splácení daného úroku;
- hypoteční úvěr – dlouhodobý účelový úvěr, včetně poskytnutí zástavního práva na majetek;
- splátkový kalendář – způsob splácení dluhu, obsahuje výši splátky, úmoru, úroku a aktuální dlužnou částku.

Fixní splátky (Fixed Installments) jsou dány následujícími vztahy [10]

$$PV = K \times a_{k|i} = K \times \frac{1 - (1+i)^{-k}}{i} \quad (1.21)$$

pro polhůtný model,

$$PV = K \times \ddot{a}_{k|i} = K \times \frac{1 - (1+i)^{-k}}{i} \times (1 + i) \quad (1.22)$$

pro předlhůtný model,

$$PV = \frac{K}{i} \quad (1.23)$$

pro věčný důchod a

$$PV_{def} = \frac{PV}{(1+i)^m} \quad (1.24)$$

pro odložený důchod, kde PV značí současnou hodnotu, PV_{def} je současná hodnota rozšířena o odložení důchodu, m představuje počet odložených období, $a_{k|i}$ reprezentuje zásobitele polhůtného modelu a $\ddot{a}_{k|i}$ zásobitele pro předlhůtný model.

Fixní úmory jsou dány následujícím vzorcem [10]

$$d \frac{PV}{n}, \quad (1.25)$$

kde d určuje úmor, n je celkový počet plateb a i značí úrokovou míru za úrokovací období. J -tá splátka se vypočte pomocí vzorce

$$K_j = d + i \times [PV - (j - 1) \times d]. \quad (1.26)$$

Celkový úrok lze vypočítat ze vztahu

$$I = \frac{n}{2} \times (d + PV) \times i = \frac{n \times (n+1) \times d \times i}{2}. \quad (1.27)$$

Leasing

Je pronájem různého majetku, jako jsou automobily, stroje, budovy, nájemci poskytovaného leasingovou společností (pronajímatele).

- operativní leasing – po jeho ukončení vrací nájemce pronajatý předmět zpět;
- finanční leasing – končí převodem vlastnických práv na nájemce;
- zůstatková cena – cena zboží po ukončení finančního leasingu, za kterou nájemce zboží odkoupí;
- akontace, mimořádná splátka – je první splátkou zaplacenou nejpozději v den podpisu smlouvy nebo převzetí předmětu leasingu.

Odpisy majetku (Assets Depreciation)

- dlouhodobý majetek – jsou movité věci s pořizovací cenou vyšší než 40 000 Kč a provozně-technickou funkcí delší jak jeden rok, nebo to jsou budovy nebo stavby;
- odpis – peněžní vyjádření postupného opotřebení majetku, přenos do nákladů až do výše 100 % pořizovací ceny;
- zbytková cena – cena majetku po době jeho životnosti;
- zůstatková cena – cena odpisovaného majetku během odpisů;
- degressivní (zrychlená)/progresivní odpisová metoda – odpisové částky jsou nejvyšší na počátku/na konci doby odpisu.

Dluhopisy (Bonds)

Dluhopis neboli obligace je cenný papír, který vyjadřuje dlužnický závazek emitenta vůči držiteli (majiteli) dluhopisu. Doba splatnosti je datum, kdy emitent vyplatí držiteli dluhopisu jeho nominální hodnotu. Nominální hodnota je částka, která musí být vyplacena držiteli v době její platnosti. Rozlišují se tři druhy dluhopisů: krátkodobé (mají splatnost kratší než jeden rok), střednědobé (splatnost je jeden až pět let) a dlouhodobé se splatností delší než deset let.

- bezkupónové dluhopisy – dluhopisy, které nevyplácí kupóny a jsou emitovány za cenu nižší, než je jmenovitá hodnota, tj. s diskontem;
- kupónové dluhopisy – dluhopisy s oddělitelnými kupóny pro výplatu úroků, kdy kupónová sazba je roční úroková sazba z nominální hodnoty.

Běžná výnosnost r_{CY} (Current Yield) se vypočítá pomocí následujícího vztahu [10]

$$r_{CY} = \frac{c \times f}{P_p} \quad (1.28)$$

a rendita r_R (Redemption Yield) je dána vzorcem

$$r_R = \frac{C \times f}{P} + \frac{P_s - P_p}{n \times P_p}, \quad (1.29)$$

kde P_p reprezentuje kupní cenu, P_s značí cenu prodejní, C neboli kupónová platba se vypočítá jako $F \times \frac{C}{F}$, f představuje frekvenci výplat kupónů a n je počet let držby dluhopisu.

Akcie (Options)

Akcie je cenný papír, vydávaný akciovou společností za účelem získání kapitálu pro svůj vznik nebo další rozvoj. Vyjadřuje podíl na majetku společnosti, který je spojen s různými právy (např. podílet se na zisku a hlasování na valné hromadě apod.).

- dividenda – je peněžitý kapitál z čistého zisku akciové společnosti;
- akcionář – podílník, který vlastní akcie;
- odběrní právo – přednostní právo stávajících akcionářů na koupi nově emitovaných (mladých) akcií.

Výpočet spravedlivé ceny akcie PV je dán tímto vztahem [10]

$$PV = \frac{D_1}{(1+i)} + \frac{D_2}{(1+i)^2} + \dots, \quad (1.30)$$

kde D označuje dividenda a i úrokovou míru. Očekávaná míra návratnosti se vypočítá pomocí vzorce

$$r_e = \sum_{i=1}^n r_i \times p_i \quad (1.31)$$

a očekávané riziko akcie σ je dáno výpočtem

$$\sigma = \sqrt{\sum_{i=1}^n (r_e - r_i)^2 \times p_i}, \quad (1.32)$$

kde r_e představuje očekávanou míru návratnosti, r_i jednotlivé míry výnosnosti a p_i značí pravděpodobnostní míry výnosnosti.

Opce (Shares)

Je cenný papír, který dává majiteli právo koupit nebo prodat podkladové aktivum za stanovenou cenu. Evropská opce může být uplatněna pouze v předem daném termínu, americká kdykoliv.

- realizační cena – předem sjednaná bez ohledu na tržní cenu;
- opční prémie – prodejní cena opce;
- opce call/put – opce, jejíž držitel má právo koupit/prodat podkladové aktivum;
- upisovatel opce – osoba, která garantuje prodej podkladového aktiva.

Zisk/ztráta Z držitele opce call c je dán vztahem [10]

$$Z = \max(0, S - X) - c, \quad (1.34)$$

kde je S tržní cena, X značí realizační cenu. Zisk/ztráta Z držitele opce put p se vypočítá jako

$$Z = \max(0, X - S) - p. \quad (1.35)$$

Životní pojištění (Life Insurance)

Pojištění je druh smlouvy, kdy pojišťovna na základě pojistné smlouvy poskytuje pojištěnci pojistné krytí v případě ztráty nebo škody.

- životní pojištění – vyplacení pojistného krytí pojištěnému, pokud se dožije určitého věku, nebo určené osobě v případě smrti pojištěného;
- pojistné – finanční částka placená pojistníkem pojistiteli;
- nettopojistné – kalkuluje s daty pouze na základě předpokládané úrokové míry a úmornostech tabulek. Úmrtnostní tabulky jsou záznamem řádku vymírání určité populace a používají se v pojišťovnictví k odhadu pravděpodobnosti, jak dlouho bude daná osoba určitého věku dlouho ještě průměrně dlouho žít. Jsou sestaveny na základě údajů statistického úřadu. Nettopojistné může být jednorázové nebo běžné, které se obvykle vyplácí měsíčně nebo ročně;

- bruttopojistné – vychází z nettopojistného a bere v potaz další výdaje, jako např. jednorázové počáteční náklady a inkasní náklady.

Trvalé pojištění pro případ smrti – pokud pojištěná osoba zemře mezi počátkem a koncem pojistné doby uvedené ve smlouvě, bude pojistná částka vyplacena oprávněným osobám.

Jednorázové jednotkové nettopojistné A_x je určeno vzorcem [10]

$$A_x = \frac{d_x v + d_{x+1} v^2 + \dots}{l_x} = \frac{d_x v^{x+1} + d_{x+1} v^{x+2} + \dots}{l_x v^x} = \frac{C_x + C_{x+1} + \dots}{D_x} = \frac{M_x}{D_x}, \quad (1.36)$$

kde D_x vyjadřuje diskontovaný počet přeživších, C_x značí diskontovaný počet zemřelých, M_x je součet diskontovaných počtů přeživších, d_x představuje počet zemřelých a l_x počet přeživších, $v = \frac{1}{1+i}$ popisuje diskontní faktor a i je pojistně-technická míra (p.a.). Roční jednotkové pojistné se spočítá jako

$$P_x = \frac{M_x}{N_x}, \quad (1.37)$$

N_x reprezentuje součet diskontovaných počtů zemřelých.

Dočasné pojištění pro případ smrti je druh životního pojištění pouze po sjednanou dobu. Dalším typem je pojištění na dožití, kdy pojištěný obdrží pojistnou částku pouze, když se dožije konce pojistné doby. Jednorázové jednotkové nettopojistné uzavřeno na n let je dáno vztahem [10]

$${}_nE_x = \frac{l_{x+n} \times v^n}{l_x} = \frac{D_{x+n}}{D_x}, \quad (1.38)$$

roční jednotkové nettopojistné, které je placeno n let se vypočítá

$${}_nP_x = \frac{D_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}. \quad (1.39)$$

Smíšené pojištění je pojištění, kdy se vyplácí pojistné krytí pojištěnému po uplynutí pojistné doby, nebo v případě smrti je pojistné krytí vyplaceno osobě obmýšlené. Jednorázové nettopojistné se vypočítá pomocí vzorce [10]

$$A_{x:n|} = \frac{C_x + C_{x+1} + \dots + C_{x+n-1} + D_{x+n}}{D_x} = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_x}, \quad (1.40)$$

pro roční jednotkové nettopojistné je vztah následující

$${}_nP_x = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}. \quad (1.41)$$

Pojištění důchodu (Life Annuity)

Je druh pojištění ve formě pravidelných měsíčních nebo ročních výplat. Jedná se např. o pojištění doživotního důchodu, kdy se důchod vyplácí pojištěnci do konce života určeného na základě střední délky života pojištěnce. Pojištění doživotního důchodu jednotkového polhůtného s ročními výplatami a jednorázovým pojistným je určen vztahem [10]

$$a_x = \ddot{a}_x - 1 = \frac{l_{x+1} \times v + l_{x+2} \times v^2 + \dots}{l_x} = \frac{D_{x+1} + D_{x+2} + \dots}{D_x} = \frac{N_{x+1}}{D_x} \quad (1.42)$$

a jednotkový předlůtný s jednorázovým pojistným u doživotního důchodu se vypočte pomocí vzorce

$$\ddot{a}_x^{(m)} \approx \ddot{a}_x - \frac{m-1}{2m}, \quad (1.43)$$

kde a_x a $\ddot{a}_x$ značí jednotkové doživotní důchody, D_x je diskontovaný počet všech přeživších, N_x reprezentuje součet diskontovaných počtů zemřelých, $v = \frac{1}{1+i}$ popisuje diskontní faktor, l_x je počet přeživších a i pojistně-technická míra (p.a.).

Dalším typem je pojištění dočasného důchodu, který vyplácí pojištěnci rentu jen po určité sjednanou dobu. V případě smrti výplaty končí. Předlůtný model dočasného důchodu je vyjádřen jako [10]

$$\ddot{a}_{x:n} = \frac{D_x + D_{x+1} + \dots + D_{x+n-1}}{D_x} = \frac{N_x - N_{x+n}}{D_x} \quad (1.44)$$

a polhůtný model je dán vzorcem

$$a_{x:n} = \frac{D_x + D_{x+2} + \dots + D_{x+n}}{D_x} = \frac{N_{x+1} - N_{x+n+1}}{D_x}. \quad (1.45)$$

B SEZNAM POJIŠŤOVEN

Zde je uveden seznam 34 pojišťoven působících v České republice k 17. srpnu 2012 podle serveru ePojistovny.com:

Tab. č. 9: *Seznam pojišťoven v ČR, zdroj: [21], upraveno.*

Název	Stručný popis	Internetová adresa
AEGON Pojišťovna	Specialista na životní pojištění, penzijní připojištění a investice.	www.aegon.cz
AIG CZECH REPUBLIC	Mezinárodní pojišťovací kolos, který pojistí kohokoliv a cokoliv.	www.aig.com
Allianz pojišťovna	Jedna z největších pojišťoven v ČR s komplexní nabídkou služeb.	www.allianz.cz
Aviva životní pojišťovna	Tradiční a stabilní britská pojišťovna. V ČR se soustředí na investiční životní pojištění.	www.aviva-pojistovna.cz
AXA pojišťovna	Kromě pojištění, penzijního připojištění a podobných služeb, nabízí i bankovní a investiční služby.	www.axa.cz
ADRIA Way družstvo	Specialista na neživotní pojištění. Cestovní pojišťovna.	www.pojistovna-adria.cz
Česká podnikatelská pojišťovna	Člen Vienna Insurance Group. Poskytuje komplexní sortiment produktů, ale vyniká především v povinném ručení.	www.cpp.cz
Česká pojišťovna	Tradiční česká pojišťovna s univerzálním spektrem služeb včetně pojištění domácích zvířat.	www.ceskapojistovna.cz
Česká pojišťovna ZDRAVÍ	Dceřiná společnost České pojišťovny specializující se na soukromé zdravotní a nemocenské pojištění.	www.zdravi.cz
ČSOB Pojišťovna	Nástupce IPB Pojišťovny, od roku 2003 poskytuje komplexní nabídku pojišťovacích produktů jako člen holdingu ČSOB.	www.csobpoj.cz
D.A.S. pojišťovna právní ochrany	Je už patnáct let na českém trhu jediným poskytovatelem pojištění právní ochrany.	www.das.cz
DIRECT Pojišťovna	Mladá pojišťovna specializující se na povinné ručení a havarijní pojištění. Nabízí však i další produkty neživotního pojištění.	www.direct.cz
Euler Hermes Čescob	První česká soukromá úvěrová pojišťovna. Člen skupiny Euler Hermes.	www.eulerhermes.cz
Evropská cestovní pojišťovna	Specializovaná a léty prověřená cestovní pojišťovna s vlastní asistenční centrálou, která klientům pomáhá na celém světě čtyřicet hodin sedm dní v týdnu.	www.evropska.cz
Exportní garanční a pojišťovací společnost	Jde o akciovou společnost vlastněnou státem, která je určena k podpoře a zajištění exportu z České republiky.	www.egap.cz
Generali Pojišťovna	Součást nadnárodní společnosti, která je třetí největší pojišťovnou na světě. Poskytuje komplexní sadu produktů	www.generali.cz

	pro životní i neživotní pojištění.	
Halali všeobecná pojišťovna	Specialista na pojištění různých věcí souvisejících s myslivostí- psů, majetku, odpovědnosti či úrazů.	www.halali-pojistovna.cz
Hasičská vzájemná pojišťovna	Od roku 1992 zajišťuje neživotní pojištění a od roku 1994 pak i životní pojištění. Nabízí i pojištění hospodářských zvířat, lesních porostů, zemědělských plodin a podobné nestandardní i klasické produkty.	www.hvp.cz
ING Pojišťovna	Od roku 1992 (tehdy ještě jako Nationale-Nederlanden) poskytuje životní pojištění v České republice. Nejznámější je její produkt Životní pojištění Investor Plus, které získalo i mnohá ocenění.	www.ing.cz
Komerční pojišťovna	Je univerzální pojišťovnou, jež se specializuje především na životní pojištění. Jejím minoritním vlastníkem (49%) je i Komerční banka.	www.komercpoj.cz
Komerční úvěrová pojišťovna EGAP	Zajišťuje pojištění pohledávek pro podnikatele a firmy pro minimalizaci rizik nezaplacení.	www.kupeg.cz
Kooperativa pojišťovna	Člen Vienna Insurance Group. Jedna z největších pojišťoven na našem trhu. Poskytuje komplexní nabídku produktů pro občany, podnikatele i velké firmy.	www.koop.cz
Maxima Pojišťovna	Je 100% vlastněna českým kapitálem a jde o univerzální pojišťovnu s velkým důrazem na neživotní pojištění.	www.maxima-as.cz
Pojišťovna CARDIF PRO VITA	Člen finanční skupiny BNP Paribas. Specialista na pojištění schopnosti splácet úvěry, hypotéky či leasing.	www.cardif.cz
Pojišťovna VZP	Vznikla jako dceřiná společnost Všeobecné zdravotní pojišťovny pro poskytování soukromého zdravotního pojištění. Nabízí i cestovní pojištění.	www.pvzp.cz
Pojišťovna České spořitelny	Od roku 2008 člen Vienna Insurance Group. Specialista na životní pojištění a pojištění splacení úvěrů při zdravotních obtížích.	www.pojistovnacs.cz
První Americko-Česká Pojišťovna, Amcico pojišťovna	Dceřiná společnost světové pojišťovny Alico. Nabízí široké spektrum produktů pro životní, úrazové, skupinové a investiční pojištění.	www.amcico.cz
Servisní pojišťovna	Pojišťovna s velkou znalostí trhu motorových vozidel, kterou využívá pro své havarijní pojištění, které je její specializací.	www.pcsp.cz
Slavia pojišťovna	S tradicí počínající již v roce 1868 dnes nabízí rozsáhlý výběr produktů pro občany i firmy. Snaží se nabízet netradiční produkty v tradičních odvětvích, jakými jsou pojištění vozidel, majetku, zdraví, odpovědnosti a mnoha dalších.	www.pojistovna-slavia.cz
Triglav pojišťovna	Pojišťovna vlastněná slovinským akcionářem, tamní největší pojišťovnou Triglav. Poskytuje komplexní nabídku neživotního pojištění.	www.triglav.cz
UNIQA	Součást největší rakouské pojišťovací skupiny UNIQA.	www.uniqa.cz

Pojišťovna	Její produkty pokrývají celý segment životního i neživotního pojištění, občanů i firem.	
VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna	Je členem koncernu ERGO. Její produkty se zaměřují na životní, důchodové, investiční, úrazové a cestovní pojištění.	www.victoria.cz
Vitalitas pojišťovna	Poskytuje produkty z okruhů cestovního, úrazového a zdravotního pojištění. Je vlastněna <i>Oborovou zdravotní pojišťovnou zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví</i> .	www.vitalitas.cz
Wüstenrot pojišťovna	Poskytuje od roku 1999 životní pojištění a od roku 2006 i pojištění neživotní. Společnost vznikla za účelem zajištění bydlení všem v Německu již v roce 1921.	www.wuestenrot.cz

C DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

jsem studentkou posledního ročníku navazujícího studia VUT v Brně, Ústavu soudního inženýrství, obor: Řízení rizik rifem a institucí. Ve své diplomové práci se zabývám problematikou týkající se pojišťovnictví ve vztahu k mladé generaci. Proto se na Vás obracím s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní, a získané informace budou použity výhradně pro účely mé diplomové práce. Tento dotazník je určen pro osoby mezi 18 a 30 lety. Zaškrtněte vždy, prosím, pouze jednu odpověď, není-li uvedeno jinak. Děkuji Vám za čas věnovaný vyplňování tohoto dotazníku a přeji pěkný den.

Ing. Jitka Gregorová

1. Máte uzavřeno životní pojištění?

- ☐ ano
- ☐ ne, ale uvažuji o jeho uzavření
- ☐ ne, neuvažuji o jeho uzavření

2. Pokud máte uzavřeno životní pojištění, z jaké důvodu jste ho uzavíral/a? (možnost označení více odpovědí)

- ☐ zajištění rodiny z důvodu úmrtí
- ☐ zajištění na stáří
- ☐ spoření
- ☐ rodiče jej uzavřeli za mě
- ☐ sleva na dani
- ☐ dělám rizikový sport
- ☐ zajištění hypotéky
- ☐ jiné

3. Pokud máte sjednané životní pojištění, o jaký druh se jedná?

- ☐ investiční životní pojištění
- ☐ rizikové životní pojištění (bez spořicí složky)
- ☐ kapitálové životní pojištění
- ☐ nemám

4. Máte sjednáno úrazové pojištění?

- ☐ ano
- ☐ ne

5. Máte sjednáno stavební spoření?

- ☐ ano
- ☐ ne

6. Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané havarijní pojištění motorového vozidla?

- ☐ ano
☐ ne
☐ nevlastním motorové vozidlo

7. Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané pojištění nemovitosti či domácnosti?

- ☐ ano, nemovitost i domácnost
☐ pouze nemovitost
☐ pouze domácnost
☐ nemám

8. Sjednáváte si při cestě do zahraničí cestovní pojištění?

- ☐ ano
☐ ne

9. Podle čeho se při sjednávání pojištění řídíte? (možnost více)

- ☐ cena
☐ rozsah pojištění
☐ známé jméno pojišťovny
☐ doporučení známých
☐ předchozí zkušenost
☐ jiné

10. Kde byste hledal/a prvotní informace o pojištění?

- ☐ na internetu
☐ na pobočce pojišťovny
☐ u svého finančního poradce
☐ jiné

11. Jakým způsobem nejčastěji sjednáváte pojištění?

- ☐ na pobočce pojišťovny
☐ přes internet
☐ přes finančního poradce
☐ jiné

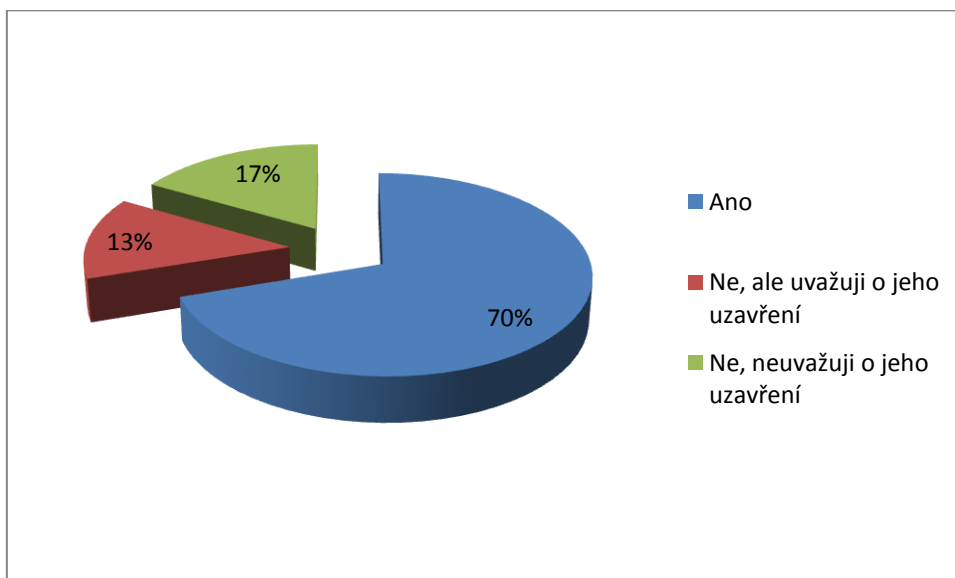
12. Osobní údaje	žena	muž			
věk	18 – 21	22 – 26	27 – 30		
vzdělání	ZŠ	SOU	SŠ	VOŠ	VŠ
status	student	pracující	jiné:.....		

D VÝSLEDKY VÝZKUMU

Otázka č. 1: Máte uzavřeno životní pojištění?

Tab. č. 10: Životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	109	70
Ne, ale uvažuji o jeho uzavření	21	13
Ne, neuvažuji o jeho uzavření	26	17

Obr. č. 27: Životní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

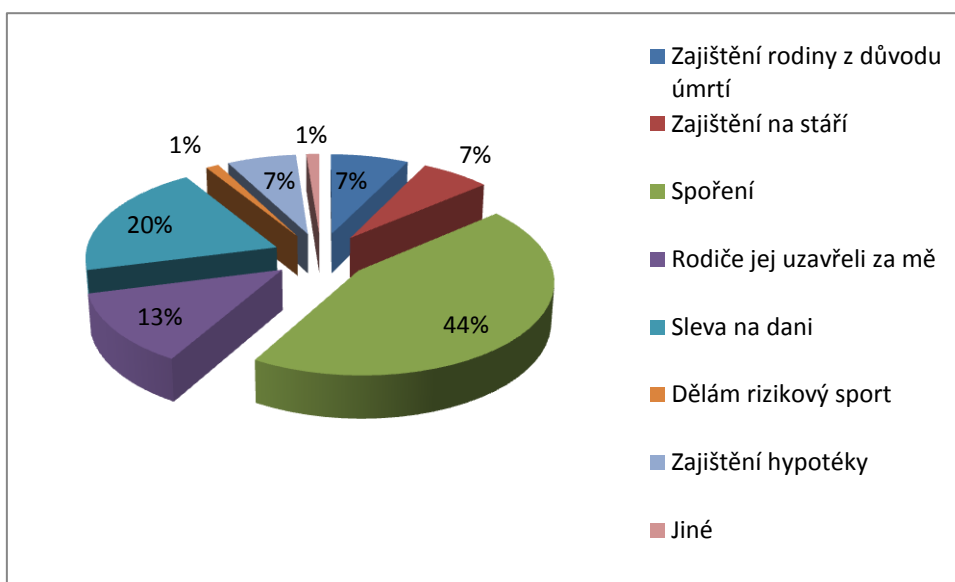
Komentář:

Životní pojištění má uzavřeno 70 % respondentů. Ze zbývajících třetiny dotázaných o něm uvažuje 21 dotázaných. Pouze 17 % nemá uzavřeno životní pojištění a ani o jeho uzavření neuvažuje.

Otázka č. 2: Pokud máte uzavřeno životní pojištění, z jaké důvodu jste ho uzavíral/a?
(možnost označení více odpovědí)

Tab. č. 11: Důvod uzavření životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Zajištění rodiny z důvodu úmrtí	18	7
Zajištění na stáří	16	7
Spoření	109	44
Rodiče jej uzavřeli za mě	31	13
Sleva na dani	49	20
Dělám rizikový sport	3	1
Zajištění hypotéky	16	7
Jiné	3	1

Obr. č. 28: Důvod uzavření životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

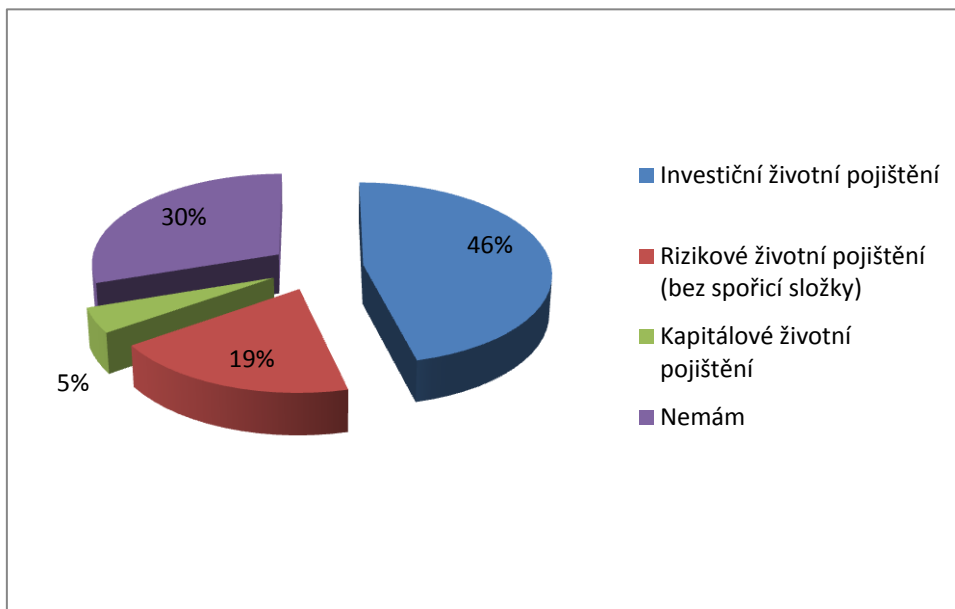
Komentář:

Z důvodu možnosti označení více odpovědí je konečný počet 245 odpovědí. Mezi nejčastější odpovědi patřilo spoření (44 %), sleva na dani pracujících respondentů (20 %) a vzhledem k tomu, že se jedná o mladé lidi, je zde vysoká četnost odpovědi, kdy životní pojištění uzavřeli za respondenty rodiče (13 %). S ohledem na věkovou strukturu dotázaných je zde menší procento odpovědí u možnosti zajištění na stáří a zajištění rodiny z důvodu úmrtí, shodně 7 %. Jako jiné bylo uvedeno např., že kamarád je pojišťovací zprostředkovatel nebo uzavření životního pojištění na doporučení rodiny.

Otázka č. 3: Pokud máte sjednané životní pojištění, o jaký druh se jedná?

Tab. č. 12: Druh uzavřeného životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Investiční životní pojištění	72	46
Rizikové životní pojištění (bez spořicí složky)	30	19
Kapitálové životní pojištění	7	4
Nemám	47	30

Obr. č. 29: Druh uzavřeného životního pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

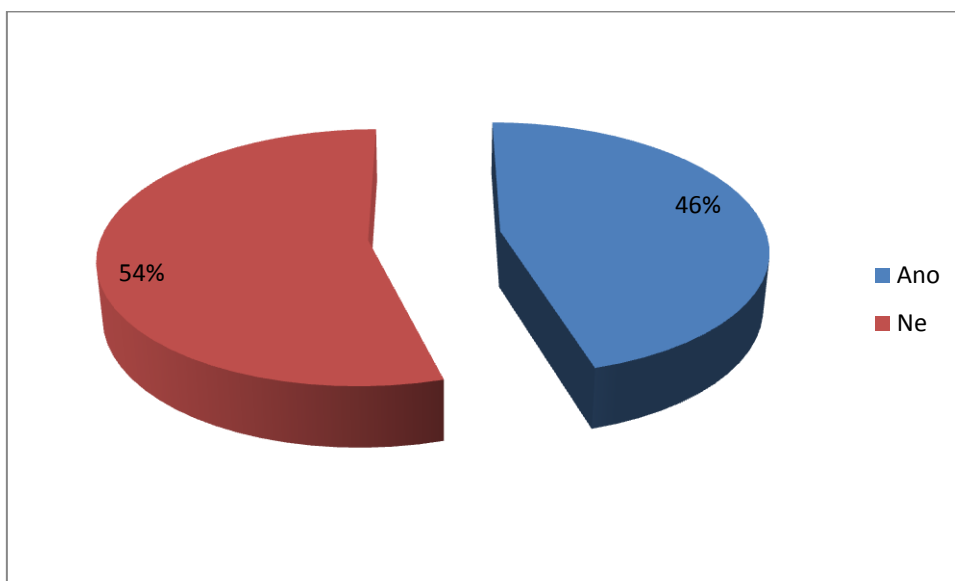
Komentář:

70 % procent respondentů má uzavřeno životní pojištění. Nejčastějším typem je investiční životní pojištění (46 % ze všech dotázaných). Rizikové životní pojištění obsadilo druhé místo, jedná se o pojištění, které je primárně určeno na úraz a má vyšší limity plnění. Je vhodné např. pro osoby, které vykonávají rizikovější povolání. Kapitálové pojištění je starším typem pojištění, proto jej má uzavřeno jen 5 % ze všech respondentů mladé generace.

Otázka č. 4: Máte sjednáno úrazové pojištění?

Tab. č. 13: Úrazové pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	71	46
Ne	85	54

Obr. č. 30: Úrazové pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

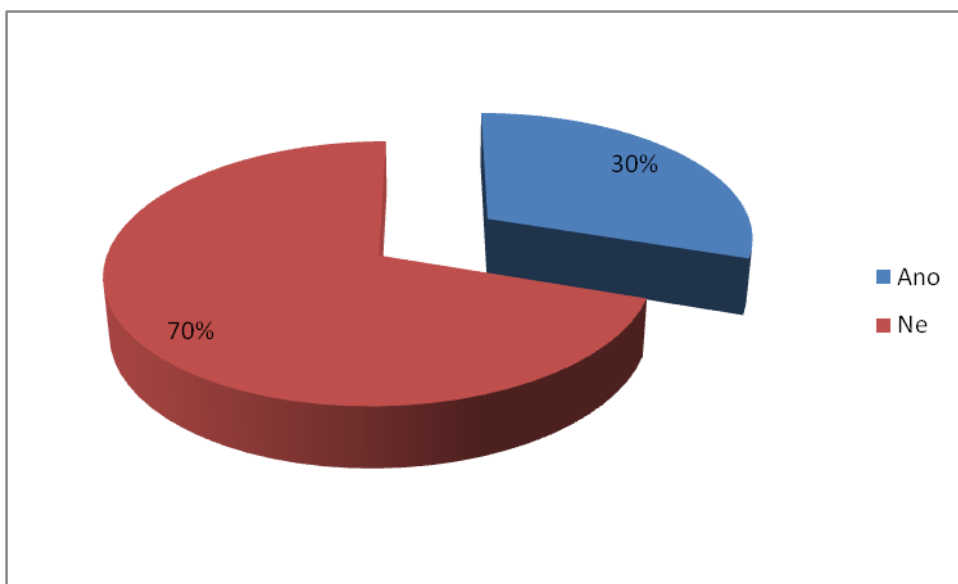
Komentář:

Úrazové pojištění má uzavřeno 46 % respondentů. Tato otázka logicky navazuje na předchozí, kdy bylo zjištěno, že životní pojištění má uzavřeno 70 % dotázaných. Úrazové pojištění je součástí rizikového životního pojištění a dle zájmu se sjednává s investičním životním pojištěním.

Otázka č. 5: Máte sjednáno stavební spoření?

Tab. č. 14: Stavební spoření, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	47	30
Ne	109	70

Obr. č. 31: Stavební spoření, zdroj: vlastní zpracování.

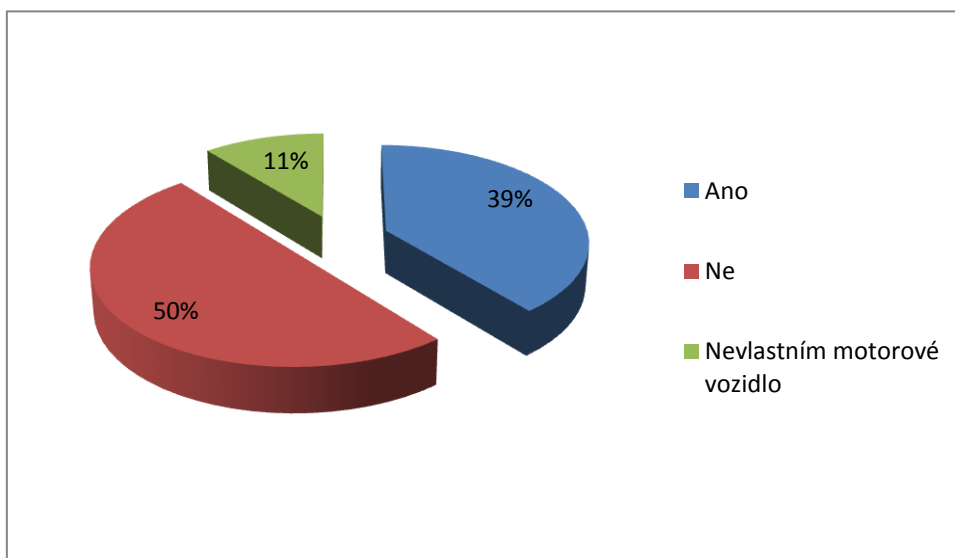
Komentář:

Stavební spoření má uzavřeno pouze 30 % dotázaných. Toto nízké procento souvisí s věkem respondentů.

Otázka č. 6: Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané havarijní pojištění motorového vozidla?

Tab. č. 15: Havarijní pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	61	39
Ne	78	50
Nevlastním motorové vozidlo	17	11

Obr. č. 32: Havarijní pojištění motorového vozidla, zdroj: vlastní zpracování.

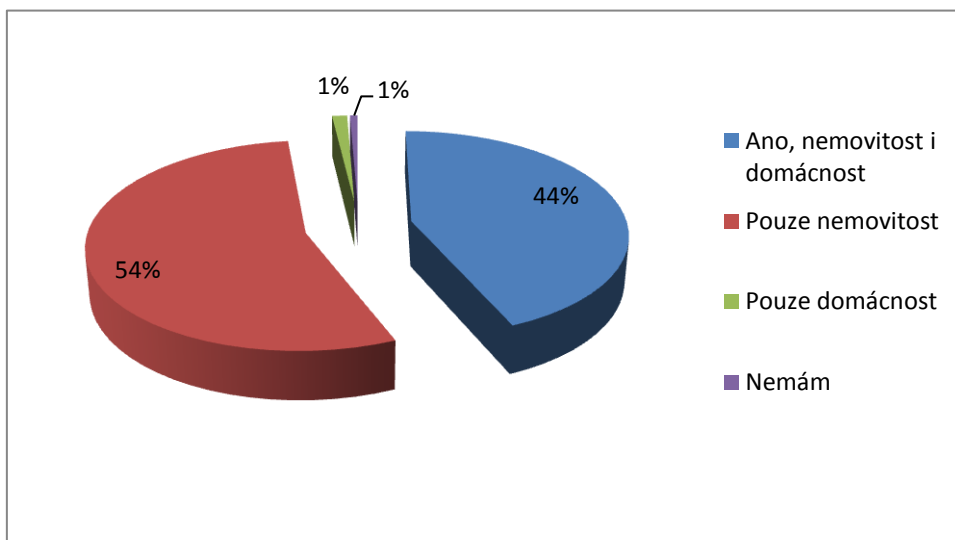
Komentář:

Dle zjištěných údajů má havarijní pojištění sjednáno 39 % respondentů. Polovina dotázaných nemá havarijní pojištění, důvodem může být např. stáří automobilu.

Otázka č. 7: Máte Vy nebo Vaše rodina sjednané pojištění nemovitosti či domácnosti?

Tab. č. 16: Pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano, nemovitost i domácnost	68	44
Pouze nemovitost	85	54
Pouze domácnost	2	1
Nemám	1	1

Obr. č. 33: Pojištění nemovitosti a domácnosti, zdroj: vlastní zpracování.

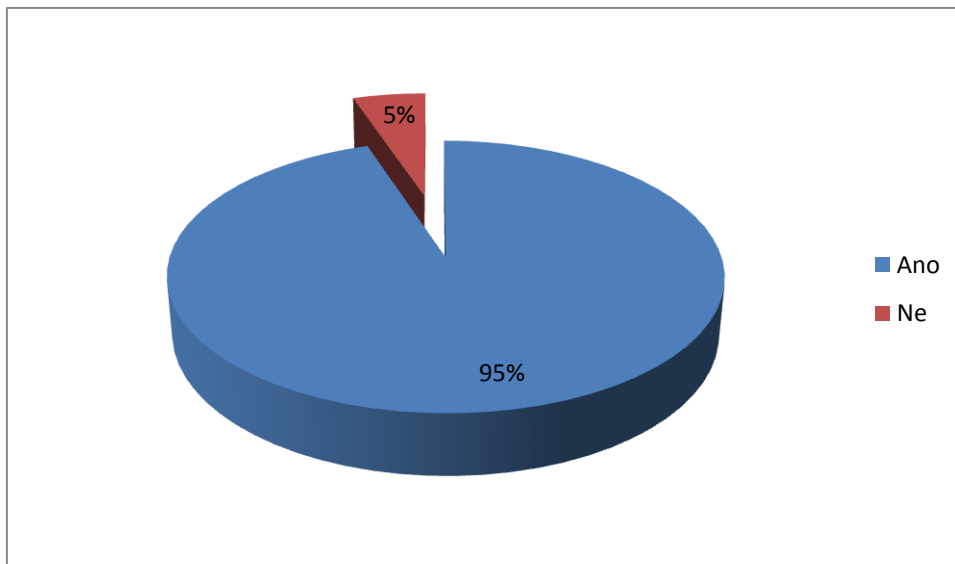
Komentář:

99 % dotázaných má sjednáno pojištění domácnosti, nemovitosti nebo obě tato pojištění. Nejčtenější označenou odpovědí bylo pojištění pouze nemovitosti (54 %), kdy si někteří lidé mylně myslí, že se pojištění nemovitosti vztahuje i na interiér. 44 % respondentů uvedlo, že má nebo jejich rodina pojištěnou domácnosti i nemovitost.

Otázka č. 8: Sjednáváte si při cestě do zahraničí cestovní pojištění?

Tab. č. 17: Cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	148	95
Ne	8	5

Obr. č. 34: Cestovní pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

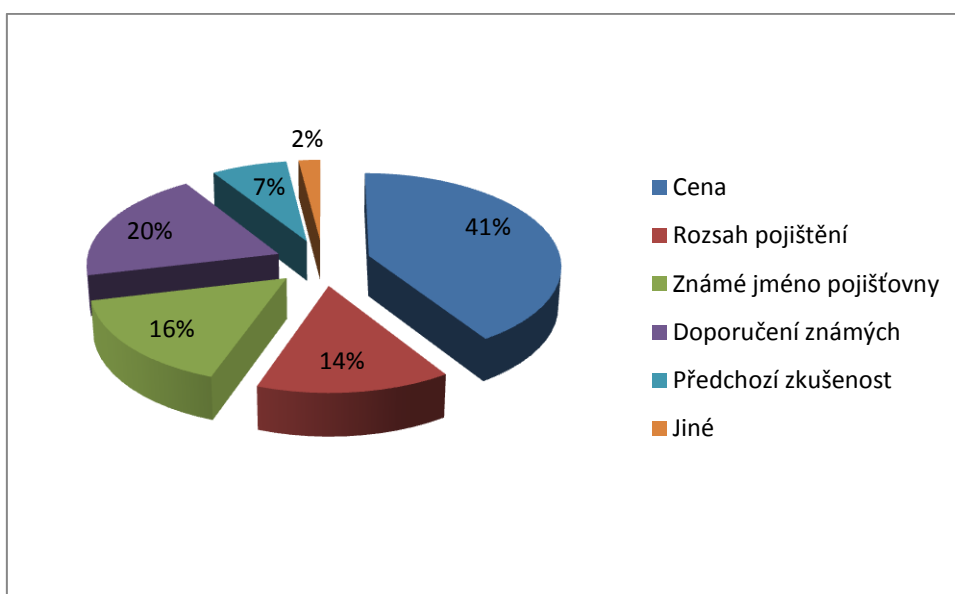
Komentář:

95 % dotázaných uzavírá cestovní pojištění při cestě do zahraničí. Zbylých 5 % si pojištění nesjednává, důvodem může být např. jednodenní cesta, kdy lidé považují sjednání tohoto pojištění za zbytečné, nebo si jej zapomenou uzavřít.

Otázka č. 9: Podle čeho se při sjednávání pojištění řídíte? (možnost označení více odpovědí)

Tab. č. 18: Priority při sjednávání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Cena	121	41
Rozsah pojištění	43	15
Znamé jméno pojišťovny	47	16
Doporučení známých	58	20
Předchozí zkušenost	21	7
Jiné	6	2

Obr. č. 35: Priority při sjednávání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

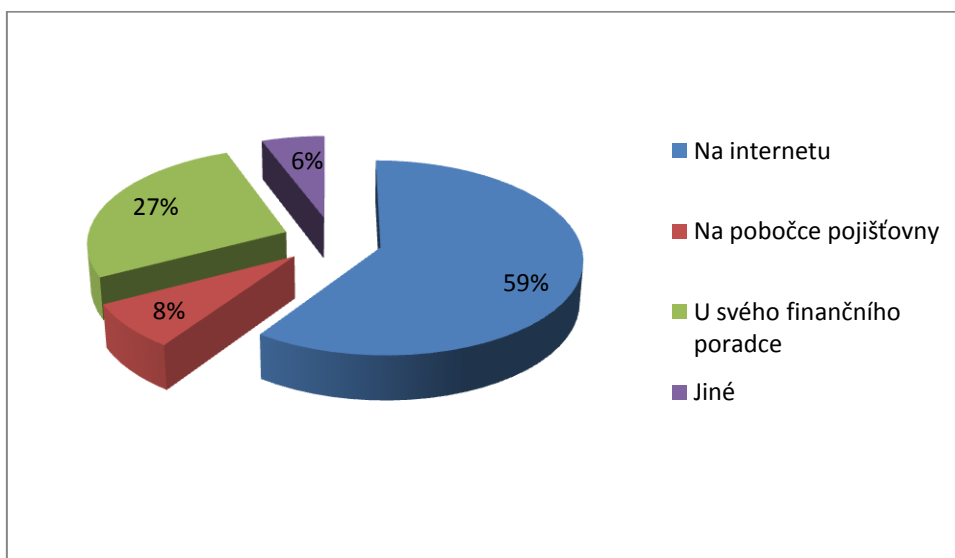
Komentář:

Tato otázka nabízela možnost označení více odpovědí. Respondenti nejčastěji uváděli kombinaci dvou různých možností, proto se sešlo 296 reakcí. Jako nejčastější prioritou byla označena cena (41 %), která s ohledem na sledovanou skupinu není překvapivá. Důležitými body při sjednávání pojištění byly také doporučení známých (20 %), dobré jméno pojišťovny (16 %) nebo rozsah pojištění (14 %). Odpověď jiné označily pouze 2 % dotázaných, které uvedly jako prioritu podmínky služby, výši plnění, flexibilitu nebo nabídku bonusů.

Otázka č. 10: Kde byste hledal/a prvotní informace o pojištění?

Tab. č. 19: Zdroj prvotních informací o pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Na internetu	93	60
Na pobočce pojišťovny	12	8
U svého finančního poradce	42	27
Jiné	9	6

Obr. č. 36: Zdroj prvotních informací o pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

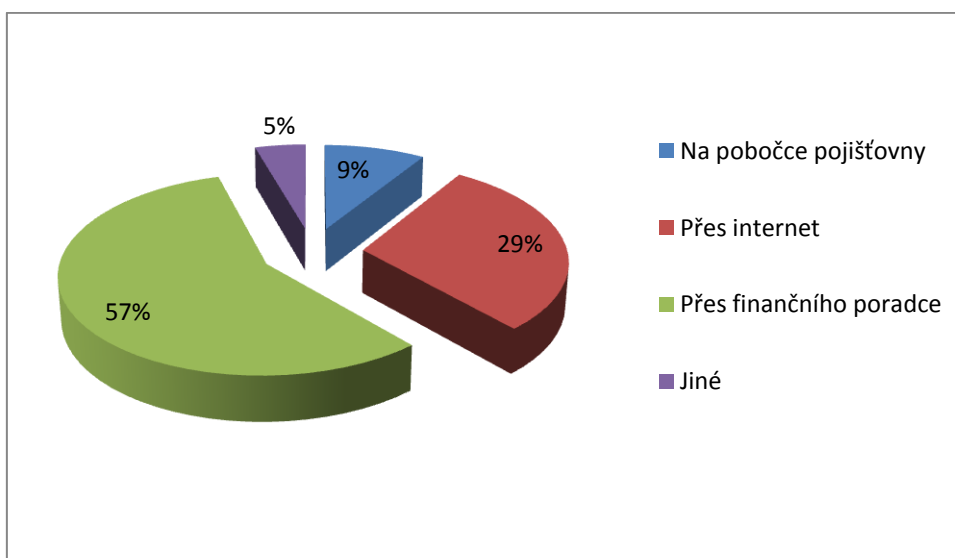
Komentář:

Lidé do třiceti let uváděli jako nejčastější odpověď zdroje prvních informací o daném pojištění internet (59 %). Druhou nejčastější odpovědí bylo zjišťování údajů přes svého finančního poradce s 27 %. Jako jiné respondenti uváděli např. informace od známých či rodiny.

Otázka č. 11: Jakým způsobem nejčastěji sjednáváte pojištění?

Tab. č. 20: Způsob uzavírání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Na pobočce pojišťovny	14	9
Přes internet	46	29
Přes finančního poradce	89	57
Jiné	7	4

Obr. č. 37: Způsob uzavírání pojištění, zdroj: vlastní zpracování.

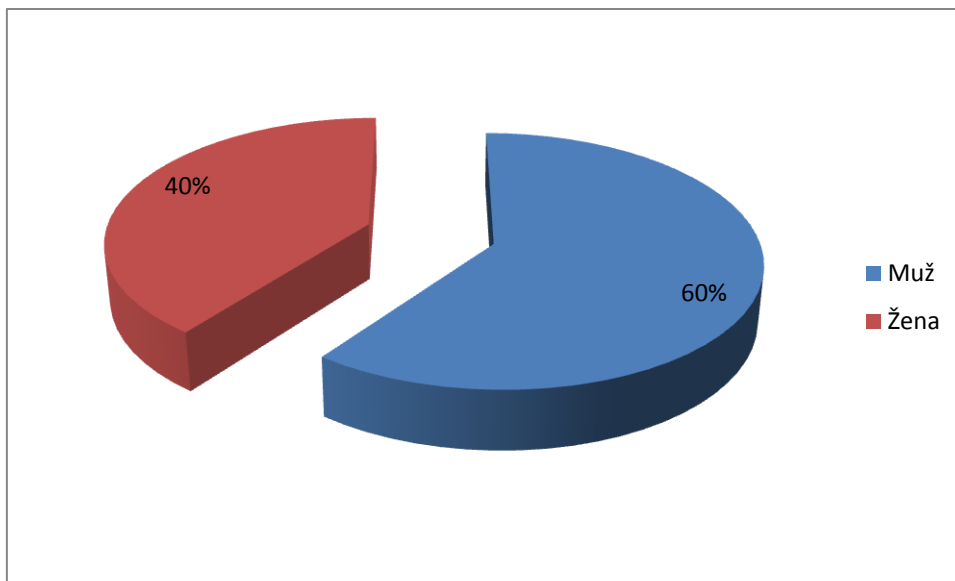
Komentář:

S ohledem na sledovanou skupinu lidí není zjištění překvapivé. Jedná se o mladé lidi, kteří připojení k internetu berou jako každodenní samozřejmost, proto se možnost uzavření smluv přes internet dostala na druhé místo s 29 %. Nejčastější odpovědí bylo uzavírání smluv přes finančního poradce (57 %). Jako vypisovací možnosti způsobu uzavírání pojištění uváděli respondenti uzavření pojištění přes své známé.

Otázka č. 12: Osobní údaje

Tab. č. 21: Pohlaví, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Muž	94	60
Žena	62	40

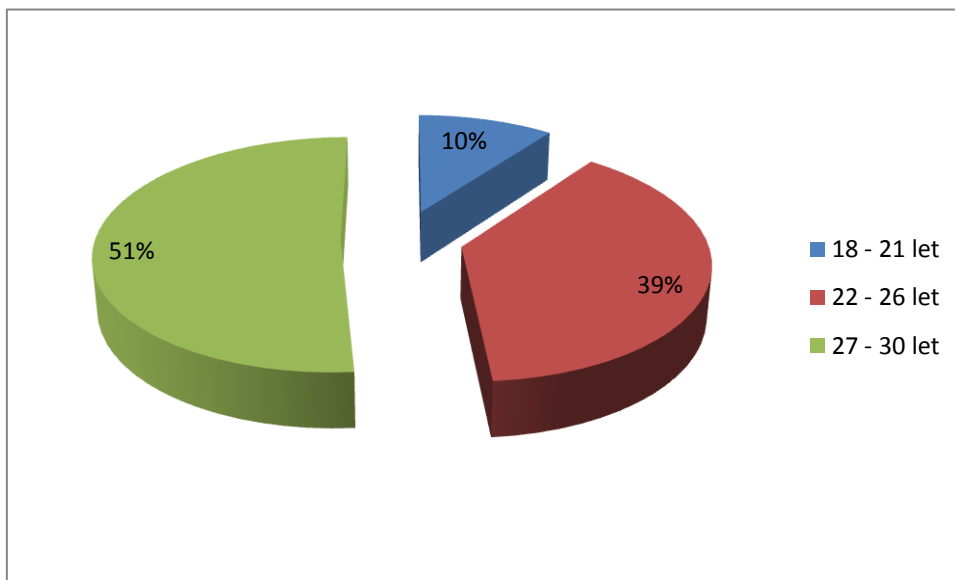
Obr. č. 38: Pohlaví, zdroj: vlastní zpracování.

Komentář:

Dotazník vyplnilo 60 % mužů a 40 % žen.

Tab. č. 22: Věk, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
18 - 21 let	16	10
22 - 26 let	60	38
27 - 30 let	80	51

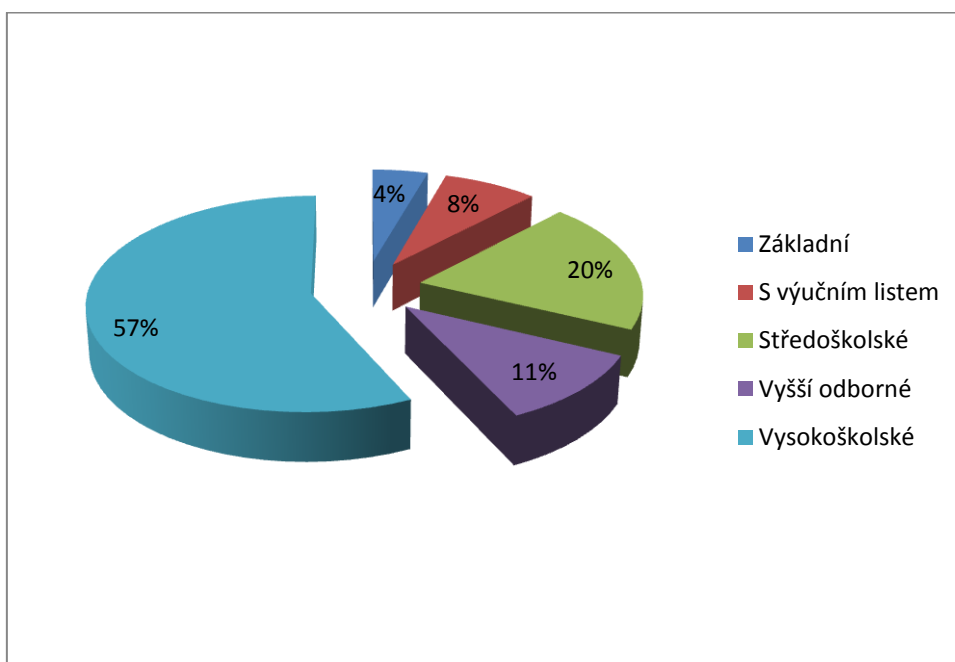
Obr. č. 39: Věk, zdroj: vlastní zpracování.

Komentář:

Dotazník byl určen pouze pro osoby od 18 do 30 let, největší zastoupení odpovědných (51 %) zaujímá skupina ve věku od 27 do 30 let.

Tab. č. 23: Vzdělání, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Základní	7	4
S výučním listem	12	8
Středoškolské	31	20
Vyšší odborné	17	11
Vysokoškolské	89	57

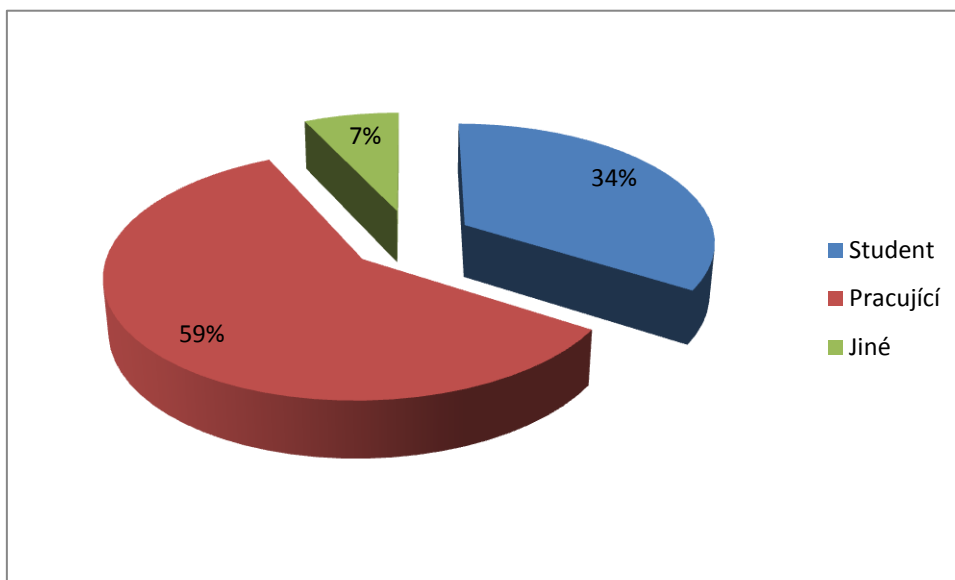
Obr. č. 40: Vzdělání, zdroj: vlastní zpracování.

Komentář:

Nejvíce respondentů (57 %) uvedlo jako nejvyšší dosažené vzdělání vysokoškolské, toto číslo je mnohem vyšší než republikový průměr, a to z důvodu, že respondenti patří do okruhu známých autorky práce, např. spolužáci z vysoké školy nebo gymnázia. S ohledem na následující otázku mnozí respondenti nadále studují, proto jejich uvedené vzdělání nemusí být konečné.

Tab. č. 24: Status, zdroj: vlastní zpracování.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Student	53	34
Pracující	92	59
Jiné	11	7

Obr. č. 41: Status, zdroj: vlastní zpracování.

Komentář:

S ohledem na sledovanou věkovou skupinu je rozložení odpovědí logické. Největší zastoupení mají pracující s 59 %, druhé místo obsadili studenti se 34 %. Kolonku jiné zaškrtnli například nezaměstnaní, ženy na mateřské dovolené nebo invalidní důchodce.

E ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ (SMLOUVA)

Číslo pojistné smlouvy: 1430425067

Pojistná smlouva o životním pojištění PERSPEKTIVA podle sazby 7 BN

A. POJISTITEL			
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8, Česká republika, IČ: 47116617, zapsaná v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, sp. zn. B 1897			
B. POJISTNÍK			
Rodné číslo:	131313/1313	Příjmení, jméno, titul:	Riziko, Petr, Ing.
Státní občanství:	ČR		
Identifikace podle - druh a číslo průkazu, vydáno (orgán a stát), platnost do, místo (stát) narození:	Občanský průkaz, 111111111, MěÚ Hodonín, ČR, 13.13.2013, Hodonín, ČR		
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:	Úrazová 13/13, Hodonín, 69501		
Stát:	ČESKÁ REPUBLIKA		
Adresa pro korespondenci - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:			
Prostředky elektronické komunikace (e-mail, mobil):	riziko@uraz.cz		
Vyloučení z elektronické komunikace:	Ano	Telefon:	PEP: Ne
C1. HLAVNÍ POJISTĚNÝ (1P)			
Rodné číslo:	131313/1313	Příjmení, jméno, titul:	Riziko, Petr, Ing.
Státní občanství:	ČR		
Identifikace podle - druh a číslo průkazu, vydáno (orgán a stát), platnost do, místo (stát) narození:	Občanský průkaz, 111111111, MěÚ Hodonín, ČR, 13.13.2013, Hodonín, ČR		
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:	Úrazová 13/15, Hodonín, 69501		
Stát:	ČESKÁ REPUBLIKA		
Kontakt (mobil, telefon, e-mail):	,, riziko@uraz.cz		
Vstupní věk:	26	Povolání - oblast podnikání pojištěného:	rizikový inženýr
Riziková skupina:	1	PEP:	Ne
C2. DRUHÝ POJISTĚNÝ (2P)			
Rodné číslo:		Příjmení, jméno, titul:	
Státní občanství:			
Identifikace podle - druh a číslo průkazu, vydáno (orgán a stát), platnost do, místo (stát) narození:			
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:			
Stát:			
Kontakt (mobil, telefon, e-mail):			
Vstupní věk:		Povolání - oblast podnikání pojištěného:	
Riziková skupina:		PEP:	
C3. POJISTĚNÉ DĚTI (PD)			
1PD Rodné číslo:	Příjmení, jméno:	Pohlaví:	Vstupní věk:
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:	Stát:		
Podíl pro plánovaný prodej podílových jednotek:	Věk dítěte pro plánovaný prodej podílových jednotek:		
2PD Rodné číslo:	Příjmení, jméno:	Pohlaví:	Vstupní věk:
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:	Stát:		
Podíl pro plánovaný prodej podílových jednotek:	Věk dítěte pro plánovaný prodej podílových jednotek:		
3PD Rodné číslo:	Příjmení, jméno:	Pohlaví:	Vstupní věk:
Adresa trvalého pobytu - ulice (místo), č.p., obec, PSČ/ZIP kód:	Stát:		
Podíl pro plánovaný prodej podílových jednotek:	Věk dítěte pro plánovaný prodej podílových jednotek:		
D. ÚDAJE O POJIŠTĚNÍ			
Počátek pojištění:	1.11.2012	Pojištění se sjednává do věku hlavního pojištěného:	65
Vinkulace - zástavní právo:	Ne		
Je sjednáno předběžné pojištění:	Ne	Je sjednáno automatické snížení pojistné částky pro případ smrti hlavního pojištěného:	Ano, v 60 letech
Měsíční pojistné za pojištění PERSPEKTIVA:	1 000 Kč		
Pojistné období:	Měsíční	Běžné pojistné za pojistné období:	1 000 Kč
Základní pojištění	Varianta pojistného plnění v případě smrti hlavního pojištěného		Pojistná částka
Pojištění pro případ dožití nebo smrti hlavního pojištěného	pojistná částka pro případ smrti nebo aktuální hodnota účtu pojistníka, je-li tato hodnota vyšší než pojistná částka pro případ smrti (varianta Maximum)		Pro případ dožití aktuální hodnota účtu pojistníka. Pro případ smrti 500 000 Kč
	s aktuálním měsíčním poplatkem		90 Kč
BONUS	B1 - Pojištění pro případ smrti hlavního pojištěného následkem úrazu		

Strana 1/3, vytisknuto Konfigurator verze 5.18 7.10.2012 10:46:32 (vytvořeno ve verzi 5.18 7.10.2012) č. sml. 1430425067

D. ÚDAJE O POJIŠTĚNÍ - pokračování					
Riziková pojištění hlavního pojištěného Petr Riziko		Varianta	Do věku 1P	Pojistná částka/ roční důchod	Aktuální měsíční poplatek za rizikové pojištění
Úrazové pojištění pro případ					
1321	smrti následkem úrazu		65 let	500 000 Kč	40 Kč
1471	trvalých následků úrazu od 0,1 %	s progresivním plněním (6-nás.)	65 let	250 000 Kč	58 Kč
1472	trvalých následků závažného úrazu	s progresivním plněním (6-nás.) od 10,1 %	65 let	500 000 Kč	40 Kč
1323	tělesného poškození úrazem		65 let	50 000 Kč	65 Kč
1261	plné invalidity úrazem	s výplatou konstantní poj. částky	65 let	500 000 Kč	25 Kč
1486	Pojištění pro případ vážných onemocnění	Exclusive (konstantní poj. částka)	45 let	100 000 Kč	25 Kč
1301	Pojištění pro případ pobytu v nemocnici	s karenční dobou 3 dny	65 let	500 Kč	25 Kč
Pojištění pro případ úrazu při dopravní nehodě					
1476	smrt následkem úrazu		65 let	500 000 Kč	10 Kč
1477	trvalé následky závažného úrazu	s progresivním plněním (6-nás.) od 10,1 %	65 let	500 000 Kč	15 Kč
1496	tělesné poškození úrazem		65 let	50 000 Kč	20 Kč
1478	pobyt v nemocnici následkem úrazu	s karenční dobou 3 dny	65 let	500 Kč	6 Kč
1479	plná invalidita úrazem	s výplatou konstantní poj. částky	65 let	500 000 Kč	10 Kč
Pojistitelem doporučená výše měsíčního pojistného za sjednaná pojištění je nejméně			1 429 Kč		
E. ÚDAJE O ALOKAČNÍM POMĚRU / UMÍSTĚNÍ POJISTNĚHO					
Název fondu nebo realokačního programu	Alokační poměr %	Název fondu nebo realokačního programu	Alokační poměr %	Název fondu nebo realokačního programu	Alokační poměr %
Garantovaný fond	0 %	Conseq Active Invest Vyvážené portfolio	33 %	C-QUADRAT ARTS Total Return Dynamic	0 %
ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond	0 %	Conseq Active Invest Dynamické portfolio	0 %	C-QUADRAT Strategie AMI	0 %
ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond	34 %	Conseq Horizont Invest	0 %	Komoditní fond	0 %
ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond	0 %	C-QUADRAT ARTS Total Return Balanced	33 %	Celkem:	100 %
Nebyl sjednán automatický přesun podílových jednotek.					
F1. OBMYŠLENÉ OSOBY PRO PŘÍPAD SMRTI HLAVNÍHO POJISTNĚHO					
Jméno s datem narození. (Místo jména s datem narození lze obmyšlenou osobu určit vztahem k pojištěnému. V případě určení oběma způsoby současně má přednost jméno s datem narození.) Riziková, Petra, 13.12.1986, 100 % Poznámka: Nejsou-li obmyšlené osoby při sjednání pojištění uvedeny, platí, že je pojistník neurčil.					
F2. OBMYŠLENÉ OSOBY PRO PŘÍPAD SMRTI DRUHÉHO POJISTNĚHO					
Jméno s datem narození. (Místo jména s datem narození lze obmyšlenou osobu určit vztahem k pojištěnému. V případě určení oběma způsoby současně má přednost jméno s datem narození.) Poznámka: Nejsou-li obmyšlené osoby při sjednání pojištění uvedeny, platí, že je pojistník neurčil.					
G. ÚDAJE O POJISTNĚM					
Způsob platby: Trvalý příkaz		Variabilní symbol = číslo pojistné smlouvy			
Číslo účtu pro zaslání pojistného: 32121202 / 0800					
H. DOKUMENTY K POJISTNĚ SMLOUVĚ					
IO-2012 Informace pro zájemce o pojištění osob	I-BN-12/01 Informace k životnímu pojištění PERSPEKTIVA	O-901-12/01 Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění osob	O-963-12/01 Zvláštní pojistné podmínky pro životní pojištění PERSPEKTIVA	S7BN201111A O-923-12/01 Zvláštní pojistné podmínky pro úrazové pojištění	
O-936-12/01 Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění pro případ nemoci	O-954-12/01 Dodatkové pojistné podmínky pro pojištění pro případ invalidity	O-934-12/01 Dodatkové pojistné podmínky pro pojištění pro případ zajištění zdravotní péče	Přehled poplatků a parametrů pojištění	Modelace předpokládaného vývoje účtu	
I. SMLUVNÍ UJEDNÁNÍ					
Základní pojištění Je-li vstupní věk hlavního pojištěného menší než 18 let, pojistitel k výročnímu dni počátku pojištění v roce, v němž hlavní pojištěný dosáhne věku 18 let, nastaví pojistnou částku pro případ smrti hlavního pojištěného základního pojištění na částku 10 000 Kč.			Pojištění pro případ zajištění zdravotní péče Pojištěný má nárok čerpat asistenční služby, má-li toto pojištění sjednáno, maximálně šestkrát v období jednoho pojistného roku. Služby pojištění Rychlé informace a Lékař na telefonu jsou poskytovány 24 hodin denně.		

J. ZÁVEREČNÁ USTANOVENÍ

1. Pojistník potvrzuje, že byl před uzavřením pojistné smlouvy seznámen s Informací pro zájemce o pojištění osob (v souladu s ustanovením § 66 a násl. zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů) a s dalšími dokumenty k této pojistné smlouvě uvedenými v sekci DOKUMENTY K POJISTNÉ SMLOUVĚ, které tvoří její nedílnou součást, a rovněž prohlašuje, že je převzal v písemné podobě. Pojistník dále potvrzuje, že byl seznámen s platným Přehledem poplatků a parametrů pojištění.

2. Hlavní a druhý pojištěný a pojištěné děti zastoupené svými zákonnými zástupci (dále jen „pojištění“) zmocňují tímto pojistitele, aby z důvodu zjištění jejich zdravotního stavu, případně i zjištění příčin smrti, v souvislosti s výkonem práv a plněním povinností pojistitele plynoucích z pojistné smlouvy činil dotazy, a to i po jejich smrti, ohledně jejich zdravotního stavu u příslušných lékařů (zdravotnických zařízení) a žádal tyto lékaře (zdravotnická zařízení) o poskytnutí zpráv, porizení výpisů nebo opisů ze zdravotnické dokumentace správně vedené o jejich osobě, popř. z jiných zápisů, které se vztahují k jejich zdravotnímu stavu, popř. tyto výpisy a opisy pořizoval sám.

3. Zároveň v souladu s § 51 odst. 2 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, opravňují příslušného lékaře (zdravotnické zařízení), aby pojistiteli na jeho žádost – v rozsahu výše uvedeného zmocnění – poskytl požadované informace tak, jak je povinen je poskytovat pacientovi podle § 31 a násl. citovaného zákona, s to i v případě, že jde o diagnózu, která se obvykle pacientům v plném rozsahu nesděluje.

4. Pojistník a pojištění prohlašují, že úplně a pravdivě odpověděli na všechny písemné dotazy pojistitele týkající se sjednaného pojištění a jsou seznámeni s povinností v průběhu trvání pojištění bez zbytečného odkladu pojistiteli oznámit všechny případné změny v těchto údajích.

5. Pojistník bere na vědomí, že adresa bydliště a kontakty elektronické komunikace uvedené v této pojistné smlouvě budou použity u všech platných pojistných smluv v rámci pojistného vztahu.

6. Pojištění berou na vědomí, že adresy bydliště uvedené v této pojistné smlouvě budou použity u všech platných pojistných smluv v rámci pojistných vztahů.

7. Pojistník prohlašuje, že pojistné platí sám a v případě, že je bude hradit (celé nebo jeho část) zaměstnavatel, písemně oznámí tuto skutečnost pojistiteli. Pojistník dále bere na vědomí, že v případě, kdy zaměstnavatel příslušné pojistné neuhradí a pojistník

uhradí toto pojistné za zaměstnavatele, je pojistník povinen nejprve tuto skutečnost písemně oznámit pojistiteli. Pokud tak neučiní, nenese pojistitel odpovědnost za důsledky z toho plynoucí.

8. Pojistník dává souhlas pojistiteli, aby sděloval informace o jeho pojistné smlouvě (s výjimkou citlivých údajů vypovídajících o jeho zdravotním stavu) také jeho zaměstnavateli, pokud za něj uhrazuje pojistné, popř. jeho část, a to po dobu a v rozsahu, jež jsou nezbytně nutné pro tuto úhradu pojistného.

9. Pojištění berou na vědomí, že pracovní, zájmové nebo sportovní činnosti, které mají vliv na jejich zařazení do příslušné rizikové skupiny, uvedené v této pojistné smlouvě, budou použity u všech platných pojistných smluv, ve kterých vystupují výše uvedení pojištění nebo pojištěné děti.

10. Pojistník bere na vědomí, že při zrušení pojištění v prvních letech trvání pojištění je hodnota odkupného nulová nebo velmi nízká a nelze ji srovnávat se zaplaceným pojistným.

11. Pojistník si je vědom, že se u tohoto životního pojištění z účtu pojistníka odečítají jedenkrát měsíčně poplatky na krytí pojistného rizika, na úhradu počátečních nákladů, nákladů na vedení účtu, správních nákladů a jiných nákladů souvisejících s tímto pojištěním.

12. Pojistník bere na vědomí, že hodnota podílových jednotek v závislosti na vývoji kapitálového trhu může stoupat i klesat a že výkonnost investic do tržních fondů nemůže pojistitel garantovat.

13. Bude-li ze zdravotní dokumentace vyplývat, že zdravotní rizika pojištěného jsou zvýšena již před počátkem sjednaného pojištění, pojistník souhlasí s případným navýšením poplatků za sjednaná pojištění, nejvýše však o 50 % oproti jejich základním sazbám. Bude-li s tímto navýšením poplatků za sjednaná pojištění spojena změna pojistného za pojistné období, pojistník tímto souhlasí s navýšením pojistného za pojistné období v nezbytně nutné výši odpovídající navýšení poplatků za sjednaná pojištění. V takovém případě o výši rizikové přírůžky a pojistném za pojistné období informuje pojistitel pojistníka v potvrzení o uzavření pojistné smlouvy - pojistce.

Pojistná smlouva uzavřena: 7.10.2012

Ing. Finance

Jméno, příjmení/název zástupce pojistitele	Podpis zástupce pojistitele (ziskatele)	Podpis pojistníka	Podpis hlavního pojištěného/ zákonného zástupce
pojišťovacího zprostředkovatele zastupujícího pojistitele na základě plné moci			
Jméno, příjmení a podpis zákonného zástupce všech nezletilých pojištěných dětí/vztah k dětem			Podpis druhého pojištěného

Získatelské číslo 9930009541	Osobní číslo spolupracovníka získatele 013	Telefon 000000000	E-mail a@a.cz
---------------------------------	---	----------------------	------------------

Zástupce pojistitele ověřil identifikační údaje a shodu podob identifikovaných osob dle předložených průkazů totožnosti.

Fondy a očekávané zhodnocení

Název fondu	Alokace	Očekávané zhodnocení
ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond	34 %	7.0 %
Conseq Active Invest Vyvážené portfolio	33 %	4.5 %
C-QUADRAT ARTS Total Return Balanced	33 %	4.0 %

Rok	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojištěného v Kč	Zaplaceno celkem v Kč	Zaplaceno celkem na krytí rizik v Kč	Hodnota účtu celkem v Kč	Odkupné v Kč	Odkupné / zaplacené pojistné celkem	Daňová úspora v Kč
1	500 000	12 000	5 092	0	0	0 %	198
2	500 000	24 000	10 174	0	0	0 %	1 200
3	500 000	36 000	15 256	0	0	0 %	1 200
4	500 000	48 000	20 338	1 393	893	2 %	1 200
5	500 000	60 000	25 410	7 852	7 352	12 %	1 200
6	500 000	72 000	30 469	14 669	14 169	20 %	1 200
7	500 000	84 000	35 610	21 766	21 266	25 %	1 200
8	500 000	96 000	40 755	29 238	28 738	30 %	1 191
9	500 000	108 000	46 059	36 948	36 448	34 %	1 191
10	500 000	120 000	51 425	45 008	44 508	37 %	1 167
11	500 000	132 000	56 870	53 422	52 922	40 %	1 167
12	500 000	144 000	62 568	62 031	61 531	43 %	1 167
13	500 000	156 000	68 379	70 991	70 491	45 %	1 137
14	500 000	168 000	74 434	80 186	79 686	47 %	1 137
15	500 000	180 000	80 641	89 727	89 227	50 %	1 113
16	500 000	192 000	87 079	99 552	99 052	52 %	1 104
17	500 000	204 000	93 853	109 570	109 070	53 %	1 083
18	500 000	216 000	100 774	119 986	119 486	55 %	1 038
19	500 000	228 000	107 914	130 752	130 252	57 %	1 029
20	500 000	240 000	113 883	143 317	142 817	60 %	1 039
21	500 000	252 000	119 961	156 465	155 965	62 %	1 200
22	500 000	264 000	126 238	170 138	169 638	64 %	1 200
23	500 000	276 000	132 685	184 399	183 899	67 %	1 191
24	500 000	288 000	139 221	199 362	198 862	69 %	1 182
25	500 000	300 000	145 893	215 023	214 523	72 %	1 182
26	500 000	312 000	152 666	231 460	230 960	74 %	1 173
27	500 000	324 000	159 551	248 706	248 206	77 %	1 173
28	500 000	336 000	166 569	266 790	266 290	79 %	1 164
29	500 000	348 000	173 727	285 754	285 254	82 %	1 155
30	500 000	360 000	180 952	305 726	305 226	85 %	1 146
31	500 000	372 000	188 215	326 796	326 296	88 %	1 137
32	500 000	384 000	195 428	349 122	348 622	91 %	1 128
33	500 000	396 000	202 527	372 843	372 343	94 %	1 128
34	500 000	408 000	209 453	398 105	397 605	97 %	1 119
35	427 114	420 000	214 155	427 114	426 614	102 %	1 110
36	457 723	432 000	218 927	457 723	457 223	106 %	1 092
37	489 988	444 000	223 809	489 988	489 488	110 %	1 083
38	524 002	456 000	228 811	524 002	523 502	115 %	1 065
39	559 922	468 000	233 883	559 922	559 422	120 %	1 047

Uvedené hodnoty jsou výsledkem orientačního modelového výpočtu a nejsou pojistitelem garantované. Všechny údaje jsou platné k datu modelace. Datum: 7.10.2012
Vytlačeno Konfigurator verze 5.18 7.10.2012 10:46:32 (vytvořeno ve verzi 5.18 7.10.2012)

F POJIŠTĚNÍ NEMOVITOSTI (SMLOUVA)

7a4bfbed-d633-4eb4-9cbd-92fb3ca3cfc0

ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
Pardubice, Zelené předměstí, Masarykovo náměstí čp. 1458
PSC 532 18, Česká republika
IČ: 45534306, DIČ: CZ699000761
Zápis v OR: KS v Hradci Králové, oddíl B, vložka 567
(dále jen „pojistitel“)
tel: 800 100 777, fax: 467 007 444, www.csobpoj.cz

uzavírá s pojistníkem
tuto pojistnou smlouvu pro pojištění:

**DOMOV
2010**

Číslo pojistné smlouvy (variabilní symbol):

13131313

Číslo pojistné smlouvy TIS:

1. zprostředkovatel	Číslo zprostředkovatele 5145452	Osobní číslo 5652	Podíl v % 100
2. zprostředkovatel	Číslo zprostředkovatele	Osobní číslo	Podíl v %

Pojistník			
Státní příslušnost	Rodné číslo	Příjmení	
Česká republika	1 3 1 3 1 3 1 3 1 3	Riziko	
Adresa bydliště – ulice a č. p.		PSC	Jméno
Povodňová 13		6 9 5 0 1	Petr
Korespondenční adresa (je-li odlišná od adresy bydliště) – ulice a č. p.		PSC	Titul
			Ing.
		Obec	Telefon
		Hodonín [Hodonín]	
		Obec	E-mail

Pojištěný a oprávněná osoba ☒ shodný s pojistníkem ¹⁾			
Státní příslušnost	Rodné číslo	Příjmení	
Adresa bydliště – ulice a č. p.		PSC	Jméno
			Titul
		Obec	Telefon

Pojistná doba	
Datum uzavření pojistné smlouvy 07.10.2012	Počátek pojištění 08.10.2012

Pojištění se sjednává na dobu neurčitou.

Dále uvedená pojištění se řídí Všeobecnými pojistnými podmínkami POJIŠTĚNÍ MAJETKU A ODPOVĚDNOSTI OBČANŮ 2010 (dále jen „VPP PMO 2010“) a ujednáními na rubu této pojistné smlouvy.

I. POJIŠTĚNÍ NEMOVITOSTÍ

Místo pojištění		
Adresa – ulice a č. p. ¹⁾	PSC	Obec
Povodňová 13	6 9 5 0 1	Hodonín [Hodonín]

Předmět pojištění – hlavní nemovitost		
Typ nemovitosti	☒ rodinný dům ☐ byt	Obydlenost
	☐ rekreační objekt ☐ garáž	☒ trvale obydlená ☐ trvale neobydlená
Nemovitost ¹⁾	☐ rozestavěná	Pojistná částka
		3 000 000 Kč

Předmět pojištění – vedlejší nemovitosti, zahradní architektura, součásti nemovitosti			
Typ stavby	Pojistná částka	Typ stavby	Pojistná částka
☒ garáž	50 000 Kč	☐ komunikace	Kč
☐ hobby dílna	Kč	☐ zahradní architektura	Kč
☐ hospodářská budova	Kč	☐ součást nemovitosti – popis:	Kč
☐ bazén	Kč	☐ součást nemovitosti – popis:	Kč
☐ studna	Kč	☐ jiná – popis:	Kč
☐ oplocení	Kč	☐ jiná – popis:	Kč

Indexace pojistné částky ¹⁾	☒ ano ☐ ne
--	---

Pojistná částka za sjednané předměty pojištění celkem

3 050 000 Kč

Spoluúčast (nevztahuje se na pojištění odpovědnosti za škodu)	
☐ 500 Kč	☐ 1 000 Kč
☒ 5 000 Kč	☐ 10 000 Kč

¹⁾ Pokud není zaškrtnuto ani nejsou vyplněny údaje o pojištěném a oprávněné osobě, je pojištěným a oprávněnou osobou pojistník.
²⁾ Pokud není zaškrtnuto ani nejsou vyplněny údaje o místě pojištění, je místo pojištění shodné s adresou bydliště pojištěného.
³⁾ Není-li č. p. (číslo popisné), zapíše se číslo parcely; není-li ulice, zapíše se katastrální území.
⁴⁾ Není-li zaškrtnuto, je sjednáno pojištění dokončené nemovitosti.
⁵⁾ Není-li zaškrtnuto, je indexace pojistné částky sjednána.

Rozsah pojištění		
☒ Hlavní pojištění	Pojistná nebezpečí: požár, výbuch, úder blesku, pád letadla, víchřice, krupobití, zemětřesení, pád stromů a stožárů, tíha sněhu nebo námrazy, vodovodní škoda, kouř, nadzvuková vlna (aerodynamický třesk), sesuv půdy a lavin, náraz vozidla, zkrat a přepětí, sklo all risk, asistenční služby	Roční pojistné 2 385 Kč

Doplňková pojištění		
☐ Pojištění povodně a záplavy	Pojistná nebezpečí: povodeň a záplava	Bylo místo pojištění v posledních dvaceti letech zasaženo záplavou nebo povodní? ☐ nebylo ☐ jednou
☒ Pojištění odcizení a vandalismu	Pojistná nebezpečí: odcizení a vandalismus	Roční pojistné 518 Kč
Pojištění zkratu a přepětí ⁶⁾		Roční pojistné 170 Kč
Limit pojistného plnění ☒ 40 000 Kč ☐ 60 000 Kč ☐ 100 000 Kč		
Pojištění odpovědnosti za škodu ⁶⁾		Roční pojistné 360 Kč
Skupina Limit pojistného plnění (škoda na zdraví / škoda na věci / následná finanční škoda)		
☒ 1 1 000 000 Kč / 500 000 Kč / 250 000 Kč ☐ 3 4 000 000 Kč / 2 000 000 Kč / 750 000 Kč		
☐ 2 2 000 000 Kč / 1 000 000 Kč / 500 000 Kč ☐ 4 6 000 000 Kč / 3 000 000 Kč / 1 000 000 Kč		
Pojištění odpovědnosti za škodu se sjednává bez spoluúčasti.		

O doplňkové pojištění, které není na smlouvě vybráno (zaškrtnuto), pojistník neměl zájem.

Vinkulace		Celkové roční pojistné za pojištění nemovitosti
Vinkulováno ve prospěch (název)	Číslo smlouvy	3 433 Kč
		Vinkulovat pojistné plnění od Kč

II. POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

Místo pojištění	shodné s adresou bydliště ⁷⁾	☒ pojistníka	☐ pojištěného
Adresa - ulice a č. p. ⁸⁾	PSČ	Obec	
Povodňová 13	6 9 5 0 1	Hodonín [Hodonín]	

Pojištění domácnosti		Pojistná částka
100 plocha bytu v m ²	Obydlenost ☒ trvale obydlená ☐ trvale neobydlená	350 000 Kč

Pojištění jednotlivě specifikovaných věcí	
Název (značka, výrobní číslo, rok výroby nebo jiný popis)	Pojistná částka
	Kč
	Kč
	Kč
	Kč
	Kč
	Kč
	Kč

Pojistná částka za domácnost a jednotlivě specifikované věci celkem 350 000 Kč

Údaje o pojištění věcí v garáži na jiné adrese	(dle VPP PMO 2010 části C. článku III odst. 3.)
Místo pojištění - ulice a č. p. ⁸⁾	PSČ
Povodňová 13	6 9 5 0 1
	Hodonín [Hodonín]

Spoluúčast (nevztahuje se na pojištění odpovědnosti za škodu)	
☐ 500 Kč	☒ 1 000 Kč
☐ 5 000 Kč	☐ 10 000 Kč

Rozsah pojištění	
☒ Hlavní pojištění	Pojistná nebezpečí: požár, výbuch, úder blesku, pád letadla, víchřice, krupobití, zemětřesení, pád stromů a stožárů, tíha sněhu nebo námrazy, vodovodní škoda, kouř, nadzvuková vlna (aerodynamický třesk), sesuv půdy a lavin, náraz vozidla, zkrat a přepětí, sklo all risk, asistenční služby
	Roční pojistné 711 Kč

⁶⁾ V případě zaškrtnutí více limitů pojistného plnění platí nejnižší hodnota.

⁷⁾ Pokud není zaškrtnuto ani nejsou vyplněny údaje o místě pojištění, je místo pojištění shodné s adresou bydliště pojištěného.

⁸⁾ Není-li č. p. (číslo popisné), zapíše se číslo parcely; není-li ulice, zapíše se katastrální území.

Limity pojistného plnění

Nemovitosti	Limit pojistného plnění
stavební materiál, mechanizace a zařízení staveniště sloužící ke stavbě, rekonstrukci nebo opravám nemovitosti, které byly poškozeny, zničeny nebo odcizeny vlivem pojistné události způsobené pojistným nebezpečím odcizení a vandalismus	80 000 Kč
zkrat a přepětí	20 000 Kč*
sklo all risk	10 000 Kč
vandalismus – znečištění, zabarvení	10 000 Kč

Limity pojistného plnění

Domácnost	Limit pojistného plnění
cennosti (vyjma peněz)	20 %**
věci zvláštní umělecké nebo zvláštní historické hodnoty, starožitnosti a sbírky	20 %**
součásti bytu	20 %**
peníze	20 000 Kč**
věci uložené v příslušenství pojištěné domácnosti nebo v garáži na jiné adrese	20 %**
věci uložené v příslušenství pojištěné domácnosti – sklepní kóji odcizené krádeží vloupáním	50 000 Kč
domácí a drobné zvířectvo	5 000 Kč**
věci osobní potřeby, které byly uloženy na místě pojištění ve smyslu článku III odst. 4. části C. VPP PMO 2010	5 000 Kč
věci osobní potřeby za podmínky, že je pojištěný nebo spolupojištěná osoba měli na sobě nebo u sebe a věci osobní potřeby byly odcizeny loupežným přepadením na místě pojištění ve smyslu článku III odst. 5. části C. VPP PMO 2010	5 000 Kč
jízdní kolo za podmínky, že bylo pojištěno jako jednotlivě specifikovaná věc a jízdní kolo bylo odcizeno z místa pojištění ve smyslu článku III odst. 4. části C. VPP PMO 2010	10 000 Kč
zkrat a přepětí	20 000 Kč*
sklo all risk	10 000 Kč

* není-li zvolen vyšší limit

** je-li předmět pojištěn jako jednotlivě specifikovaná věc, limity se na něj nevztahují

Limity pojistného plnění, které jsou vyjádřeny v procentech, se vztahují k pojistné částce pojištěné domácnosti.

Pro pojistné události způsobené odcizením věcí krádeží vloupáním je výše pojistného plnění dále omezena limity pojistného plnění ve smyslu článku X části C. VPP PMO 2010.

Bonus za bezeškodní průběh

1. Za každé pojistné období nepřetržitého trvání pojištění, během něhož nenastala pojistná událost, za kterou pojistitel vyplatil pojistné plnění, poskytne pojistitel na další pojistné období za podmínek uvedených v tomto ujednání bonus (slevu z běžného pojistného) ve výši 5 % z běžného pojistného sjednaného v pojistné smlouvě. Celková výše takto poskytnutého bonusu může za celou dobu trvání pojištění být max. 20 %.
2. Při uzavření pojistné smlouvy se bonus neposkytuje.
3. Za každou pojistnou událost nastalou v pojistném období sníží pojistitel od bezprostředně následujícího pojistného období do té doby dosaženou výši bonusu o 5%.
4. Pokud pojistitel z jakýchkoliv důvodů neukončí šetření pojistné události v pojistném období, ve kterém pojistná událost nastala, je oprávněn upravit výši pojistného podle odst. 3. tohoto ujednání až na pojistné období následující po skončení šetření pojistné události.
5. V dalších pojistných obdobích následujících po snížení bonusu podle odst. 3. tohoto ujednání poskytne pojistitel bonus uvedený v odst. 1. tohoto ujednání.

Podpojištění

1. Odchylně od VPP PMO 2010 části C. článku IX odst. 12. se ujednává, že je-li v době vzniku pojistné události pojistná částka nižší, než je pojistná hodnota věci, pojistitel nesníží pojistné plnění.

Doplňková pojištění			
☒ Pojištění povodně a záplavy	Pojistná nebezpečí: povodeň a záplava	Bylo místo pojištění v posledních dvaceti letech zasaženo záplavou nebo povodní? ☒ nebylo ☐ jednou	Roční pojistné 241 Kč
☒ Pojištění odcizení a vandalismu	Pojistná nebezpečí: odcizení a vandalismus	Poloha domácnosti ☐ A ☒ B ☐ C (Praha)	Roční pojistné 556 Kč
Pojištění zkratu a přepětí⁽⁴⁾ Limit pojistného plnění ☒ 40 000 Kč ☐ 60 000 Kč ☐ 100 000 Kč			Roční pojistné 456 Kč
Pojištění odpovědnosti za škodu⁽⁴⁾ Skupina Limit pojistného plnění (škoda na zdraví / škoda na věci / následná finanční škoda) ☐ 1 1 000 000 Kč / 500 000 Kč / 250 000 Kč ☐ 3 4 000 000 Kč / 2 000 000 Kč / 750 000 Kč ☐ 2 2 000 000 Kč / 1 000 000 Kč / 500 000 Kč ☐ 4 6 000 000 Kč / 3 000 000 Kč / 1 000 000 Kč Pojištění odpovědnosti za škodu se sjednává bez spoluúčasti.			Roční pojistné Kč
O doplňkové pojištění, které není na smlouvě vybráno (zaškrtnuto), pojistník neměl zájem.			
Celkové roční pojistné za pojištění domácnosti			1 964 Kč

III. SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Placení pojistného		Uvedené pojistné je běžné. Číslo účtu pojistitele 187078376/0300	
Placení pojistného ve splátkách	Forma placení		
☒ ročních ☐ pololetních ☐ čtvrtletních	☐ složenkou ☒ z účtu ☐ komfortním vyúčtováním ☐ inkasem z účtu		
Číslo účtu / kód banky			

Slevy	
Roční četnost placení pojistného	3 %
Sleva za rozestavěnou nemovitost	%
Obchodní sleva	15 %
Sleva celkem	18 %

Rekapitulace pojistného	
Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění	5 397 Kč
Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění po slevě	4 425 Kč
Výše splátky pojistného dle sjednané četnosti placení	4 425 Kč

Přílohy k pojistné smlouvě			

Prohlášení pojistníka, dotazy pojistitele
Prohlašuji, že jsem byl před uzavřením pojistné smlouvy seznámen s rozsahem pojištění a pojistnými podmínkami pojistitele platnými ke dni uzavření pojistné smlouvy, souhlasím s nimi a potvrzuji jejich převzetí. Dále prohlašuji, že všechny mé odpovědi na písemně položené dotazy pojistitele uvedené v této pojistné smlouvě a týkající se pojištění jsou pravdivé a úplné. V souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), souhlasím, aby mé osobní údaje byly pojistitelem zpracovávány v rámci pojišťovací činnosti a činnosti související s pojišťovací činností podle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojišťovnictví“), a to po dobu nezbytně nutnou k zajištění všech práv a povinností plynoucích ze závazkového vztahu. Ve smyslu § 13c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a o rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, souhlasím s tím, aby ve stejné míře rozsahu, za stejných účelů a po stejnou dobu jako ostatní osobní údaje bylo využíváno rodné číslo, jehož jsem nositelem. Dále souhlasím s předáváním mých osobních údajů do jiných států, a to ve smyslu § 27 zákona. Veškeré poskytnuté údaje bude zpracovávat pojistitel nebo zpracovatel registrovaný v souladu s § 16 zákona Úřadem pro ochranu osobních údajů. Prohlašuji, že jsem byl v souladu se zákonem řádně informován o zpracování mých osobních údajů, svých právech a povinnostech zpracovatelů údajů. Výslovně souhlasím s tím, že pojistitel může údaje získané v souvislosti se sjednaným pojištěním sdělovat i ostatním subjektům podnikajícím v oblasti pojišťovnictví, bankovníctví a jiných peněžních služeb a asociacím těchto subjektů. Dále prohlašuji, že nemám tutéž věc pojištěnou proti témuž nebezpečí u jiného pojistitele a v případě, že tak učiním, tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámím pojistiteli. Jsem si vědom neplatnosti případných ústních ujednání neobsažených v textu pojistné smlouvy. Dále též prohlašuji, že před uzavřením této pojistné smlouvy jsem byl seznámen s informací pro zájemce o pojištění ve smyslu § 65 a § 66 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPS“) a stvrzuji to níže svým podpisem. Pojistník (pojištěný) udeľuje podle § 128 zákona o pojišťovnictví pojistiteli souhlas s poskytnutím informací o pojištění v případě, že poruší povinnosti, k nimž se v pojistné smlouvě zavázal, zejména pokud se dostane do prodlení s placením pojistného. Dotaz pojistitele (je-li pojišťována nemovitost): není pojišťována nemovitost poškozena nebo zničená? Pojistník prohlašuje, že pravdivě odpověděl na dotaz pojistitele, že pojišťovaná nemovitost není poškozena ani zničená.

Závěrečná ujednání
Pojistná smlouva je uzavřena podle ZPS a spolu s přílohami tvoří nedílný celek. Pojistná smlouva je vyhotovena ve třech stejnopisech, přičemž jedno vyhotovení obdrží pojistník a zbyvajících dvě vyhotovení pojistitel. Pojistná smlouva je zároveň pojistkou ve smyslu ZPS, nebyla-li vystavena samostatná pojistka.

Prohlášení osoby pověřené sjednáním pojištění
Prohlašuji, že jsem jako oprávněný zástupce pojistitele předložil návrh pojistné smlouvy a dne 07.10.2012 převzal sdělení o jeho přijetí, čímž byla smlouva uzavřena.

V

jméno a podpis osoby pověřené pojistitelem uzavřením pojistné smlouvy

podpis pojistníka

G POJIŠTĚNÍ AUTOMOBILU (SMLOUVA)

			
Náhrada smlouvy NE		Číslo pojistné smlouvy 3 2 1 3 3 4 4 3 8 9 5 2 2 1 0 0	
		Počátek pojištění 07.10.2012 10:19	
Pojistná smlouva pro Autopojištění Combi Plus II			
POJISTITEL: Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, Pobřežní 665/23, 186 00 Praha 8, Česká republika IČ: 63 99 85 30, zapsaná v Obchodním rejstříku vedeném MS v Praze, oddíl B, vložka 3433 klientská linka: 841 444 555 Platby pojistného zasílejte na číslo účtu: 700 135 002 / 0800, var. symbol: číslo pojistné smlouvy			
POJISTNÍK			
Jméno	Petr	Příjmení	Riziko
Rodné číslo	1313131313	Email	
Místo trvalého pobytu/Sídlo	Hodonín	Ulice	Havarijní
		Číslo	13
		PSČ	695 01
PROVOZOVATEL/DRŽITEL VOZIDLA je shodný s pojistníkem.			
VLASTNÍK VOZIDLA je shodný s pojistníkem.			
PŘEDMĚT POJIŠTĚNÍ			
Tovární značka	ŠKODA	VIN (Výrobní číslo karoserie)	VGSND986SD028SDJH
Obchodní označení/Typ	Octavia	Série a číslo technického průkazu (velkého)	AA000000
Druh vozidla	osobní automobil		
Typ registrační značky:	stálá	Výkon motoru v kW	96
Registrační značka (SPZ)	OB00000	Celková hmotnost v kg	1895
Technický průkaz (velký):	originál	Objem válce v cm³	1896
		Počet míst k sezení	5
		Leasing:	NE
		Individuální dovoz:	NE
		Registrace vozidla:	vozidlo je registrováno v ČR
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU PROVOZEM VOZIDLA (POV)			
Typ pojištění:	SPECIÁLPOV	Základní sazba	8 650 Kč
Limit pojistného plnění (škody na zdraví / na majetku):	50 mil. Kč / 50 mil. Kč		
Druh použití:	běžný provoz	Region: C	Věk pojistníka: 53
		Stáří vozidla: 0	koeficient PLUS: 1.100
Celková doba trvání pojištění:	120 měsíců	Počet pojistných událostí: 0	Údaje odpovídají databázi ČKP.
Předchozí pojistitel:	Kooperativa, pojišťovna, a.s.	Číslo PS, ze které je uplatňován bonus:	6279123258
Sjednávám Extrabenefit PROFÍ POV a převzal jsem ZPP PROFÍ POV	☐ ANO ☒ NE		
Sjednávám Dosažený Extrabonus PROFÍ POV a připojuji potvrzení	☐ ANO ☒ NE		
Rozhodná doba pro bonus/malus: 120 měs. (50 %)		koeficient: 0.50	4 758 Kč
Stálá sleva: *Sleva Obchodní místa ČPP		1 190 Kč	
		Roční pojistné	3 568 Kč
HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ (HAV) IDEÁLKASKO			
Rozsah pojištění:	☒ Havárie, živél, odcizení, vandalismus	☐ Živel, odcizení	
Spoluúčast: 5% (min. 5.000 Kč)		sazba	4.97 %
Pojistná částka vozidla stanovena pojistníkem dle ceníku		ve výši	450 000 Kč včetně DPH
	Stáří vozidla: 0	koeficient:	0.80
	Věk pojistníka: 53	koeficient:	1.00
	Region: III	koeficient:	1.00
	Druh použití: běžný provoz	koeficient:	1.00
		Pojistné PLUS	17 892 Kč
Propojištěnost s POV:		koeficient:	0.95
Zabezpečení vozidla: mechanické zařízení blokující řazení převodů		koeficient:	0.80
aktivní vyhledávací zařízení		koeficient:	1.00
Typ pojištění:	IDEÁLKASKO		
Celková doba trvání pojištění:	120 měsíců	Počet pojistných událostí: 0	Potvrzení předloženo: ANO
Předchozí pojistitel:	Česká pojišťovna, a.s.	Číslo PS, ze které je uplatňován bonus:	234657896
Sjednávám Extrabenefit PROFÍ HAV a převzal jsem ZPP PROFÍ HAV	☐ ANO ☒ NE		
Sjednávám Dosažený Extrabonus PROFÍ HAV a připojuji potvrzení	☐ ANO ☒ NE		
Rozhodná doba pro bonus/malus: 120 měs. (50 %)		koeficient: 0.50	6 799 Kč
První majitel vozidla: ANO	Způsob pořízení vozidla: autosalon		
Je Vám známo, že vozidlo bylo dříve poškozeno?	NE		
Vinkulace: Ne			
Stálá sleva: **Sleva OŘ Speciál		2 720 Kč	
		Roční pojistné	4 079 Kč
POJIŠTĚNÍ SERVIS			
		Roční pojistné	650 Kč
ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ OSOB VE VOZIDLE			
Násobek pojistné částky: 1	Počet míst k sezení: 5	Pojistné/1 místo: 120 Kč	Roční pojistné 600 Kč
POJIŠTĚNÍ SKEL VOZIDLA			Roční pojistné 1 480 Kč
Limit plnění: 10 000 Kč			Tisk SUS on-line, 07.10.2012
Číslo pojistné smlouvy 3213344389 str. 1/2			

Stálá sleva: Sleva za roční platbu + Sleva za propojistěnost - balíček		Výše slevy	1 038 Kč	Roční pojistné celkem		10 377 Kč
Platba prvního pojistného: předána poštovní poukázkou				Roční pojistné po slevě celkem		9 339 Kč
Pojistné období: roční (x 1.00)				Pojistné za pojistné období		9 339 Kč
Poznámka (sdělení pojistiteli)						
Čestné prohlášení pojistníka a pojištěného Prohlašuji, že před uzavřením této smlouvy mi byly písemně oznámeny informace dle § 66 zák. č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a že jsem obdržel/a všechny pojistné podmínky vztahující se ke všem pojištěním sjednaným touto smlouvou. Dále prohlašuji, že veškeré poskytnuté informace a odpovědi v této smlouvě jsou úplné a pravdivé a jsem si vědom/a své povinnosti informovat pojistitele o každé jejich změně. Prohlašuji, že poskytuji osobní údaje osob uvedených v pojistné smlouvě s jejich souhlasem, a to v rozsahu a pro účely stanovené touto smlouvou. Souhlasím, aby pojistitel poskytoval informace týkající se sjednaného pojištění vlastníkovi vozidla, pokud tento není osobou totožnou s pojistníkem. Beru na vědomí, že pojistná smlouva slouží jako pojistka ve smyslu zák. č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a řídí se podle právního řádu České republiky. Dále prohlašuji, že nejpozději do 60 dnů od počátku pojištění nebo do 15 dnů od výzvy pojišťovny doručím pojistiteli potvrzení o škodním průběhu předchozích pojištění. Souhlasím s tím, že pokud potvrzení nedoručím nebo jsem v pojistné smlouvě uvedl/a nepravdivé či neúplné údaje, popř. doručím potvrzení, které neodpovídá délce rozhodné doby mnou uvedené při sjednání pojistné smlouvy, je pojistitel oprávněn postupovat v souladu s příslušným ustanovením pojistných podmínek. Pojistník, resp. pojištěný bere na vědomí, že adresa trvalého pobytu/sídla uvedená v této pojistné smlouvě může být použita u všech platných pojistných smluv spravovaných ČPP, ve kterých vystupuje, jako aktuálně platná. Korespondenční adresa evidovaná pro danou pojistnou smlouvu se tímto nemění.						
Při sjednání této smlouvy bylo vozidlo přistaveno nepoškozené v místě sjednání						
Jméno a příjmení 1. sjednatele	Ondřej Veselý	Číslo sjednatele	7770963000	Telefon sjednatele	602637317	
Jméno a příjmení 2. sjednatele		Číslo sjednatele		Telefon sjednatele		
PP ACP	1/12	Místo sjednání	Brno			Vozidlo prohlédnuto zástupcem pojistitele
		Datum uzavření	07.10.2012			
				Podpis pojistníka		Podpis zástupce pojistitele